

Regulamin świadczenia usług maklerskich w obrocie zorganizowanym

Obowiązuje od września 2016 r.

Spis treści

Rozdział I. Wstęp.....	3
Rozdział II. Zawieranie umów	4
Rozdział III. Pełnomocnictwa.....	7
Rozdział IV. Prowadzenie rachunków inwestycyjnych.....	7
Rozdział V. Wykonywanie zleceń	9
Rozdział VI. Sporządzanie analiz inwestycyjnych, analiz finansowych oraz ogólnych rekomendacji	14
Rozdział VII. Przyjmowanie zleceń i zapisów w ramach ofert publicznych.....	17
Rozdział VIII. Składanie zleceń i innych dyspozycji za pomocą telefonu oraz innych urządzeń technicznych	17
Rozdział IX. Składanie zleceń za pomocą elektronicznych nośników informacji.....	18
Rozdział X. Instrumenty finansowe obciążone ograniczonymi prawami rzeczowymi lub których zbywalność jest ograniczona	19
Rozdział XI. Zabezpieczenie wiarytelności na instrumentach finansowych inne niż ustanowienie ograniczonego prawa rzeczowego.....	20
Rozdział XII. Zamknięcie rachunku inwestycyjnego	21
Rozdział XIII. Postanowienia szczególne dotyczące prowadzenia indywidualnych kont emerytalnych	22
Rozdział XIV. Postanowienia szczególne dotyczące prowadzenia indywidualnych kont zabezpieczenia emerytalnego.....	24
Rozdział XV. Postanowienia szczególne dotyczące świadczenia usług w obrocie zorganizowanym derywatami	26
Rozdział XVI. Postanowienia szczególne dotyczące świadczenia usług w obrocie instrumentami zagranicznymi.....	29
Rozdział XVII. Postanowienia końcowe i przejściowe.....	31

§1

1. Regulamin określa warunki i tryb zawierania i realizacji umów o wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia papierów wartościowych oraz derywatów o których mowa w rozdziale XV w obrocie zorganizowanym a także przyjmowania i przekazywania zleceń w zakresie instrumentów finansowych dopuszczonych do obrotu na zagranicznych rynkach regulowanych oraz otwierania, prowadzenia i zamykania rachunków inwestycyjnych i świadczenia niektórych innych usług maklerskich przez DM, z zastrzeżeniem ust. 2 oraz ust. 5. W szczególności regulamin określa zasady świadczenia usług w zakresie:
  - a) wykonywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych na rachunek dającego zlecenie – rozdziały V, VIII, IX, XV,
  - b) przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych – rozdział XVI,
  - c) rejestrowania instrumentów finansowych, w tym prowadzenia rachunków papierów wartościowych i rachunków pieniężnych – rozdziały IV, XII, XIII, XIV, XVI,
  - d) sporządzania analiz inwestycyjnych, analiz finansowych oraz innych rekomendacji o charakterze ogólnym, dotyczących transakcji w zakresie instrumentów finansowych- rozdział VI,
  - e) oferowania instrumentów finansowych – rozdział VII.
2. Odrębnie regulowane mogą być warunki i tryb zawierania i realizacji niektórych umów świadczenia usług maklerskich, w szczególności dla Klientów, dla których rachunek papierów wartościowych prowadzi bank powierniczy lub inny podmiot oraz w zakresie świadczenia usług dotyczących instrumentów rynku niepublicznego.
3. Użyte w regulaminie określenia oznaczają:
  - a) **DM** – biuro maklerskie działające jako wydzielona jednostka organizacyjna mBanku S.A., która w obrocie prawnym może posługiwać się nazwą Dom Maklerski mBanku (w skrócie „mDM”),
  - b) **mBank** – mBank S.A. z siedzibą w Warszawie,
  - c) **Umowa** – zawarta pomiędzy DM a Klientem umowa o wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych, która dotyczyć może również świadczenia innych usług maklerskich w obrocie zorganizowanym, w szczególności prowadzenia rachunku inwestycyjnego oraz przyjmowania i przekazywania zleceń na zagraniczne rynki regulowane,
  - d) **Klient** – podmiot, który zawarł lub zamierza zawrzeć Umowę z DM,
  - e) **regulamin** – niniejszy „Regulamin świadczenia usług maklerskich w obrocie zorganizowanym”, określający w szczególności zasady prowadzenia rachunków inwestycyjnych, wykonywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych oraz świadczenia innych usług maklerskich w obrocie zorganizowanym,
  - f) **derywaty** – zdefiniowane w Rozporządzeniu instrumenty pochodne dopuszczone do obrotu zorganizowanego,
  - g) **limit należności** – określona w Umowie maksymalna wartość należności DM z tytułu zawartych i nieopłaconych transakcji kupna na rachunek Klienta,
  - h) **Taryfa** – stanowiąca załącznik do regulaminu Taryfa Opłat i Prowizji DM, określająca wysokość i terminy wnoszenia przez Klienta opłat i prowizji, która może określać także ogólne zasady przyjmowania lub przekazywania przez DM opłat, prowizji i świadczeń niepieniężnych innych niż opłaty i prowizje niezbędne dla świadczenia danej usługi maklerskiej na rzecz Klienta, wskazując możliwość przekazania na żądanie Klienta bardziej szczegółowych informacji o istocie i wysokości lub sposobie ustalania wysokości ww. opłat,
  - i) **Ustawa** – ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o obrocie instrumentami finansowymi lub akt prawny zastępujący Ustawę,
  - j) **Rozporządzenie** – Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 24 września 2012 r. w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust.2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz banków powierniczych lub akt prawny zastępujący ww. rozporządzenie,
  - k) **ASO** – alternatywny system obrotu w rozumieniu Ustawy i Rozporządzenia, w tym ASO utworzone przez GPW lub spółkę prowadzącą rynek pozagiełdowy,
  - l) **GPW** – spółka Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., a także regulowany rynek giełdowy utworzony przez tę spółkę,
  - m) **rynek pozagiełdowy** - spółka z siedzibą na terytorium Polski, organizująca regulowany rynek pozagiełdowy, a także regulowany rynek pozagiełdowy utworzony przez taką spółkę,
  - n) **izba rozrachunkowa** – spółka Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. lub inna właściwa izba rozrachunkowa, a także podmiot któremu Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. powierzył wykonywanie określonych zadań zgodnie z Ustawą,
  - o) **zlecenie DDM** – zlecenie Do Dyspozycji Maklera – rodzaj zlecenia Klienta, o którego sposobie realizacji decyduje makler w granicach określonych przez Klienta,
  - p) **System Inwestora** – udostępniane Klientom przez DM systemy informatyczne DM, za pośrednictwem których Klienci mogą w szczególności składać zlecenia i inne dyspozycje do DM poprzez sieć Internet (dalej „Internet”),
  - q) **Strona DM** – strona internetowa DM,
  - r) **rachunek inwestycyjny** – łącznie: rachunek papierów wartościowych oraz powiązany z nim rachunek pieniężny,
  - s) **rekomendacje** lub **produkty analityczne** – (używane zamiennie) obejmują łącznie: analizy inwestycyjne, analizy finansowe oraz ogólne rekomendacje kierowane do szerokiego kręgu odbiorców (Klientów) i odnoszą się do raportów, analiz lub innego rodzaju informacji zalecających lub sugerujących, bezpośrednio lub pośrednio, określone zachowania inwestycyjne co do jednego lub kilku papierów wartościowych lub emitenta papierów wartościowych, w tym opinie odnoszące się do bieżącej lub przyszłej wartości lub ceny papierów wartościowych, sporządzane przez DM i zawierające informacje stanowiące bezpośrednio lub pośrednio zalecenia lub sugestie podjęcia określonych działań inwestycyjnych w odniesieniu do określonych papierów wartościowych lub emitenta papierów wartościowych; ilekroć w niniejszym regulaminie jest mowa o **rekomendacjach** lub **produktach analitycznych** oznacza to niestanowiące rekomendacji inwestycyjnych opracowania, które są sporządzane bez uwzględnienia potrzeb i sytuacji poszczególnych Klientów, i które są przekazywane Klientom niezależnie od stanu posiadanych przez nich aktywów,
  - t) **papiery wartościowe** – zdematerializowane (a) akcje, prawa poboru, prawa do akcji, warranty subskrypcyjne, kwity depozytowe, obligacje, listy zastawne, certyfikaty inwestycyjne i inne zbywalne papiery wartościowe, w tym inkorporujące prawa majątkowe odpowiadające prawom wynikającym z akcji lub z zaciągnięcia długu, wyemitowane na podstawie właściwych przepisów prawa polskiego lub obcego, (b) inne zbywalne prawa majątkowe, które powstają w wyniku emisji, inkorporujące uprawnienie do nabycia lub objęcia papierów wartościowych określonych w lit. (a), lub wykonywane poprzez dokonanie rozliczenia pieniężnego (prawa pochodne),
  - u) **informacje handlowe** – wszelkie informacje kierowane do Klientów lub potencjalnych Klientów przez DM, w tym informacje upowszechniane przez DM w celu promocji świadczonych usług, a także informacje o instrumentach finansowych i ich emitentach, które nie są produktami analitycznymi ani nie stanowią porad inwestycyjnych,
  - v) **trwały nośnik informacji** – nośnik informacji umożliwiający przechowywanie przez czas niezbędny, wynikający z charakteru informacji oraz celu ich sporządzenia lub przekazania, zawartych na nim informacji w sposób uniemożliwiający ich zmianę lub pozwalający na odtworzenie informacji w wersji i formie, w jakiej zostały sporządzone lub przekazane; w relacjach z Klientami DM stosuje w szczególności następujące trwałe nośniki informacji: (i) nośnik papierowy, lub (ii) odpowiednio zabezpieczony plik przesłany na adres poczty elektronicznej Klienta lub udostępniony Klientowi poprzez System Inwestora lub Stronę DM,
  - w) **dokument tożsamości** – dowód osobisty lub paszport (przy czym w wyjątkowych, uzasadnionych szczególnymi okolicznościami sytuacjach, DM może ustalić tożsamość w inny sposób).

4. Użyte w regulaminie określenia, których nie zdefiniowano powyżej, należy rozumieć w sposób określony w Ustawie, Rozporządzeniu lub w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, bądź w aktach prawnych zastępujących ww. regulacje, a także w regulaminach i innych regulacjach obowiązujących na danym rynku oraz w regulaminach izby rozrachunkowej.
5. Postanowienia niniejszego regulaminu mają zastosowanie odpowiednio również do świadczenia usług maklerskich dotyczących instrumentów finansowych innych niż papiery wartościowe (chyba że co innego wynika z treści regulaminu lub z obowiązujących przepisów prawa i regulacji oraz o ile świadczenie usług danego rodzaju nie jest uregulowane innym regulaminem obowiązującym w DM).
6. W zakresie nieuregulowanym w Rozporządzeniu oraz regulaminie – w szczególności w zakresie dyspozycji innych niż zlecenia kupna i sprzedaży instrumentów finansowych oraz anulacji i modyfikacji tych zleceń – DM może określić zasady świadczenia usług, w tym przyjmowania i realizowania dyspozycji Klientów, informując o tym Klientów w siedzibie DM oraz poprzez Stronę DM.
7. W przypadku podjęcia przez DM decyzji o świadczeniu usług w zakresie instrumentów finansowych notowanych w walutach obcych, DM może określić szczegółowe zasady świadczenia takich usług informując o tych zasadach w siedzibie DM oraz na Stronie DM.
8. DM nie przewiduje powierzenia podmiotowi trzeciemu wykonywania usług maklerskich świadczonych na podstawie niniejszego regulaminu.

§2

1. Wszelkie podpisy i wzory podpisów Klienta, jego przedstawicieli, pełnomocników i innych osób pod umowami, oświadczeniami i innymi dokumentami przedstawianymi DM powinny być składane w obecności upoważnionego pracownika DM albo poświadczane notarialnie (bądź przez właściwe przedstawicielstwo dyplomatyczne lub właściwy urząd konsularny), o ile DM nie odstąpi od tego wymogu. W szczególności DM może odstąpić od powyższego wymogu, jeżeli dysponuje wzorem podpisu Klienta lub jeżeli podpis Klienta na dokumencie nie budzi wątpliwości na podstawie innych dokumentów posiadanych przez DM. W przypadku poświadczania dokonanego przez notariusza zagranicznego - §7 stosuje się odpowiednio.
2. W przypadku, gdy jakiegokolwiek dokumenty przedstawiane DM sporządzone zostały w języku obcym, powinny one być przedstawione DM z tłumaczeniem na język polski dokonanym przez tłumacza przysięgłego, o ile DM nie odstąpi od tego wymogu.
3. Wszelkie informacje, dokumenty i oświadczenia składane DM, w tym w szczególności dotyczące zmiany danych Klienta lub jego pełnomocników, udzielenia, zmiany lub odwołania pełnomocnictwa, śmierci Klienta, są skuteczne wobec DM niezwłocznie po ich wpłynięciu w formie pisemnej na aktualny adres siedziby DM wskazany na Stronie DM. W szczególnie uzasadnionych przypadkach - w szczególności w przypadku śmierci Klienta lub w przypadku utraty przez Klienta dokumentów potwierdzających jego tożsamość – DM może przyjąć informację przekazaną w innej formie niż pisemna.
4. W przypadkach, gdy jest to dopuszczalne na mocy przepisów prawa, DM może za pośrednictwem Strony DM, przekazywać Klientom posiadającym regularny dostęp do sieci Internet nieadresowane indywidualnie informacje, o ile Klient wyraził zgodę na przekazywanie informacji w takiej formie.
5. W przypadku przekazywania informacji w sposób określony w ust. 4, DM zapewnia:
  - a) uzyskanie przez Klienta powiadomienia w formie elektronicznej zawierającego adres Strony DM oraz wskazanie miejsca na tej stronie, gdzie można znaleźć informacje,
  - b) aktualność informacji dostępnych na Stronie DM,
  - c) dostępność informacji na Stronie DM tak długo, jak jest to potrzebne, aby Klient mógł się z nimi zapoznać.
6. Uważa się, że Klient posiada regularny dostęp do sieci Internet jeśli wskazał DM adres swojej poczty elektronicznej (adres email) lub uzyskał możliwość korzystania z usług świadczonych przez DM za pośrednictwem Systemu Inwestora.
7. W przypadku gdy DM jest zobowiązany, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i niniejszym regulaminem, do przekazywania Klientom określonych informacji przy użyciu trwałego nośnika informacji, informacje te mogą być przekazywane na trwałym nośniku informacji innym niż papier (zgodnie z definicją zawartą w §1 ust. 3 lit. v) Klientom posiadającym regularny dostęp do Internetu, pod warunkiem, że przekazywanie informacji w taki sposób jest uzasadnione ze względu na potrzeby świadczenia usług maklerskich przez DM, a Klient, mając wybór między informacjami przekazywanymi w formie papierowej lub przy użyciu trwałego nośnika innego niż papier, wyraził zgodę na tę drugą możliwość. Ust. 6 stosuje się odpowiednio.
8. W przypadku uznania, że DM nienależycie wykonał usługę świadczoną na podstawie regulaminu (w szczególności w przypadku stwierdzenia nieprawidłowych zapisów na swoim rachunku inwestycyjnym), Klient powinien niezwłocznie złożyć w DM skargę (reklamację) - w formie pisemnej (osobiście albo przesyłką pocztową), ustnie (telefonicznie albo osobiście do protokołu), lub w formie elektronicznej (poczta elektroniczna na adres dostępny na Stronie DM), w której przedstawi zastrzeżenia dotyczące danej usługi. Skarga (reklamacja) może być złożona w DM także za pośrednictwem jednostki organizacyjnej Banku wskazanej na Stronie DM. Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego DM rozstrzyga o sposobie załatwienia skargi (reklamacji) w terminie 30 dni od jej otrzymania, niezwłocznie zawiadamiając Klienta o jej rozstrzygnięciu. Zawiadomienie dokonywane jest w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji (lub pocztą elektroniczną – wyłącznie na wniosek Klienta). W przypadku, gdy z uzasadnionych powodów (w szczególnie skomplikowanych przypadkach) rozpatrzenie reklamacji w powyższym terminie jest niemożliwe, DM powiadomi o tym Klienta wskazując przyczynę opóźnienia oraz okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy oraz określając nowy termin rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi, nie dłuższy niż 60 dni od dnia otrzymania reklamacji. W trakcie postępowania wyjaśniającego DM może żądać dodatkowych wyjaśnień. W przypadku uznania reklamacji Klienta, DM niezwłocznie podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia skutków nienależytego wykonania usługi, przy czym powinno to nastąpić w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia sporządzenia odpowiedzi na reklamację Klienta. Jeżeli w ocenie Klienta wynik postępowania reklamacyjnego opisanego powyżej nie jest satysfakcjonujący, Klientowi przysługuje prawo wystąpienia do właściwego sądu powszechnego lub do Rzecznika Finansowego, o którym mowa w ustawie z 5.08.2015r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym.
9. Zasady odpowiedzialności DM z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania Umowy określają przepisy kodeksu cywilnego. Oznacza to w szczególności, że:
  - DM zobowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania Umowy, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie Umowy jest następstwem okoliczności, za które DM nie ponosi odpowiedzialności (art. 471 kodeksu cywilnego),
  - DM odpowiedzialny jest za niezachowanie należytej staranności przy wykonywaniu Umowy, przy czym należyta staranność DM określa się przy uwzględnieniu zawodowego charakteru działalności prowadzonej przez DM (art.472 kodeksu cywilnego w związku z art.355 kodeksu cywilnego),
  - wszelkie zapisy szczególne zawarte w niniejszym regulaminie należy interpretować z uwzględnieniem zasad opisanych w niniejszym ustępie.

II. Zawieranie umów

§3

1. Podstawą świadczenia usług opisanych w niniejszym regulaminie jest Umowa zawierana według wzoru określonego przez DM, oraz niniejszy regulamin, chyba że regulamin w odniesieniu do danej usługi stanowi inaczej. Umowa zawierana jest w formie pisemnej. Z zastrzeżeniem ust.2 Umowa zawierana jest w jednostkach organizacyjnych DM oraz jednostkach organizacyjnych mBanku wykonujących czynności w trybie art. 113 Ustawy, których lista dostępna jest na Stronie DM.
2. Z zastrzeżeniem § 2 ust. 1, Umowa może zostać zawarta korespondencyjnie, przy czym ze względu na charakter świadczonych usług Klientowi nie przysługuje prawo odstąpienia od Umowy zawartej w takim trybie. Szczegółowy opis aktualnie obowiązującego korespondencyjnego trybu zawarcia Umowy, w tym opis

- sposobu weryfikacji tożsamości Klienta, znajduje się na Stronie DM.
3. DM może odmówić zawarcia Umowy lub innej umowy, w szczególności jeśli Klient nie spełnia wymogów określonych w regulaminie, w Rozporządzeniu lub w innych przepisach i regulacjach a także w sytuacji gdy w ocenie DM Klient nie daje rękojmi należytego wywiązywania się z postanowień Umowy lub regulaminu. DM każdorazowo informuje Klienta o przyczynach odmowy zawarcia danej umowy.
  4. W zakresie wymaganym przez właściwe przepisy, przed zawarciem Umowy DM:
    - a) zwraca się do Klienta lub potencjalnego Klienta o przedstawienie informacji lub oświadczeń, niezbędnych do zakwalifikowania Klienta do określonej kategorii (uprawniony kontrahent, klient profesjonalny, klient detaliczny),
    - b) przekazuje Klientowi informację dotyczącą zakwalifikowania do określonej kategorii klientów oraz informację o możliwości żądania zmiany kategorii, do której Klient został zakwalifikowany,
    - c) przedstawia ogólny opis istoty instrumentów finansowych oraz ryzyka związanego z inwestowaniem w instrumenty finansowe, zgodnie z wymogami Rozporządzenia (nie dotyczy klientów zakwalifikowanych do kategorii uprawnionych kontrahentów),
    - d) przekazuje Klientowi informacje na temat ogólnych zasad przyjmowania lub przekazywania przez DM opłat, prowizji i świadczeń niepieniężnych (dalej w niniejszym punkcie łącznie określanych jako „opłaty”) innych niż opłaty przyjmowane od Klienta lub osoby działającej w jego imieniu albo przekazywane Klientowi lub osobie działającej w jego imieniu, a także innych niż opłaty niezbędne dla świadczenia danej usługi maklerskiej na rzecz Klienta; jednocześnie DM informuje Klienta o możliwości przekazania, na jego żądanie, dodatkowych informacji o tych opłatach, w tym o ich istocie i wysokości lub sposobie ustalania ich wysokości – o ile opłaty takie występują; przekazanie informacji ogólnych, o których mowa powyżej oraz o możliwości przekazania na żądanie Klienta dodatkowych informacji, może nastąpić poprzez ich zamieszczenie w Taryfie.
  5. Postanowienia regulaminu stosuje się do Klientów detalicznych, profesjonalnych oraz do Klientów będących uprawnionymi kontrahentami. W przypadku zakwalifikowania Klienta do kategorii klientów detalicznych DM, oprócz czynności wymienionych w ust. 4:
    - a) zwraca się do Klienta lub potencjalnego Klienta o przedstawienie podstawowych informacji, zgodnie z Rozporządzeniem, niezbędnych do dokonania przez DM oceny odpowiedniości instrumentu finansowego lub usługi maklerskiej, która ma być świadczona na podstawie Umowy, biorąc pod uwagę indywidualną sytuację Klienta; DM może odstąpić od dokonania oceny odpowiedniości, jeżeli zezwalają na to przepisy Rozporządzenia. W przypadku odmowy udzielenia powyższych informacji lub przedstawienia informacji niewystarczających, DM zwraca się o potwierdzenie tego faktu przez złożenie stosownego oświadczenia i ostrzega Klienta o niemożności dokonania oceny odpowiedniości usługi lub instrumentu finansowego oraz informuje, że dalszy sposób postępowania DM w takim przypadku jest analogiczny jak w przypadku uznania przez DM, że instrument finansowy lub usługa nie są odpowiednie dla Klienta. W przypadku, gdy na podstawie uzyskanych informacji DM oceni, że instrument finansowy lub usługa nie są odpowiednie dla Klienta, DM ostrzega Klienta o powyższym a Umowa może być zawarta pomimo uznania, że instrument finansowy lub usługa nie są odpowiednie dla Klienta jedynie pod warunkiem, że Klient pisemnie potwierdzi fakt otrzymania powyższego ostrzeżenia i podtrzyma wolę zawarcia Umowy,
    - b) przekazuje Klientowi wymagane informacje dotyczące DM oraz usługi, która ma być świadczona, w szczególności:
      - nazwę firmy i dane pozwalające na bezpośredni kontakt,
      - wskazanie języka, w którym Klient może kontaktować się z DM oraz w którym sporządzane będą dokumenty i informacje dla Klienta,
      - określenie sposobów komunikowania się Klienta z DM,
      - informację o posiadanym przez DM zezwoleniu na prowadzenie działalności maklerskiej,
      - informacje o ochronie aktywów posiadanych przez Klienta w DM,
      - wskazanie dokumentów regulujących zasady świadczenia przez DM usług maklerskich w tym wskazanie odpowiednich regulaminów i opis kosztów związanych z usługami DM,
      - informacje o możliwości działania za pośrednictwem agenta firmy inwestycyjnej,
      - informacje o zasadach wnoszenia i załatwiania przez DM skarg związanych z usługami świadczonymi przez DM,
      - informacje o zasadach postępowania w przypadku powstania konfliktu interesów,
      - informacje o raportach przekazywanych Klientom ze świadczenia usług przez DM,
      - informacje o instrumentach finansowych oraz ryzykach związanych z inwestowaniem w te instrumenty finansowe,
    - c) przekazuje Klientowi informacje dotyczące stosowanej polityki wykonywania zleceń (lub odpowiednio – polityki działania w najlepiej pojętym interesie Klienta), na którą Klient zawierając Umowę wyraża zgodę, przy czym złożenie przez Klienta zlecenia po uprzednim przedstawieniu mu przez DM ww. polityki wykonywania zleceń (lub odpowiednio – polityki działania w najlepiej pojętym interesie Klienta) uważa się za wyrażenie zgody przez Klienta,
    - d) przekazuje Klientowi wymagane informacje dotyczące zasad przechowywania instrumentów finansowych i środków pieniężnych Klienta oraz o prawach do ww. aktywów przechowywanych na rzecz Klienta mogących przysługiwać DM lub podmiotowi przechowującemu te aktywa,
    - e) przekazuje Klientowi inne informacje, jeśli są wymagane zgodnie z Ustawą lub Rozporządzeniem.
  6. W przypadku zakwalifikowania Klienta do kategorii klientów profesjonalnych, klientów będących uprawnionymi kontrahentami lub w przypadku klientów detalicznych zawierających Umowę w związku z prowadzoną przez Klienta działalnością gospodarczą, DM na żądanie takiego Klienta, może w Umowie zgodzić się na wyłączenie stosowania postanowień niniejszego regulaminu. W takim przypadku zasady świadczenia usług określa Umowa z Klientem, odpowiednio uwzględniająca zasady świadczenia usług maklerskich określone w niniejszym regulaminie.
  7. Klient uznany przez DM za klienta detalicznego może złożyć pisemne żądanie aby w zakresie określonym w tym żądaniu, uznać go za klienta profesjonalnego, o ile Klient spełnia warunki określone w Ustawie i Rozporządzeniu. Klient będący klientem profesjonalnym może złożyć pisemne żądanie, aby w określonym zakresie uznać go za klienta detalicznego. Postępowanie DM w przypadku otrzymania żądań, o których mowa w niniejszym ustępie określa wewnętrzna procedura wdrożona przez DM. DM może też z własnej inicjatywy podjąć działania zmierzające do uznania Klienta dotychczas zakwalifikowanego jako klienta profesjonalnego, za klienta detalicznego, w szczególności w przypadkach określonych w Ustawie i Rozporządzeniu.
  8. DM posiada organizację wewnętrzną (w tym regulacje wewnętrzne oraz wewnętrzną strukturę organizacyjną), której celem jest zapewnienie, że w przypadku powstania konfliktu interesów nie dojdzie do naruszenia interesu Klienta. Jeżeli w ocenie DM, w danej sytuacji ww. środki nie zapewniają, że nie dojdzie do naruszenia interesu Klienta – DM niezwłocznie informuje o tym Klienta w sposób pozwalający na podjęcie świadomej decyzji co do zawarcia Umowy. W takim przypadku Umowa może zostać zawarta wyłącznie pod warunkiem, że Klient potwierdzi otrzymanie informacji dotyczącej konfliktu interesów oraz wyraźnie potwierdzi wolę zawarcia Umowy.
  9. W przypadku powstania konfliktu interesów po zawarciu Umowy z Klientem ust. 8 stosuje się odpowiednio, z tym że DM informuje Klienta o konflikcie interesów niezwłocznie po jego stwierdzeniu, a także powstrzymuje się od świadczenia usługi maklerskiej do czasu otrzymania wyraźnego oświadczenia Klienta o kontynuacji lub rozwiązaniu Umowy.
  10. DM podejmuje przewidziane w obowiązujących przepisach prawa działania zapobiegające praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, a także działania służące przeciwdziałaniu i ujawnianiu przypadków manipulacji w rozumieniu przepisów Ustawy.

§4

1. DM dopuszcza zawarcie Umowy, na podstawie której rachunek inwestycyjny oraz usługi maklerskie świadczone będą dla małżonków pozostających we wspólności majątkowej („rachunek małżeński”).

2. Złożenie przez małżonków podpisów pod Umową, na podstawie której prowadzony będzie rachunek małżeński oznacza, że małżonkowie:
  - a) oświadczają, że pozostają w związku małżeńskim oraz we wspólności majątkowej oraz że instrumenty finansowe (prawa do otrzymania instrumentów finansowych) i środki pieniężne deponowane na rachunku małżeńskim wchodzi w skład majątku wspólnego małżonków,
  - b) wyrażają wzajemną zgodę na składanie samodzielnie przez każdego z małżonków wszelkich oświadczeń i dyspozycji w ramach zawartej Umowy, a w szczególności wyrażają zgodę na samodzielne składanie zleceń i dysponowanie środkami pieniężnymi oraz wypowiedzenie tych umów.
3. O ile warunki oferty publicznej nie stanowią inaczej lub nie jest to sprzeczne z zasadami oferty, każdy z małżonków, dla których prowadzony jest rachunek małżeński, występuje w zakresie oferty jako odrębny inwestor.

§5

1. Osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, przed zawarciem Umowy obowiązana jest przedłożyć oryginał lub uwierzytelnioną kopię (odpis) następujących, aktualnych dokumentów:
  - a) wypis z właściwego rejestru (ewidencji) lub inny dokument urzędowy potwierdzający podstawę prawną prowadzonej działalności oraz sposób reprezentacji,
  - b) dokument, z którego wynika umocowanie osób zawierających umowę do działania w imieniu reprezentowanego podmiotu (o ile nie wynika to z dokumentu, o którym mowa w lit a),
  - c) dokument potwierdzający nadanie numeru REGON lub innego równoważnego numeru identyfikacyjnego oraz numeru identyfikacji podatkowej NIP, o ile dane te nie są ujawnione w rejestrze o którym mowa w lit. a,
  - d) karta wzorów podpisów osób upoważnionych do składania oświadczeń woli w imieniu Klienta (w szczególności do dysponowania rachunkiem inwestycyjnym), zgodna ze standardami obowiązującymi w DM,
  - e) inne dokumenty, jeżeli wymagane są przez DM lub obowiązek taki wynika z odrębnych przepisów; w szczególności DM ma prawo domagać się przedstawienia dokumentów i informacji niezbędnych dla wykonania przez DM obowiązków określonych w przepisach o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy.
2. DM ustala i rejestruje dane osobowe osób, o których mowa w ust. 1 lit b) i d), na podstawie przedstawionych DM dokumentów tożsamości, zgodnie z obowiązującymi DM przepisami w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy.

§6

1. Z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, w przypadku osób fizycznych, warunkiem zawarcia Umowy jest posiadanie przez potencjalnego Klienta pełnej zdolności do czynności prawnych. Przed zawarciem Umowy Klient przedstawia dokument tożsamości oraz inne dokumenty, jeżeli wymagane są przez DM lub obowiązek taki wynika z odrębnych przepisów. §5 ust. 2 stosuje się odpowiednio. O ile DM nie odstąpi od tego wymogu, warunkiem zawarcia Umowy jest ponadto przekazanie DM informacji o właściwym dla Klienta urzędzie skarbowym. W przypadku gdy Klient nie wskaże adresu zamieszkania innego niż adres zameldowania, DM – w szczególności w celach podatkowych - traktuje adres zameldowania jako adres zamieszkania Klienta. DM ma prawo domagać się przedstawienia dokumentów i informacji niezbędnych dla wykonania przez DM obowiązków określonych w przepisach o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy.
2. W szczególnych przypadkach DM może wyrazić zgodę na zawarcie Umowy z osobą fizyczną mającą ograniczoną zdolność do czynności prawnych. W takim przypadku Klient przedstawia, oprócz dokumentu tożsamości, pisemną zgodę swojego przedstawiciela ustawowego (opiekuna, kuratora) na zawarcie Umowy. W trakcie trwania Umowy zgoda przedstawiciela wymagana jest w szczególności dla każdego zlecenia kupna lub sprzedaży instrumentów finansowych składanego przez osobę mającą ograniczoną zdolność do czynności prawnych.
3. W wyjątkowych przypadkach, w szczególności gdy jest to uzasadnione z uwagi na dziedziczenie aktywów znajdujących się na rachunku inwestycyjnym, DM może wyrazić zgodę na zawarcie Umowy z osobą fizyczną nie mającą zdolności do czynności prawnych. W takim przypadku przedstawiciel ustawowy Klienta (opiekun, kurator), przed zawarciem Umowy przedstawia dokumenty, z których wynika nabycie aktywów przez tę osobę (stwierdzenie nabycia spadku, poświadczenie dziedziczenia, pisemne oświadczenie o uczynieniu bezpłatnego przysporzenia na rzecz tej osoby, a gdy źródłem zasilenia rachunku inwestycyjnego jest odrębny majątek osoby nie mającej zdolności do czynności prawnych - zezwolenie sądu opiekuńczego). W trakcie trwania Umowy zgoda sądu opiekuńczego wymagana jest w szczególności dla każdego zlecenia kupna lub sprzedaży instrumentów finansowych składanego przez przedstawiciela ustawowego (opiekuna prawnego) osoby nie mającej zdolności do czynności prawnych, na rachunek tej osoby.

§7

Podmiot mający miejsce zamieszkania lub siedzibę za granicą, przed zawarciem Umowy obowiązany jest przedłożyć – wystawione zgodnie z przepisami kraju zamieszkania lub siedziby – dokumenty, o których mowa odpowiednio w §5 i §6, a także inne dokumenty, jeżeli obowiązek taki wynika z odrębnych przepisów lub wymaga tego DM. O ile DM nie odstąpi od tego wymogu, wszelkie dokumenty urzędowe, w tym informujące o podstawie prawnej działalności podmiotu zagranicznego powinny być poświadczone:

- a) zgodnie z Konwencją Haską z 05.10.1961r. - poprzez umieszczenie na dokumencie tzw. „Apostille”, przez właściwy organ w kraju pochodzenia dokumentu, lub
- b) w przypadku dokumentów sporządzonych w kraju niebędącym stroną ww. Konwencji Haskiej - przez właściwe przedstawicielstwo dyplomatyczne lub polski właściwy urząd konsularny.

§8

1. DM może odstąpić od wymogu przedstawienia przez Klienta dokumentów, o których mowa w §5-7 w przypadku, gdy dokumenty te są w posiadaniu DM lub DM może je otrzymać, za zgodą Klienta, z innej instytucji.
2. W przypadku Klienta będącego osobą fizyczną DM traktuje podpis Klienta pod Umową jako wzór podpisu Klienta. Klient powinien podpisywać wszelkie oświadczenia, dyspozycje i zlecenia składane w DM zgodnie z wzorem podpisu posiadanym przez DM. DM ma prawo odmówić przyjęcia dyspozycji lub zlecenia w przypadku stwierdzenia niezgodności podpisu Klienta z wzorem podpisu posiadanym przez DM, chyba że w ocenie DM tożsamość Klienta nie budzi wątpliwości.

§9

1. W trakcie trwania Umowy Klient zobowiązany jest niezwłocznie informować DM o wszelkich zmianach jego danych przekazanych DM oraz danych osób reprezentujących Klienta, stosując odpowiednio postanowienia §5-7. Zmiana danych nie wymaga sporządzania aneksu do Umowy. Informację o zmianie wskazanych przez DM danych osobowych, DM może przyjąć od Klienta za pośrednictwem Systemu Inwestora. Otrzymanie informacji o zmianie danych dotyczących Klienta zawartych w Umowie (z wyłączeniem informacji dotyczących adresu korespondencyjnego oraz numerów telefonów i adresów poczty email Klienta), DM może uznać za otrzymanie informacji o zmianie odpowiednich danych dotyczących Klienta zawartych w innych umowach, na podstawie których DM prowadzi dla Klienta rachunki inwestycyjne.

2. Klient zobowiązany jest niezwłocznie przekazywać DM informacje o zmianach danych, które mają wpływ na możliwość traktowania danego Klienta jako Klienta profesjonalnego, a także informacje o zmianie danych na podstawie których DM dokonał oceny odpowiedniości instrumentu finansowego lub usługi, która jest świadczona na podstawie Umowy, w szczególności w przypadku osób prawnych - o zmianie osoby od której DM uzyskał informacje, na podstawie których dokonał oceny odpowiedniości.
3. Klient ponosi wszelką odpowiedzialność za skutki naruszenia przez Klienta zobowiązań, o których mowa w ust. 1-2, a także za podanie DM nieprawidłowych danych. W szczególności Klient zobowiązany jest do pokrycia kar nałożonych na DM przez uprawnione podmioty, wynikających z naruszenia powyższych zobowiązań lub podania przez Klienta nieprawidłowych danych.

III. Pełnomocnictwa

§10

Umowa może być zawarta przez pełnomocnika. W takim przypadku pełnomocnictwo powinno upoważniać do wykonywania czynności określonego rodzaju, tj. do zawierania umów dotyczących świadczenia usług maklerskich (pełnomocnictwo rodzajowe) lub do wykonania określonej czynności (pełnomocnictwo szczególne), tj. do zawarcia określonej umowy o świadczenie usług maklerskich, albo też w inny, nie budzący wątpliwości sposób, określać umocowanie pełnomocnika. Pełnomocnictwo powinno przewidywać możliwość udzielenia DM dalszych pełnomocnictw w zakresie niezbędnym dla realizacji Umowy.

§11

1. Klient może ustanowić pełnomocników do dysponowania rachunkiem inwestycyjnym.
2. Pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem inwestycyjnym może być pełne lub szczególne.
3. Pełnomocnictwo pełne pozwala pełnomocnikowi składać zlecenia kupna i sprzedaży, zapisy na akcje nowych emisji (o ile jest to zgodne z prospektem emisyjnym lub innym dokumentem ofertowym) oraz inne dyspozycje dotyczące papierów wartościowych (w tym dotyczące wystawienia świadectwa depozytowego oraz jego odbioru), praw do papierów wartościowych, środków pieniężnych i należności Klienta, a także pozwala zawierać z DM porozumienia w sprawie prowizji maklerskich, porozumienia w sprawie oprocentowania środków pieniężnych oraz umowy o udostępnianie serwisów czasu rzeczywistego. Dla zawarcia z DM innych umów, a także dla zmiany lub wypowiedzenia Umowy wymagane jest pełnomocnictwo szczególne w tym zakresie. Pełnomocnictwo szczególne, którego zakres obejmuje umocowanie do składania zleceń kupna i sprzedaży, pozwala pełnomocnikowi składać zapisy w ofertach pierwotnych, chyba że jest to sprzeczne z postanowieniami prospektu emisyjnego lub innego dokumentu ofertowego.
4. Pełnomocnictwo ustanowione przez Klienta do dysponowania rachunkiem inwestycyjnym, o ile co innego nie wynika z zakresu umocowania, upoważnia pełnomocnika do działania w imieniu Klienta w zakresie obrotu Instrumentami Zagranicznymi, o których mowa w § 112 ust. 2 pkt 1.
5. W przypadku zawarcia przez Klienta i DM umowy w zakresie derywatów, pełnomocnictwo pełne, o którym mowa w ust.3, a także pełnomocnictwo szczególne którego zakres obejmuje umocowanie do składania zleceń, pozwala pełnomocnikowi składać także wszelkie zlecenia i dyspozycje w zakresie usług świadczonych na podstawie takiej umowy.
6. Za wyjątkiem pełnomocnictwa szczególnego (tj. do wykonania określonej czynności), dokument pełnomocnictwa sporządzany jest na formularzu DM, chyba że DM odstąpi od tego wymogu.

§12

DM zastrzega możliwość odmowy uznania pełnomocnictwa, jeżeli w ocenie DM:

- a) pełnomocnictwo jest nieprecyzyjnie lub w sposób niezrozumiały określa zakres umocowania pełnomocnika,
- b) autentyczność pełnomocnictwa, w szczególności podpisy pod pełnomocnictwem budzą wątpliwości,
- c) pełnomocnictwo nie spełnia wymogów formalnych wynikających z przepisów prawa lub określonych w §2 ust.1-2 lub w §7 regulaminu,
- d) umocowanie osób podpisujących pełnomocnictwo do działania w imieniu reprezentowanego podmiotu (mocodawcy) budzi wątpliwości,
- e) treść pełnomocnictwa budzi wątpliwości co do zgodności z przepisami prawa lub regulaminem,
- f) zakres pełnomocnictwa określono w taki sposób, że DM nie posiada możliwości skutecznego zapewnienia zgodności działań pełnomocnika z zakresem pełnomocnictwa, w szczególności w przypadku składania przez pełnomocnika dyspozycji za pośrednictwem Systemu Inwestora.

§13

1. Pełnomocnictwo może być udzielone tylko w formie pisemnej, §5 ust. 2 oraz §7 stosuje się odpowiednio.
2. Klient może zmienić bądź odwołać pełnomocnictwo składając DM odpowiednią pisemną dyspozycję.
3. DM nie ponosi odpowiedzialności za realizację dyspozycji złożonych przez pełnomocnika po śmierci Klienta do czasu otrzymania przez DM wiarygodnej informacji o śmierci Klienta.
4. Pełnomocnictwo wygasa z chwilą zamknięcia rachunku inwestycyjnego.

IV. Prowadzenie rachunków inwestycyjnych

§14

1. Z zastrzeżeniem warunków określonych w Rozporządzeniu, dla Klienta, dla którego DM prowadzi rachunek inwestycyjny, prowadzony jest rejestr operacyjny i rejestr należności oraz może być prowadzony rejestr sesji.
2. Rejestr sesji, o którym mowa w ust. 1 obejmuje:
  - a) instrumenty finansowe i prawa do otrzymania instrumentów finansowych zaewidencjonowane w rejestrze operacyjnym:
    - pomniejszone o instrumenty finansowe i prawa do ich otrzymania, które były przedmiotem zawartej na danej sesji transakcji sprzedaży,
    - powiększone o prawa do otrzymania instrumentów finansowych, które były przedmiotem zawartej na danej sesji transakcji kupna, oraz

- b) wykaz środków pieniężnych, stanowiący sumę niezablokowanych środków pieniężnych zdeponowanych na rachunku pieniężnym oraz zapisanych w rejestrze należności, powiększoną o środki pieniężne, które będą uzyskane w wyniku zawartych na danej sesji transakcji sprzedaży instrumentów finansowych, spełniających wymogi określone w Ustawie i Rozporządzeniu, i pomniejszoną o środki pieniężne, które będą przeznaczone na opłacenie transakcji kupna instrumentów finansowych zawartych na tej sesji.
3. DM dokonuje zapisów w rejestrze sesji zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, na podstawie dokumentów potwierdzających zawarcie transakcji otrzymanych przez DM od podmiotu prowadzącego dany rynek regulowany lub ASO lub innego podmiotu, zgodnie z zasadami określonymi we właściwych przepisach.
4. Rejestr sesji jest otwierany przed rozpoczęciem sesji lub w czasie jej trwania. Rejestr sesji jest zamykany z chwilą zakończenia sesji.
5. Rejestr sesji jest prowadzony wyłącznie w celu sprawdzenia pokrycia zleceń oraz w celu sprawdzenia, czy Klient nie przekroczył przyznanego mu limitu należności.

§15

1. Z zastrzeżeniem ust. 2 i §16, DM dokonuje zapisów na rachunku inwestycyjnym Klienta:
  - a) po rozrachunku transakcji (lub innej operacji na papierach wartościowych) przez izbę rozrachunkową, najpóźniej do końca dnia, w którym nastąpił rozrachunek, na podstawie dowodów ewidencyjnych określonych przez izbę rozrachunkową,
  - b) niezwłocznie, na podstawie dowodów wystawianych przez DM w związku z obsługą zdarzeń prawnych skutkujących zmianami w stanach rachunków inwestycyjnych, niepowodujących zmian na kontach prowadzonych dla DM przez izbę rozrachunkową,
  - c) w zakresie środków pieniężnych - na podstawie dowodów ewidencyjnych określonych przez izbę rozrachunkową oraz innych, prawidłowych i rzetelnych dowodów wystawionych zgodnie z odrębnymi przepisami.
2. Przed rozrachunkiem transakcji DM, na podstawie dowodów ewidencyjnych określanych przez właściwą izbę rozrachunkową, dokonuje zapisu w rejestrze operacyjnym i w rejestrze należności z tytułu zawartych transakcji kupna i sprzedaży.

§16

1. W przypadku transakcji lub zdarzeń prawnych, w wyniku których dochodzi do zbycia lub przeniesienia papierów wartościowych poza obrotem zorganizowanym, zapisanie papierów wartościowych na rachunku inwestycyjnym następuje po otrzymaniu przez DM:
  - wymaganych zgodnie z prawem oraz regulaminem dokumentów, sporządzonych zgodnie z właściwymi przepisami, potwierdzających zbycie lub przeniesienie,
  - stosownych dyspozycji od stron, których transakcja lub zdarzenie dotyczy, przy odpowiednim zastosowaniu § 5 ust. 2 i §7 oraz po dokonaniu przez DM oceny przedstawionych przez Klienta dokumentów.
2. W przypadku transakcji lub zdarzeń prawnych, o których mowa w ust.1, do których zastosowanie ma prawo obce, DM może zażądać od Klienta lub strony transakcji przedstawienia dokumentów uprawniających, że taka transakcja lub zdarzenie prawne odpowiadają wymogom prawa obcego właściwego dla takiej transakcji lub zdarzenia prawnego.

§17

1. W ramach rachunku inwestycyjnego odrębnie ewidencjonowane są odpowiednio:
  - a) aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań wynikających z:
    - pożyczek instrumentów finansowych, udzielonych na podstawie odrębnych przepisów,
    - pożyczek i kredytów na nabycie instrumentów finansowych,
    - derywatów,
    - praw majątkowych,
    - innych zobowiązań przewidzianych w przepisach Rozporządzenia,
  - b) instrumenty finansowe będące przedmiotem umowy:
    - blokady,
    - zastawu,
    - zabezpieczenia finansowego.
2. W ramach rachunku inwestycyjnego blokowane są aktywa Klienta, o ile taki obowiązek wynika z przepisów prawa, umowy z Klientem lub dyspozycji Klienta. W ramach rachunku pieniężnego, rejestru operacyjnego i rejestru należności, o ile Umowa nie stanowi inaczej, blokowane są papiery wartościowe, prawa do papierów wartościowych, środki pieniężne i należności stanowiące pokrycie zleceń Klienta, a także pokrycie należnych DM prowizji i opłat.

§18

1. Wpłaty i wypłaty dokonywane są w gotówce lub przelewem na wskazany przez Klienta rachunek. DM wykonywać będzie wyłącznie dyspozycje dotyczące środków pieniężnych mające na celu:
  - a) realizację zobowiązań wynikających z nabywania lub zbywania instrumentów finansowych,
  - b) pokrywanie opłat, prowizji i innych zobowiązań Klienta z tytułu umów zawartych między DM i Klientem lub z tytułu umów zawartych przez Klienta z innymi podmiotami, dotyczących zarządzania cudzym pakietem papierów wartościowych na zlecenie,
  - c) dokonywanie przelewów dotyczących ustanawiania depozytów zabezpieczających - w przypadku gdy obrót instrumentami finansowymi związany jest z obowiązkiem posiadania przez Klienta depozytu zabezpieczającego,
  - d) spłatę pożyczek i kredytów zaciągniętych przez Klienta na nabycie instrumentów finansowych,
  - e) wypłatę środków pieniężnych przez Klienta,
  - f) przelew środków pieniężnych na rachunek bankowy Klienta lub na inny rachunek pieniężny Klienta,
  - g) spłatę kredytu lub pożyczki w przypadku, gdy aktywa zapisane na rachunku inwestycyjnym Klienta stanowią zabezpieczenie tego kredytu lub pożyczki.W szczególnych przypadkach DM może również wyrazić zgodę na wykonanie dyspozycji innej niż określona powyżej.
2. Dyspozycja wypłaty środków pieniężnych może być wykonana w dniu jej złożenia i nie później niż następnego dnia roboczego po jej złożeniu, chyba że wykonanie dyspozycji w tym terminie nie jest możliwe z powodu okoliczności, za które DM nie ponosi odpowiedzialności.
3. DM uznaje rachunek pieniężny Klienta dokonaną wpłatą w możliwie najkrótszym terminie, nie później jednak niż do końca dnia, w którym przyjęto wpłatę, chyba że uznanie rachunku w tym terminie nie jest możliwe z powodu okoliczności, za które DM nie ponosi odpowiedzialności.
4. DM może określić szczegółowe warunki dokonywania wpłat i wypłat gotówkowych oraz obrotu bezgotówkowego dokonywanego przez Klientów, z zachowaniem zasad określonych w regulaminie.

§19

W przypadku wystąpienia ujemnego salda na rachunku pieniężnym, Klient zobowiązany jest, bez odrębnego wezwania, do niezwłocznego pokrycia ujemnego salda oraz do zapłacenia odsetek za okres trwania ujemnego salda w wysokości określonej w § 121 ust.3.

V. Wykonywanie zleceń

§20

Przyjmując zlecenie, DM zobowiązuje się wobec dającego zlecenie Klienta do wystawienia i przekazania do realizacji zlecenia brokerskiego nabycia lub zbycia oznaczonych papierów wartościowych w imieniu własnym, lecz na rachunek Klienta, zgodnie z Umową, regulaminem oraz obowiązującymi przepisami prawa i regulacjami obowiązującymi na danym rynku.

§21

- DM zastrzega sobie prawo do określenia rodzajów lub poszczególnych instrumentów finansowych i transakcji, w obrocie którymi nie będzie uczestniczył.
- O sytuacji, o której mowa w ust. 1, DM informuje w jednostkach organizacyjnych obsługujących Klientów DM oraz na Stronie DM, z dwutygodniowym wyprzedzeniem, chyba że zachowanie powyższego terminu będzie niemożliwe z przyczyn, za które DM odpowiedzialności nie ponosi.
- DM może określić szczególne warunki przyjmowania niektórych zleceń i dyspozycji (w szczególności zleceń o znacznej wartości lub wolumenie, zleceń z limitem ceny znacznie odbiegającym od aktualnych cen rynkowych, zleceń zawierających określone warunki realizacji), udostępniając stosowne informacje na Stronie DM.
- DM może określić rodzaje zleceń, których nie przyjmuje. Ust. 2 stosuje się odpowiednio, przy czym zlecenia Klientów złożone i niezrealizowane przed wprowadzeniem tego rodzaju ograniczeń, tracą automatycznie ważność.

§22

- DM:
  - niezwłocznie potwierdza Klientowi przyjęcie zlecenia (z zastrzeżeniem szczególnych zasad dotyczących zleceń składanych za pośrednictwem telefonu) – poprzez wydanie Klientowi kopii zlecenia lub w sposób opisany w ust. 2 lit. a,
  - niezwłocznie po wykonaniu zlecenia Klienta, nie później jednak niż do końca dnia roboczego następującego po dniu, w którym wykonane zostało zlecenie, przekazuje Klientowi informacje dotyczące wykonania zlecenia,
  - raz do roku, w pierwszym kwartale kalendarzowym, przekazuje Klientowi, przy użyciu trwałego nośnika informacji – bez konieczności składania żądania przez Klienta - wyciąg z rachunku inwestycyjnego, potwierdzający stan tego rachunku (to jest zestawienie przechowywanych lub rejestrowanych aktywów) na określony dzień roku kalendarzowego,
  - na żądanie Klienta - wydaje Klientowi historię rachunku inwestycyjnego,
  - na żądanie Klienta - udziela informacji dotyczących aktualnego stanu wykonania określonego zlecenia.
- Informacje, o których mowa w ust.1 lit b - d przekazywane są:
  - Klientom posiadającym dostęp do Systemu Inwestora – za pośrednictwem Systemu Inwestora,
  - w przypadku przekazania w inny sposób niż w lit. a – pisemnie, na wskazany w Umowie adres korespondencyjny lub osobiście, za opłatą przewidzianą w Taryfie.
- Wszelkie dokumenty dotyczące podatków i innych należności publicznoprawnych, które DM zobowiązany jest sporządzać i dostarczać Klientom, a także dotyczące wymagalnych roszczeń DM, mogą być przez DM wysyłane na adres zamieszkania (a jeśli adres zamieszkania nie został podany przez Klienta – na adres zameldowania) lub siedziby wskazany w Umowie. Jeżeli jest to zgodne z przepisami prawa, DM może dostarczać ww. dokumenty (w szczególności wymagane przepisami informacje i deklaracje podatkowe) za pośrednictwem elektronicznych nośników informacji, z zachowaniem wymogów określonych we właściwych przepisach.

§23

Klient zobowiązany jest dokonywać weryfikacji zapisów na swoim rachunku inwestycyjnym w terminie 30 dni od dnia dokonania zapisu na rachunku inwestycyjnym Klienta. W przypadku niezgłoszenia przez Klienta uwag w powyższym terminie, DM uznaje sposób realizacji zleceń i innych dyspozycji za prawidłowy, z zastrzeżeniem prawa DM do sprostowania we własnym zakresie oczywiste błędnych zapisów na rachunku inwestycyjnym Klienta oraz z zastrzeżeniem zachowania przez Klienta roszczeń, w tym odszkodowawczych w stosunku do DM, w razie nie dokonania weryfikacji zapisów przed upływem wskazanego powyżej terminu.

§24

- W przypadku stwierdzenia przez DM błędnego zapisu na rachunku inwestycyjnym Klienta, powstałego na skutek okoliczności, za które DM ponosi odpowiedzialność (w szczególności na skutek niewykonania lub nienależytego wykonania zlecenia lub dyspozycji Klienta), DM dokona niezbędnych czynności faktycznych i prawnych dla doprowadzenia do stanu zgodnego z otrzymanym zleceniem lub dyspozycją, z zastrzeżeniem ust. 2. Podjęcie przedmiotowych działań jest niezależne od odpowiedzialności DM za powstały błąd.
- W sytuacji, o której mowa w ust. 1, DM może przed podjęciem działań zwrócić się do Klienta proponując wybór sposobu załatwienia sprawy. W przypadku odmowy lub braku odpowiedzi Klienta we wskazanym przez DM terminie, DM postępuje w sposób opisany w ust. 1.

§25

W przypadku złożenia przez Klienta dyspozycji przeniesienia papierów wartościowych i/lub środków pieniężnych na inny rachunek, DM niezwłocznie dokonuje odpowiednich czynności w celu wykonania dyspozycji Klienta, o ile:

- dyspozycja jest zgodna z przepisami prawa i regulaminem, oraz
- na rachunku pieniężnym nie występuje ujemne saldo, a znajdujące się na nim środki wystarczają na pobranie opłat należnych DM z tytułu wykonania dyspozycji Klienta.

§26

1. Na żądanie Klienta DM wystawia świadectwo depozytowe, potwierdzające - z zastrzeżeniem ust. 5 poniżej - legitymację do realizacji uprawnień wynikających z papierów wartościowych wskazanych w jego treści, które nie są lub nie mogą być realizowane wyłącznie na podstawie zapisów na rachunku papierów wartościowych. Papiery wartościowe wskazane w treści świadectwa są blokowane na rachunku papierów wartościowych Klienta. Świadectwa depozytowe wystawiane są oddzielnie dla każdego rodzaju papierów wartościowych. Na żądanie Klienta w treści świadectwa może zostać wskazana część lub wszystkie papiery wartościowe zapisane na danym rachunku.
2. DM może wystawić:
  - a) duplikat świadectwa depozytowego – na żądanie Klienta, po złożeniu przez niego pisemnego oświadczenia o fakcie otrzymania świadectwa oraz o okolicznościach jego zniszczenia lub utraty, przy czym na duplikacie świadectwa DM zaznacza fakt wcześniejszego wydania oryginału,
  - b) kolejne świadectwo depozytowe dotyczące papierów wartościowych zablokowanych w związku z wydanym wcześniej świadectwem depozytowym - tylko jeżeli minął termin ważności lub Klient zwrócił wcześniej wydane ważne świadectwo depozytowe, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. DM może wystawić świadectwo depozytowe dotyczące papierów wartościowych zablokowanych w związku z wydanym wcześniej, ważnym świadectwem depozytowym, jeżeli cel wystawienia świadectwa depozytowego określony w jego treści zgodnie z żądaniem Klienta jest inny niż cel określony w uprzednio wystawionym świadectwie lub świadectwach. W takim przypadku w kolejnych świadectwach zamieszcza się informację o dokonaniu blokady papierów wartościowych w związku z wcześniejszym wystawieniem innych świadectw.
4. Po upływie terminu ważności świadectwa depozytowego lub w razie wcześniejszego zwrotu świadectwa depozytowego do DM, DM znosi blokadę papierów wartościowych oznaczonych w treści świadectwa.
5. Na żądanie Klienta będącego akcjonariuszem spółki publicznej, zgłoszone nie wcześniej niż po ogłoszeniu zwołania walnego zgromadzenia i nie później niż w pierwszym dniu powszednim po dniu rejestracji uczestnictwa w walnym zgromadzeniu, oraz z uwzględnieniem procedur izby rozrachunkowej, DM wystawia imienne zaświadczenie o prawie uczestnictwa w walnym zgromadzeniu, przy czym na żądanie Klienta w zaświadczeniu może zostać wykazana część lub wszystkie akcje zarejestrowane na rachunku papierów wartościowych Klienta. Akcje wskazane w treści zaświadczenia nie są blokowane.

§27

1. Na podstawie odrębnych umów z Klientem DM może pożyczać papiery wartościowe od Klienta lub dla Klienta. Szczegółowe warunki pożyczania papierów wartościowych, w tym koszty z tym związane, wartość i sposób zabezpieczenia określają umowy z Klientem, przy zachowaniu obowiązujących przepisów i regulacji.
2. Na podstawie odrębnej umowy z Klientem i na warunkach w niej określonych DM może realizować na rachunek Klienta zlecenia sprzedaży krótkiej, o ile taka możliwość wynika z obowiązujących przepisów prawa oraz regulacji, o których mowa w § 123 ust.2.

§28

1. DM może ustalić z Klientem spełniającym kryteria określone przez DM („Klient VIP”) indywidualnie ustalone dla danego Klienta wybrane zasady współpracy, w szczególności sposób kontaktowania się z Klientem, sposób przekazywania i zakres przekazywanych Klientowi informacji handlowych i produktów analitycznych DM - z zastrzeżeniem jednak, że te zasady nie mogą ustalać zasad świadczenia usług maklerskich w sposób odbiegający od ramowych zasad świadczenia danej usługi maklerskiej wynikających z regulaminu, Ustawy i Rozporządzenia.
2. Kryteria, o których mowa w ust. 1 mogą dotyczyć w szczególności wartości aktywów i obrotów dokonywanych za pośrednictwem DM, a także szczególnego statusu Klienta (np. posiadanie określonego statusu zawodowego, długoterminowy charakter współpracy z DM, posiadanie istotnych udziałów w spółce giełdowej). Informacje o ustalonych kryteriach dostępne są w siedzibie DM .

§29

1. DM może kierować informacje handlowe do Klientów lub potencjalnych Klientów. Wszelkie informacje handlowe kierowane przez DM są sporządzane rzetelnie, ich treść jest przekazana w sposób niebudzący wątpliwości i niewprowadzający w błąd, przy czym gdy informacje handlowe rozpowszechniane są w celu reklamy lub promocji świadczonych przez DM usług, jest to oznaczone w sposób nie budzący wątpliwości.
2. Informacje handlowe dostępne dla Klientów detalicznych zawierają firmę DM, a ponadto:
  - a) ich treść jest zrozumiała dla przeciętnego przedstawiciela grupy, do której są kierowane lub do której mogą dotrzeć,
  - b) nie ukrywają, nie umniejszają ani nie przedstawiają w sposób niejasny istotnych elementów, stwierżeń lub ostrzeżeń, a jeśli prezentują potencjalne korzyści płynące z usługi lub instrumentu finansowego, to w sposób uczciwy i wyraźny wskazują wszelkie zagrożenia związane z tą usługą lub instrumentem,
  - c) w przypadku gdy zawierają porównania usług maklerskich, instrumentów finansowych bądź osób świadczących usługi maklerskie – porównania takie są sporządzane w sposób miarodajny i przedstawione w sposób rzetelny i zrównoważony, wskazując źródła informacji, główne fakty i założenia wykorzystane przy dokonywaniu porównania,
  - d) w przypadku gdy wskazują wyniki osiągnięte w przeszłości w związku z inwestowaniem w dany instrument finansowy lub w związku z określonym indeksem finansowym lub ze świadczeniem określonej usługi maklerskiej, wskazania takie:
    - nie są przedstawiane jako najważniejszy element informacji handlowej,
    - są sporządzane rzetelnie i obejmują dane za okres ostatnich 5 lat lub za cały okres, w którym oferowano dany instrument finansowy, ustalano dany indeks finansowy lub świadczone daną usługę maklerską, o ile jest to okres krótszy niż 5 lat lub też okres dłuższy, wybrany według uznania DM; w każdym przypadku jednak takie informacje o wynikach są oparte o pełne okresy dwunastomiesięczne,
    - w sposób wyraźny wskazują okres, za jaki przedstawiane są dane oraz źródło tych danych,
    - zawierają wyraźne ostrzeżenie, że przedstawione dane odnoszą się do przeszłości i że wyniki osiągnięte w przeszłości nie stanowią gwarancji ich osiągnięcia w przyszłości,
    - jeżeli opierają się na kwotach wyrażonych w walucie obcej – wskazują tę walutę wraz z ostrzeżeniem, że ewentualne zyski mogą ulec zwiększeniu lub zmniejszeniu wskutek zmian kursu walutowego,
    - jeżeli opierają się na wynikach brutto – zawierają opis wpływu, jaki na ten wynik mają prowizje, opłaty i inne obciążenia związane z danym instrumentem finansowym lub usługą maklerską,
  - e) jeśli zawierają odniesienie do symulacji wyników osiągniętych w przeszłości, to odnoszą się do określonego instrumentu finansowego lub indeksu finansowego a także:
    - symulacja wyników osiągniętych w przeszłości opiera się na rzeczywistych wynikach osiągniętych w przeszłości w związku z inwestowaniem w jeden lub w kilka instrumentów finansowych lub w związku z indeksami finansowymi, które są identyczne lub stanowią podstawę instrumentu finansowego, którego informacje dotyczą,
    - w stosunku do rzeczywistych wyników w przeszłości, o których mowa w tiret pierwszym niniejszej lit.e, spełnione są warunki określone w lit. d tiret 1-3, 5 i 6, oraz

- zawierają wyraźne ostrzeżenie, że dane odnoszą się do symulacji wyników z przeszłości i że wyniki te nie stanowią gwarancji ich osiągnięcia w przyszłości,
  - f) jeśli odnoszą się do wyników przyszłych to:
    - nie są oparte na symulacji wyników w przeszłości ani nie odwołują się do takiej symulacji,
    - są oparte na uzasadnionych założeniach wynikających z obiektywnych danych,
    - jeżeli oparte zostały na wynikach brutto - ujawniają wpływ, jaki na te wyniki będą miały prowizje, opłaty i inne obciążenia związane z danym instrumentem finansowym lub usługą maklerską, oraz
    - zawierają wyraźne ostrzeżenie, że przedstawiane prognozy nie stanowią gwarancji przyszłych wyników,
  - g) jeśli odnoszą się do konkretnego przypadku opodatkowania to zawierają wyraźne wskazanie, że opodatkowanie takie zależy od indywidualnej sytuacji Klienta i może ulec zmianie w przyszłości.
3. Informacjami handlowymi są w szczególności:
- a) opracowania analizy technicznej,
  - b) materiały zawierające informacje o emitentach instrumentów finansowych, w tym o osiągniętych przez nich wynikach, wydarzeniach korporacyjnych, strukturze właścicielskiej, wybranych transakcjach oraz inne informacje przekazywane do publicznej wiadomości przez emitentów instrumentów finansowych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa,
  - c) materiały zawierające kalendaria wydarzeń rynkowych.
4. Informacje handlowe nie stanowią rekomendacji (materiałów analitycznych) w rozumieniu niniejszego regulaminu.
5. Informacje handlowe mogą być przekazywane Klientom:
- a) poprzez System Inwestora – dla Klientów korzystających z tego Systemu,
  - b) poprzez umieszczenie na Stronie DM, w sposób dostępny dla Klientów DM,
  - c) w wybranych przypadkach (w szczególności Klientom VIP) - werbalnie, pocztą elektroniczną lub w formie drukowanej,
  - d) za pośrednictwem innych środków komunikowania się.
- Akceptując niniejszy Regulamin Klient akceptuje wybrany przez DM sposób przekazywania powyższych informacji, w szczególności wyraża zgodę na otrzymywanie informacji handlowych za pośrednictwem elektronicznych środków komunikacji oraz otrzymywanie informacji kierowanych z użyciem telekomunikacyjnych urządzeń końcowych do celów marketingu bezpośredniego. Klientowi w każdym czasie przysługuje prawo do cofnięcia zgód, o których mowa w niniejszym punkcie.
6. Klienci mający status Klientów VIP, otrzymujący informacje handlowe w sposób wskazany w ust. 5 lit. c) powyżej, mogą oczekiwać, aby DM przekazywał im:
- jedynie niektóre rodzaje informacji handlowych,
  - jedynie informacje handlowe wybrane według wskazanego przez Klienta kryterium, w szczególności dotyczącego sytuacji finansowej emitenta instrumentu finansowego, kapitalizacji emitenta, płynności akcji emitenta, przynależności akcji emitenta do wybranego indeksu giełdowego, charakteru działalności emitenta.
7. Pracownicy DM mogą, w ramach świadczenia usług maklerskich, udzielać Klientom porad inwestycyjnych o charakterze ogólnym, dotyczących inwestowania w instrumenty finansowe, w szczególności w zakresie:
- a) ogólnych zasad obrotu instrumentami finansowymi,
  - b) wyjaśnienia definicji i pojęć stosowanych w zakresie obrotu instrumentami finansowymi,
  - c) wyjaśnienia istoty poszczególnych rodzajów instrumentów finansowych,
  - d) informacji dotyczących rodzajów zleceń przyjmowanych przez DM,
- zwanych dalej łącznie „poradami inwestycyjnymi”. Udzielanie porad inwestycyjnych nie stanowi doradztwa inwestycyjnego ani też nie może mieć charakteru sporządzania analiz inwestycyjnych, analiz finansowych ani innych rekomendacji o charakterze ogólnym dotyczących transakcji w zakresie instrumentów finansowych.
8. Pracownik DM udzielając porady inwestycyjnej:
- a) nie świadczy Klientowi usług o charakterze doradztwa inwestycyjnego, w szczególności nie bierze pod uwagę indywidualnych potrzeb i sytuacji Klienta,
  - b) nie gwarantuje Klientowi ochrony przed stratą finansową ani nie deklaruje pewności osiągnięcia zysku,
  - c) nie udziela porad inwestycyjnych na podstawie zleceń innych Klientów, a także nie wykorzystuje informacji o stanach i obrotach na rachunkach innych Klientów,
  - d) na życzenie Klienta wskazuje źródła informacji, na podstawie których udzielił porady inwestycyjnej.
9. Pracownicy DM wykonują swoje czynności tylko w celu udzielenia ogólnych informacji dotyczących inwestowania w papiery wartościowe, przy zachowaniu należytej staranności i według najlepszej wiedzy pracownika w momencie udzielenia porady inwestycyjnej. DM nie odpowiada za działania ani decyzje inwestycyjne Klienta podjęte w związku z udzieleniem porady inwestycyjnej, ani za skutki tych działań i decyzji, o ile przy udzielaniu porady DM dołożył należytej staranności.

§30

1. DM może przyjmować do wykonania zlecenia kupna lub sprzedaży papierów wartościowych oraz inne dyspozycje przekazywane w formie:
  - a) pisemnej,
  - b) za pomocą telefonu albo innych urządzeń technicznych – zgodnie z postanowieniami rozdziału VIII,
  - c) za pomocą elektronicznych nośników informacji – zgodnie z postanowieniami rozdziału IX,
 na zasadach określonych w Umowie oraz w regulaminie. Zlecenia i dyspozycje przyjmowane są we wskazanych na Stronie DM godzinach.
2. DM nie ponosi odpowiedzialności za skutki braku możliwości złożenia zlecenia lub dyspozycji przez Klienta w wybrany przez niego sposób (w szczególności w przypadkach, o których mowa w §56 lit. a i b), jeżeli zlecenie to mogło zostać złożone przez Klienta przy wykorzystaniu innego, dostępnego dla Klienta sposobu składania zleceń.
3. DM może przyjmować do wykonania zlecenia kupna lub sprzedaży papierów wartościowych oraz inne dyspozycje składane przez Klienta w firmie inwestycyjnej, prowadzącej działalność w zakresie przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych (zwanej dalej „firmą przekazującą”) – pod warunkiem, że między DM a taką firmą przekazującą obowiązuje umowa określająca tryb przekazywania DM zleceń i dyspozycji w celu ich wykonywania. Informacja o firmach, z którymi DM zawarł tego rodzaju umowy dostępna jest w DM. W przypadku gdy DM zamierza zaprzestać przyjmowania zleceń i dyspozycji przekazywanych przez określoną firmę, DM poinformuje o tym Klientów korzystających z tego rodzaju usługi z dwutygodniowym wyprzedzeniem, chyba że zachowanie powyższego terminu nie jest możliwe z przyczyn, za które DM nie ponosi odpowiedzialności. DM nie odpowiada za nieprawidłowe przekazanie zlecenia do DM przez firmę przekazującą, chyba że nieprawidłowe przekazanie zlecenia jest wynikiem okoliczności, za które odpowiedzialność ponosi DM.

§31

1. Zlecenie Klienta powinno zawierać w szczególności następujące dane:
  - a) dane, ustalone z Klientem, umożliwiające jednoznaczną identyfikację Klienta (a także pełnomocnika Klienta, jeśli zlecenie składane jest przez pełnomocnika),
  - b) datę i czas wystawienia zlecenia,

- c) rodzaj i liczbę instrumentów finansowych będących przedmiotem zlecenia,
  - d) przedmiot zlecenia (kupno lub sprzedaż),
  - e) określenie ceny,
  - f) oznaczenie terminu ważności zlecenia,
  - g) w przypadku zleceń w formie pisemnej - podpis Klienta lub jego pełnomocnika, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. W przypadku, gdy na jednym formularzu złożono więcej niż jedno zlecenie, powinien on zawierać wyraźne określenie liczby zleceń. W takim przypadku wystarczające jest złożenie jednego podpisu Klienta lub jego pełnomocnika.
  3. DM może zgodzić się na przyjęcie zlecenia Klienta zawierającego dodatkowe dyspozycje dotyczące warunków jego realizacji, o ile nie będą one sprzeczne z przepisami prawa oraz z regulacjami określającymi zasady przeprowadzania transakcji na rynku, na który zlecenie jest przekazywane, w szczególności DM może przyjąć i wykonać zlecenie, w którym Klient zlecił aby jego realizacja nastąpiła poza obrotem zorganizowanym.
  4. DM realizuje zlecenia Klienta zgodnie z regulacjami obowiązującymi na danym rynku. Jeżeli zgodnie z tymi regulacjami zlecenie brokerskie wystawione na podstawie zlecenia Klienta utraciło ważność, zostało odrzucone lub podmiot prowadzący rynek odmówił jego przyjęcia – zlecenie Klienta, na podstawie którego wystawiono zlecenie brokerskie, również traci ważność.
  5. Zlecenie Klienta traci ważność bez potrzeby odrębnej dyspozycji Klienta, jeżeli zgodnie z warunkami przyjmowania zleceń na danym rynku, zlecenie Klienta jako niezgodne z tymi warunkami nie może zostać przekazane do realizacji w formie zlecenia brokerskiego.
  6. DM może zawiesić przyjmowanie zleceń od Klientów na czas zawieszenia dostępu DM do systemów informatycznych danego rynku.
  7. Z ważnych powodów DM może ograniczyć, na czas oznaczony lub nieoznaczony, przyjmowanie od Klientów zleceń określonych rodzajów, dodatkowych warunków realizacji zleceń lub określonych oznaczeń ważności zleceń, a także przyjmowanie zleceń w określony sposób lub w określonym miejscu, informując o tym niezwłocznie Klientów na Stronie DM. W szczególności DM może wprowadzić okresowe ograniczenia w przyjmowaniu zleceń składanych za pomocą telefonu lub innych urządzeń technicznych lub elektronicznych nośników informacji, w związku z koniecznością przeprowadzenia prac technicznych dotyczących urządzeń DM służących do przyjmowania lub rejestrowania ww. dyspozycji. W szczególnych przypadkach (np. w przypadku wątpliwości co do zgodności z przepisami prawa) DM może odmówić przyjęcia określonego zlecenia od Klienta, informując o tym niezwłocznie Klienta.
  8. Z ważnych powodów DM może zawiesić przyjmowanie lub realizację zleceń lub dyspozycji na czas zawieszenia dostępu do systemu informatycznego DM. Informacja o zawieszeniu podawana jest do wiadomości Klientów niezwłocznie na Stronie DM. DM nie ponosi odpowiedzialności za szkody wynikające z ww. zawieszenia przyjmowania zleceń lub dyspozycji, chyba że zawieszenie przyjmowania lub realizacji zleceń było wynikiem okoliczności, za które DM ponosi odpowiedzialność.

§32

1. DM może przyjąć od Klienta zlecenie DDM po uzgodnieniu z Klientem sposobu realizacji takiego zlecenia. Zlecenie DDM, o ile Klient i DM nie ustalą inaczej, może być realizowane w sposób wybrany przez upoważnionych maklerów DM w zakresie:
  - a) ilości i wartości zleceń brokerskich przekazywanych na dany rynek, a także limitu ceny każdego wystawionego na jego podstawie zlecenia brokerskiego,
  - b) rynku (systemu notowań), na którym zlecenie zostanie zrealizowane, w tym również w ramach transakcji pakietowych na danym rynku,
  - c) rodzajów wystawianych zleceń i momentu ich realizacji.
2. W zleceniu DDM Klient powinien określić wszystkie elementy wymagane zgodnie z Rozporządzeniem. Klient może nie określać w zleceniu rynku (systemu notowań), na którym zlecenie ma być zrealizowane, a także wskazać maksymalną łączną wartość transakcji będącą wynikiem realizacji zlecenia zamiast liczby instrumentów finansowych. Klient może wskazać zakres swobody wyboru realizacji zlecenia, przy czym brak wyraźnego wskazania oznaczać będzie przyznanie DM swobody w realizacji zlecenia w zakresie, o którym mowa w ust.1 lit.a-c. DM może zażądać złożenia przez Klienta oświadczenia o świadomości ryzyka związanego ze sposobem realizacji zlecenia DDM.
3. DM realizuje zlecenie DDM przy zachowaniu należytej staranności i według najlepszej wiedzy w momencie jego realizacji, z uwzględnieniem obowiązku podejmowania wszelkich uzasadnionych działań w celu uzyskania możliwie najlepszych wyników dla Klienta w związku z wykonaniem zlecenia DDM, i tylko w takim zakresie odpowiada za sposób realizacji takiego zlecenia i jego skutki.
4. DM może uzależnić przyjmowanie od Klientów zleceń DDM od spełnienia przez nich określonych warunków, w szczególności dotyczących wartości aktywów na rachunku inwestycyjnym Klienta prowadzonym przez DM, a także może określić minimalną wartość zlecenia DDM.

§33

1. Wymagane - w momencie wystawienia przez DM zlecenia brokerskiego - pokrycie zlecenia kupna papierów wartościowych składanego przez Klienta, a także ewentualne zabezpieczenia wierzytelności DM z tytułu realizacji zlecenia, określone są w Umowie. Klient zobowiązany jest posiadać w środkach pieniężnych pełne pokrycie wartości zlecenia i przewidywanej prowizji dla DM, chyba że Umowa stanowi inaczej.
2. Warunkiem zaproponowania Klientowi detaliczemu zawarcia Umowy nieprzewidującej obowiązku posiadania pełnego pokrycia zlecenia kupna („Umowa OTP”) jest złożenie przez Klienta pisemnego oświadczenia o jego sytuacji majątkowej. Ponadto Klient w ocenie DM, w szczególności na podstawie kryterium wielkości aktywów przechowywanych w DM, powinien dawać rękojmię zaspokojenia ewentualnych roszczeń DM.
3. W przypadku zawarcia Umowy OTP, DM określa dla Klienta indywidualny limit wysokości należności DM od Klienta z tytułu transakcji zawartych w wyniku wykonania zleceń przy braku pełnego pokrycia wartości tych zleceń oraz kosztów ich wykonania. Dla weryfikacji wykorzystania limitu należności uwzględnia się odpowiednie należności Klienta z tytułu zawartych i nierozliczonych transakcji sprzedaży oraz zobowiązania Klienta względem DM z tytułu zawartych i nierozliczonych transakcji kupna.
4. Jeżeli Umowa OTP przewiduje ustanowienie zabezpieczenia spłaty należności, powinno ono być ustanowione w zaakceptowanej przez DM formie, gwarantującej w ocenie DM pewną i płynną jego realizację. W szczególności DM może przyjąć zabezpieczenie w formie blokady aktywów Klienta lub blokady rachunku inwestycyjnego Klienta.
5. DM może zastrzec w Umowie możliwość różnicowania wysokości wymaganego pokrycia zlecenia kupna, w szczególności w zależności od płynności papierów wartościowych będących przedmiotem zlecenia. Klienci będą informowani o wysokości wymaganego pokrycia w drodze komunikatów na Stronie DM.
6. Klient zobowiązany jest posiadać pełne pokrycie zlecenia sprzedaży. Pokryciem zlecenia sprzedaży mogą być tylko papiery wartościowe i prawa do otrzymania papierów wartościowych, zapisane i nie zablokowane w rejestrze operacyjnym (lub odpowiednio – rejestrze sesji) Klienta w momencie wystawienia zlecenia brokerskiego.
7. Pokryciem zlecenia kupna papierów wartościowych mogą być tylko środki pieniężne, które w momencie wystawienia zlecenia brokerskiego są zapisane i niezablokowane na rachunku pieniężnym i w rejestrze należności Klienta.
8. Podstawą sprawdzenia pokrycia zleceń jest:
  - a) w przypadku zleceń kupna - saldo rejestru należności, a następnie saldo rachunku pieniężnego Klienta,
  - b) w przypadku zleceń sprzedaży - saldo praw do otrzymania papierów wartościowych w rejestrze operacyjnym (lub odpowiednio – rejestrze sesji), a następnie saldo papierów wartościowych w rejestrze operacyjnym Klienta.

§34

1. Na podstawie zlecenia Klienta DM wystawia zlecenie lub zlecenia brokerskie, jeżeli w momencie wystawienia zlecenia brokerskiego Klient posiada określone w Umowie pokrycie tego zlecenia.
2. W przypadku stwierdzenia niepełnego pokrycia zlecenia Klienta DM wystawia zlecenie lub zlecenia brokerskie do wysokości posiadanego pokrycia i ustanowionych zabezpieczeń.
3. W przypadku złożenia przez Klienta dyspozycji, na podstawie której DM, działając w ramach udzielonego przez Klienta pełnomocnictwa, wystawia zlecenie lub zapis składany w związku z oferowaniem instrumentów finansowych, DM wystawi zlecenie lub zapis do wysokości posiadanego przez Klienta pokrycia, z uwzględnieniem warunków oferty, w szczególności w zakresie możliwości wykorzystania należności.

§35

1. Środki pieniężne i papiery wartościowe (prawa do otrzymania papierów wartościowych) stanowiące pokrycie zlecenia Klienta są blokowane. Jeżeli zabezpieczenie spłaty należności z tytułu zawieranych transakcji ma postać dokumentu, DM zatrzymuje dokument.
2. DM może odstąpić od blokady papierów wartościowych i praw do otrzymania papierów wartościowych, stanowiących pokrycie zlecenia sprzedaży, jeżeli spełnione są warunki określone w Rozporządzeniu, a Klient składający zlecenie sprzedaży daje w ocenie DM rękojmię spełnienia zobowiązań wynikających z zawartych transakcji.

§36

1. Jeżeli Klient składa kilka zleceń kupna lub sprzedaży, pokrycie zlecenia sprawdzane jest w kolejności złożonych zleceń. Pierwsze zlecenie nie mające wymaganego pokrycia realizowane jest do wysokości istniejącego pokrycia. Pozostałe zlecenia Klienta nie zostaną zrealizowane.
2. Zlecenie kupna musi określać limit ceny, według którego sprawdzane jest jego pokrycie, jeżeli:
  - a) jego termin ważności jest dłuższy niż jedno notowanie,
  - b) dotyczy papierów wartościowych, dla których zlecenia brokerskie muszą określać limit ceny.
3. Składając zlecenia bez limitu ceny Klient akceptuje realizację tego zlecenia po każdej cenie, która może być ustalona zgodnie z zasadami obowiązującymi nadanym rynku.
4. Wartość zlecenia kupna bez określonego limitu ceny DM określa uwzględniając - obowiązujące na danym rynku – górne ograniczenie wahań kursów, ustalone jednak bez uwzględniania wyjątków w tym zakresie przewidzianych regulacjami tego rynku.

§37

1. DM stosuje rozwiązania i procedury zapewniające niezwłoczne, uczciwe i należyte wykonywanie zleceń Klientów w stosunku do zleceń innych Klientów oraz do zleceń własnych DM. W szczególności rozwiązania i procedury stosowane przez DM zapewniają możliwość wykonywania zleceń w kolejności zgodnej z czasem ich przyjmowania.
2. DM:
  - a) wykonuje zlecenia Klientów zgodnie z obowiązującą w DM polityką wykonywania zleceń (lub odpowiednio – polityką działania w najlepiej pojętym interesie Klienta),
  - b) wykonuje zlecenia Klientów niezwłocznie po ich przyjęciu, w kolejności ich przyjmowania, chyba że co innego wynika z warunków wykonania zlecenia określonych przez Klienta, charakteru zlecenia, panujących warunków rynkowych, regulacji rynkowych lub jeśli taka kolejność byłaby sprzeczna z interesem Klienta,
  - c) w przypadku zlecenia złożonego przez Klienta detalicznego - niezwłocznie informuje Klienta o wszelkich istotnych okolicznościach uniemożliwiających właściwe wykonanie zlecenia złożonego przez tego Klienta, przy czym informacja powinna być przekazana w taki sposób w jaki zostało złożone to zlecenie, chyba że DM wybierze inny sposób przekazania informacji.

§38

Klient może składać dyspozycje anulowania i modyfikacji swoich zleceń. Anulowanie lub modyfikacja zlecenia może być dokonana po anulowaniu lub modyfikacji zlecenia brokerskiego wystawionego na podstawie odwołanego lub modyfikowanego zlecenia – o ile anulowanie lub modyfikacja zlecenia brokerskiego są dopuszczalne zgodnie z regulacjami obowiązującymi na danym rynku i wyłącznie w zakresie, w jakim zlecenie takie nie zostało jeszcze zrealizowane. DM zastrzega sobie prawo niewykonania dyspozycji anulowania lub modyfikacji, jeżeli jej realizacja jest niemożliwa na skutek okoliczności, za które DM odpowiedzialności nie ponosi.

§39

Klient zobowiązany jest zapłacić za nabyte papiery wartościowe w terminie określonym w Umowie, nie później jednak niż w dniu rozrachunku transakcji we właściwej izbie rozrachunkowej.

§40

Jeżeli w wyniku realizacji zlecenia kupna, w szczególności zlecenia bez określonego limitu ceny, jego rzeczywiste koszty okażą się większe niż przewidywane, w szczególności większe niż dotychczasowe pokrycie zlecenia posiadane przez Klienta - DM dokona niezwłocznie obciążenia rachunku pieniężnego Klienta całkowitymi kosztami realizacji zlecenia, z odpowiednim zastosowaniem postanowień §42.

§41

Czynności dokonywane przez DM podlegają zasadom dokonywania rozrachunku transakcji, określonym w regulacjach izby rozrachunkowej. Akceptując niniejszy regulamin, Klient zgadza się, aby w stosunku do Klienta stosowane były zasady rozrachunku transakcji określone w regulacjach izby rozrachunkowej. W szczególności Klient wyraża zgodę na dokonywanie rozrachunku w części (w rozumieniu i na zasadach określonych w regulacjach izby rozrachunkowej) w stosunku do transakcji zawieranych przez Klienta.

§42

1. Jeżeli Klient nie spełnił w terminie zobowiązania wynikającego z realizacji zlecenia, DM podejmie działania w celu zaspokojenia swoich roszczeń z zabezpieczeń, o ile zostały ustanowione zgodnie z Umową.
2. W przypadku gdy zabezpieczenia, o których mowa w ust.1 nie zostały ustanowione lub ich wartość nie zaspokaja roszczeń, DM podejmie działania w celu zaspokojenia swoich roszczeń z wszystkich aktywów Klienta znajdujących się w DM - innych niż te, które ustanowiono zabezpieczeniem. DM dokonuje zaspokojenia według własnego uznania, do wysokości roszczenia. W przypadku, gdy dokonując zaspokojenia DM składa zlecenia sprzedaży papierów wartościowych (praw do otrzymania papierów wartościowych), postanowienia §69 ust. 4 lit. b stosuje się odpowiednio.
3. W celu zaspokojenia roszczeń DM może pobrać niespłacone w terminie należności DM z rachunków Klienta prowadzonych w mBanku S.A.

§43

Jeżeli Rozporządzenie przewiduje szczególne warunki przyjmowania lub wykonywania zleceń (lub wykonywania zleceń Klienta łącznie ze zleceniami własnymi DM lub zleceniami innych Klientów), DM może przyjmować i realizować takie zlecenia (lub wykonywać zlecenia łącznie), z zastrzeżeniem spełnienia wymogów określonych w Rozporządzeniu.

VI. Sporządzanie analiz inwestycyjnych, analiz finansowych oraz ogólnych rekomendacji

§44

1. Pojęcia, które nie zostały zdefiniowane w niniejszym Rozdziale (VI. Sporządzanie analiz inwestycyjnych, analiz finansowych oraz ogólnych rekomendacji) należy rozumieć zgodnie z definicjami określonymi w §1 ust.3, w obowiązującym Rozporządzeniu Ministra Finansów regulującym kwestie dotyczące informacji stanowiących rekomendacje dotyczące instrumentów finansowych, ich emitentów lub wystawców („**Rozporządzenie ws. rekomendacji**”) lub w Ustawie.
2. Usługi w zakresie sporządzania produktów analitycznych oraz ich udostępniania są świadczone na rzecz Klientów w ramach zawartej Umowy - jako usługa dodatkowa, bez konieczności zawierania odrębnej umowy oraz bez dodatkowych opłat z tytułu świadczenia ww. usług, z zastrzeżeniem ust.6.
3. Świadczenie usług w zakresie, o których mowa w ust. 2, nie jest uzależnione od rodzaju ani wielkości aktywów Klienta w DM, z zastrzeżeniem jednakże prawa DM do udostępniania produktów analitycznych różnym grupom Klientów w różnych terminach, zgodnie z ust.5 i ust.22 poniżej.
4. DM samodzielnie decyduje o wyborze papierów wartościowych będących przedmiotem sporządzanych rekomendacji.
5. DM może dokonać podziału Klientów na następujące grupy, którym rekomendacje udostępniane są w różnych terminach (zgodnie z ust.22 poniżej):
  - Klienci strategiczni - do której mogą być zakwalifikowani zarówno uprawnieni kontrahenci, klienci profesjonalni jak i klienci detaliczni spełniający kryteria określone przez DM,
  - Klienci VIP - do której mogą być zakwalifikowani klienci profesjonalni i detaliczni spełniający kryteria określone przez DM,
  - Klienci Aktywni – do której mogą być zakwalifikowani klienci detaliczni spełniający określone przez DM kryteria w zakresie wartości zawieranych transakcji,
  - pozostali Klienci.

Podział Klientów dokonywany jest z uwzględnieniem kryterium wielkości aktywów danego Klienta przechowywanych w DM oraz kryterium wielkości obrotów dokonywanych przez danego Klienta za pośrednictwem DM. Informacje o ustalonych kryteriach dostępne są w siedzibie DM. W szczególnych przypadkach DM może podjąć decyzję o odstąpieniu wobec określonego Klienta od kryteriów wymaganych do zakwalifikowania do danej grupy.
6. Klient uznany za Klienta strategicznego lub Klienta VIP w rozumieniu ust. 5, może zwrócić się do DM o sporządzenie, na podstawie odrębnej umowy zawartej z Klientem, określonego produktu analitycznego. W ww. przypadku umowa taka określa przedmiot produktu analitycznego, termin oraz sposób jego udostępnienia Klientowi, a także wysokość i warunki płatności wynagrodzenia należnego DM. Sporządzenie takiego produktu analitycznego dla Klienta realizowane jest z uwzględnieniem zasad określonych w niniejszym Rozdziale, z wyłączeniem jednakże ust. 2-4 oraz ust. 21-22. Ponadto odrębna umowa, o której mowa powyżej może w inny sposób niż to wynika z ust. 20 niniejszego Rozdziału określać metody wyceny, które DM zastosuje sporządzając produkt analityczny. Do umów, o których mowa w niniejszym paragrafie, stosuje się zasady świadczenia usług maklerskich wynikające z niniejszego regulaminu, określające rodzaj i formę dokumentów przedstawianych spółce, tryb zawierania umów, składanie skarg i reklamacji, pełnomocnictw, jurysdykcji i prawa właściwego dla umowy.
7. DM może świadczyć usługi w zakresie sporządzania produktów analitycznych w sposób periodyczny (opracowania miesięczne, kwartalne) lub nieperiodyczny (opracowania przygotowywane w okazji określonego zdarzenia, opracowania branżowe poświęcone określonemu sektorowi bądź wybranym spółkom).
8. W treści produktu analitycznego powinny zostać zawarte (z zastrzeżeniem wymogów określonych w przepisach prawa) w szczególności:
  - 1) dane szczegółowo identyfikujące DM jako podmiot sporządzający rekomendację, a w szczególności:
    - a) wskazanie nazwy i adresu DM,
    - b) imię i nazwisko wszystkich osób sporządzających rekomendację, z zaznaczeniem posiadanego przez te osoby tytułu zawodowego, w szczególności tytułu maklera papierów wartościowych lub doradcy inwestycyjnego,
    - c) wskazanie podmiotu sprawującego nadzór nad DM,
    - d) data sporządzenia rekomendacji,
    - e) wskazanie kręgu adresatów rekomendacji lub stwierdzenie, że rekomendacja jest skierowana do nieoznaczonego adresata,
    - f) wyjaśnienia dotyczące stosowanej w rekomendacji terminologii fachowej, o ile terminologia ta mogłaby być niewłaściwie zrozumiana przez adresatów tej rekomendacji,
    - g) wykaz rekomendacji dotyczących danego instrumentu finansowego, przedstawianych przez DM w ciągu ostatnich 6 miesięcy, zawierający w szczególności wskazaną w poszczególnych rekomendacjach cenę lub pułap ceny instrumentu finansowego, przy których DM zalecił lub sugerował określone zachowanie inwestycyjne, oraz termin ważności tych rekomendacji,
    - h) wskazanie silnych i słabych stron zastosowanych metod wyceny instrumentów finansowych, w sposób umożliwiający adresatom rekomendacji dokonanie oceny ryzyka inwestowania w dane instrumenty finansowe zgodnie z rekomendacją,
    - i) zapewnienie DM o działaniu z należytą starannością oraz rzetelnością przy sporządzaniu rekomendacji, a także wskazanie, czy i w jakim zakresie DM ponosi odpowiedzialność za działania zgodne z rekomendacją.
  - 2) Dodatkowo w treści rekomendacji powinny zostać zawarte:
    - a) fakty, na których jest oparta rekomendacja, wyodrębnione w stosunku do samodzielnych interpretacji, ocen, opinii i innego rodzaju sądów wartościujących,
    - b) źródła informacji, na których jest oparta rekomendacja, jak również wątpliwości w zakresie wiarygodności źródła informacji (o ile istnieją),
    - c) przewidywania, prognozy lub projekcje cenowe co do zachowań instrumentu finansowego oraz istotne założenia przyjęte lub poczynione przy ich sporządzaniu.

- 3) Rekomendacja powinna ponadto:
  - a) wskazywać wszelkie źródła informacji, na podstawie których rekomendacja została sporządzona, włączając w to emitenta instrumentów finansowych, oraz informować, czy dana rekomendacja została ujawniona emitentowi instrumentów finansowych, do których się odnosi, i czy dokonano w niej zmian po jej przekazaniu emitentowi instrumentów finansowych,
  - b) przedstawiać metodę i podstawę wyceny przyjęte przy ocenie instrumentu finansowego lub emitenta instrumentów finansowych oraz projekcje cenowe,
  - c) należycie wyjaśniać oznaczenie kierunku rekomendacji, jak „kupuj”, „sprzedaj”, „trzymaj”, „akumuluj”, „redukuj”, z ewentualnym podaniem horyzontu czasowego inwestycji, oraz wyjaśniać ryzyko związane z inwestowaniem w dany instrument finansowy, w tym analizę wrażliwości przyjętych założeń,
  - d) zawierać wzmiankę co do planowanej częstotliwości dokonywanych aktualizacji rekomendacji (ewentualnie wzmiankę o terminie ważności rekomendacji) oraz istotnych zmian w zakresie wcześniej prezentowanej polityki co do danego instrumentu finansowego lub emitenta instrumentów finansowych,
  - e) wyraźnie wskazywać datę pierwszego udostępnienia rekomendacji do dystrybucji oraz okres, z którego dane były podstawą do określania ceny danego instrumentu finansowego,
  - f) zaznaczyć zmianę z wyraźnym wskazaniem dat wcześniejszych rekomendacji, w przypadku gdy dana rekomendacja różni się jakimkolwiek elementem treści, wymaganym przez Rozporządzenie ws. rekomendacji, od rekomendacji wydanych w stosunku do tego samego instrumentu finansowego lub emitenta instrumentów finansowych w okresie 12 miesięcy poprzedzających jej wydanie,
  - g) wskazywać dokładną datę i godzinę przekazania rekomendacji klientom strategicznym, VIP, Aktywnym – przy udostępnianiu jej pozostałym klientom,
  - h) wskazywać dokładną datę i godzinę przekazania rekomendacji poszczególnym grupom klientów – przy udostępnianiu jej do wiadomości publicznej.
9. W przypadku gdyby zamieszczenie wszystkich informacji wymienionych w ust. 8 pkt 3 powyżej było nieproporcjonalne z uwagi na rozmiary sporządzonej rekomendacji, możliwe jest wyraźne wskazanie w treści rekomendacji miejsca, gdzie można się z nimi w sposób bezpośredni zapoznać, w szczególności poprzez bezpośrednie odesłanie do Strony DM zawierającej te informacje, z zastrzeżeniem że nie nastąpiły żadne zmiany w zakresie wykorzystanej metodologii i podstaw wyceny. Wymogi określone w ust. 8 pkt 1-3 powyżej stosuje się również do rekomendacji wydawanych w formie innej niż pisemna, z zastrzeżeniem że w przypadku gdyby zamieszczenie wszystkich wymaganych informacji było nieproporcjonalne, możliwe jest wyraźne wskazanie miejsca, w szczególności Strony DM, gdzie można się z nimi w sposób bezpośredni zapoznać. W takim przypadku powinna być o tym fakcie uczyniona wzmianka w treści rekomendacji.
10. W treści rekomendacji DM ujawnia wszelkie powiązania i okoliczności, które mogłyby wpłynąć na obiektywność sporządzonej rekomendacji, a w szczególności informacje na temat zaangażowania kapitałowego DM w instrumenty finansowe będące przedmiotem rekomendacji lub istnienie istotnego konfliktu interesów, jaki zachodzi pomiędzy DM a emitentem instrumentów finansowych będących przedmiotem rekomendacji. W związku z powyższym w treści rekomendacji zawiera się:
  - a) wszelkie informacje, które są dostępne lub zostały udostępnione osobom biorącym udział w przygotowaniu rekomendacji, na temat słusznego interesu lub konfliktu interesów, jaki istnieje między DM lub osobami powiązаныmi z DM a emitentem instrumentów finansowych będących przedmiotem rekomendacji,
  - b) wszelkie informacje na temat słusznego interesu lub konfliktu interesów, jaki istnieje między DM lub osobami powiązаныmi z DM a emitentem instrumentów finansowych będących przedmiotem rekomendacji, o których wiadomo osobom, które nie uczestniczyły w przygotowywaniu rekomendacji, ale miały lub mogły mieć dostęp do rekomendacji przed jej udostępnieniem Klientom lub przekazaniem do publicznej wiadomości.
11. W treści rekomendacji DM ujawnia informacje, o których mowa w ust. 10, również w odniesieniu do:
  - a) osób fizycznych zatrudnionych w DM lub pozostających z DM w stosunku zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze, jeżeli brały udział w przygotowywaniu rekomendacji,
  - b) innych osób prawnych, które łączy z DM stosunek zlecenia lub inny stosunek prawny o podobnym charakterze i które brały udział w sporządzeniu tej rekomendacji.
12. W przypadku gdyby zamieszczenie wszystkich informacji wymienionych w ust. 10-11 było nieproporcjonalne z uwagi na rozmiary sporządzonej rekomendacji, możliwe jest wyraźne wskazanie w treści rekomendacji miejsca, gdzie można się z nimi w sposób bezpośredni zapoznać, w szczególności poprzez bezpośrednie odesłanie do Strony DM zawierającej te informacje.
13. Przepisy ust. 11 stosuje się również do rekomendacji wydawanych w formie innej niż pisemna, z zastrzeżeniem, że w przypadku gdyby zamieszczenie wszystkich informacji wymienionych w ust. 10-11 było nieproporcjonalne, możliwe jest wyraźne wskazanie miejsca, w szczególności Strony DM, gdzie można się z nimi w sposób bezpośredni zapoznać. W takim przypadku powinna być o tym fakcie uczyniona wzmianka w treści rekomendacji.
14. W treści rekomendacji DM wyraźnie zaznacza znane DM informacje, odnoszące się do słusznego interesu lub konfliktu interesów, dotyczące:
  - 1) wykonywania przez mBank czynności dotyczących danego instrumentu finansowego w zakresie:
    - a) oferowania instrumentów finansowych w obrocie pierwotnym lub w pierwszej ofercie publicznej w okresie 12 miesięcy poprzedzających wydanie rekomendacji,
    - b) nabywania lub zbywania instrumentów finansowych na własny rachunek celem realizacji zadań związanych z organizacją rynku regulowanego,
    - c) nabywania lub zbywania instrumentów finansowych na własny rachunek celem realizacji umów o subemisję inwestycyjne lub usługowe,
  - 2) posiadania przez mBank lub przez podmioty z nim powiązane akcji emitenta instrumentów finansowych będących przedmiotem rekomendacji, w łącznej liczbie stanowiącej co najmniej 5% kapitału zakładowego,
  - 3) posiadania przez emitenta instrumentów finansowych będących przedmiotem rekomendacji, udziału stanowiącego co najmniej 5% kapitału zakładowego mBanku lub podmiotu z nim powiązanego,
  - 4) występowania innego istotnego interesu finansowego, jaki w odniesieniu do emitenta instrumentów finansowych posiada mBank lub podmioty z nim powiązane,
  - 5) pełnienia przez osobę fizyczną sporządzającą rekomendację lub osobę blisko z nią związaną w rozumieniu Ustawy, funkcji w organach podmiotu będącego emitentem instrumentów finansowych, których dotyczy rekomendacja, lub zajmowania stanowiska kierowniczego w tym podmiocie, z jednoczesnym wskazaniem pełnionej funkcji lub zajmowanego stanowiska,
  - 6) pełnienia przez mBank lub podmioty z nim powiązane funkcji animatora rynku lub animatora emitenta instrumentów finansowych,
  - 7) pozostawiania przez mBank lub podmioty z nim powiązane stroną umowy z emitentem instrumentów finansowych, dotyczącej sporządzenia rekomendacji,
  - 8) otrzymania przez mBank jakiegokolwiek wynagrodzenia od emitenta instrumentów finansowych, będących przedmiotem rekomendacji, z tytułu usług świadczonych na jego rzecz,
  - 9) zawarcia umowy między mBank lub podmiotem z nim powiązany a emitentem instrumentów finansowych, w sprawie świadczenia usług z zakresu bankowości inwestycyjnej, pod warunkiem że nie będzie się to wiązało z ujawnieniem informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa oraz że umowa obowiązywała w ostatnich 12 miesiącach przed sporządzeniem rekomendacji lub że w tym okresie zostało z jej tytułu wypłacone wynagrodzenie bądź została złożona obietnica zapłaty wynagrodzenia,
  - 10) pełnienia przez mBank lub podmioty z nim powiązane funkcji podmiotu organizującego lub współorganizującego ofertę publiczną instrumentów finansowych emitenta instrumentów finansowych, w okresie 12 miesięcy poprzedzających sporządzenie rekomendacji,
  - 11) istnienia innych istotnych powiązań, występujących między mBank lub podmiotem z nim powiązany a emitentem instrumentów finansowych, będących przedmiotem rekomendacji, z jednoczesnym wskazaniem charakteru tych powiązań.
15. DM łączy do rekomendacji, w odstępach kwartalnych, informacje dotyczące proporcji udzielanych rekomendacji „kupuj”, „sprzedaj” lub „trzymaj” lub odpowiedników tego rodzaju rekomendacji, jak również proporcji liczby emitentów instrumentów finansowych odpowiadających każdemu z wymienionych kierunków rekomendacji, dla których mBank w okresie ostatnich 12 miesięcy świadczył usługi w zakresie bankowości inwestycyjnej.

16. W przypadku gdy w sporządzaniu rekomendacji brały udział osoby fizyczne lub prawne, zatrudnione w DM lub pozostające z DM w stosunku zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze, w treści rekomendacji należy wskazać, czy wynagrodzenie otrzymywane przez te osoby jest zależne od wyników finansowych uzyskiwanych w ramach transakcji z zakresu bankowości inwestycyjnej, dotyczących instrumentów finansowych emitenta instrumentów finansowych, dokonywanych przez mBank lub podmioty z nimi powiązane.
17. W przypadku gdy w sporządzaniu rekomendacji brały udział osoby fizyczne zatrudnione w DM lub pozostające z nimi w stosunku zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze, jeśli nabywają akcje emitenta instrumentów finansowych przed ich publiczną ofertą, w treści rekomendacji należy ujawnić datę oraz cenę ich nabycia.
18. W przypadku gdyby zamieszczenie wszystkich informacji wymienionych w ust. 14-17 było nieproporcjonalne z uwagi na rozmiary sporządzonej rekomendacji, możliwe jest wyraźne wskazanie w treści rekomendacji miejsca, gdzie można się z nimi w sposób bezpośredni zapoznać, w szczególności poprzez bezpośrednie odesłanie do Strony DM zawierającej te informacje.
19. Postanowienia ust. 14-17 stosuje się również do rekomendacji wydawanych w formie innej niż pisemna, z zastrzeżeniem, że w przypadku gdyby zamieszczenie wszystkich wymaganych informacji wymienionych w ust. 14-17 było nieproporcjonalne, możliwe jest wyraźne wskazanie miejsca, w szczególności Strony DM, gdzie można się z nimi w sposób bezpośredni zapoznać. W takim przypadku powinna być o tym fakcie uczyniona wzmianka w treści rekomendacji.
20. Sporządzając produkt analityczny DM opiera się co najmniej na dwóch metodach wyceny instrumentów finansowych. Wybór metody zależy od charakteru analizowanej spółki. Przy wyborze DM kieruje się w szczególności cechami takimi jak: branża w której działa spółka, etap rozwoju spółki, otoczenie makroekonomiczne (stopień uregulowania działalności, poziom stóp procentowych w gospodarce). DM stosuje trzy podstawowe grupy metod wyceny: metody dochodowe, metody porównawcze i metody majątkowe, jednakże w szczególnych, uzasadnionych przypadkach DM zastrzega sobie możliwość użycia do wyceny jednej metody lub skorzystania z innych metod.

Metody wyceny standardowo stosowane przez DM:

- a) metody dochodowe
Metody dochodowe opierają się na ocenie zdolności przedsiębiorstwa do kreowania przyszłych zysków, przepływów pieniężnych, dywidend dyskontowanych według stopy dyskontowej uwzględniającej ryzyko. Uwzględniają wartość pieniądza w czasie. Stosowane metody dochodowe opierają się na pomiarze trzech podstawowych rodzajów przepływów pieniężnych: wolne przepływy pieniężne, przepływy pieniężne z kapitału dla akcjonariuszy, przepływy pieniężne należące dla wierzycieli przedsiębiorstwa. W zależności od rodzaju przepływu stosowana jest stopa dyskontowa właściwa do wyznaczenia ich wartości bieżącej. Odpowiednio dla wymienionych rodzajów przepływów: średni ważony koszt kapitału, koszt kapitału własnego i koszt zadłużenia. Najczęściej stosowaną przez DM metodą wyceny dochodowej jest dyskontowanie wolnych przepływów pieniężnych.
  - b) metody porównawcze
Opierają się na wycenie w oparciu o mnożniki wyceny firm dla branży bądź innego kryterium doboru weryfikowanego w trakcie dokonywania wyceny. Oznacza to, że wartość firmy określana jest pośrednio, na podstawie porównania z innymi podmiotami działającymi na rynku, w tym w szczególności w danej branży. Najczęściej stosowanymi wskaźnikami wyceny są: P/E, EV/EBITDA, P/BV.
  - c) metody majątkowe
Określają wartość przedsiębiorstwa na podstawie prostej sumy wartości poszczególnych składników majątkowych. Wartość wyznaczana jest na podstawie składników bilansu. W wycenie majątkowej analityk nie uwzględnia perspektyw rozwoju spółki i otoczenia gospodarczego. Do tej grupy metod zaliczamy m.in.: metodę księgową, metodę skorygowanej wartości księgowej, metodę odtworzeniową i metodę upłynnienia (likwidacyjną).
  - d) metody kreowania wartości
Metody kreowania wartości ujmują miary księgowe na podstawie wartości bilansowej dla akcjonariuszy. Wspólną cechą mierników kreowania wartości jest koncentracja na kreowaniu wartości dla właścicieli przedsiębiorstwa. Najpopularniejszymi miernikami wartości są: EP (ang. Economic Profit - zysk ekonomiczny), EVA (ang. Economic Value Add - ekonomiczna wartość dodana), CFROI (ang. Cash Flow Return on Investment – zwrot z inwestycji wyrażony w kategoriach pieniężnych) oraz TSR (ang. Total Shareholder Return – całkowita stopa zwrotu).
  - e) metody wyceny opcji
Metody wyceny opcji wykorzystują modele wyceny instrumentów pochodnych znajdujących się w obrocie giełdowym. Są szczególnie przydatne w momencie, gdy w wycenianym podmiocie dużym wahaniom podlegają popyt na jego produkty, ceny i koszty wytwarzania. Metody te mają duże zastosowanie w przypadku, gdy spółka wchodzi w nowe obszary działania i istnieje ryzyko związane z wejściem spółki na nowe rynki. Do wyceny używa się modeli wyceny opcji znajdujących się w obrocie giełdowym. Najczęściej stosowane są analityczne rozwiązania zaproponowane przez Blacka i Scholesa i rozwiązanie numeryczne znane jako model dwumianowy.
21. Produkty analityczne mogą być przekazywane Klientom:
- a) poprzez System Inwestora – dla Klientów posiadających dostęp do tego Systemu,
  - b) poprzez umieszczenie na Stronie DM, w sposób dostępny dla Klientów DM,
  - c) w wybranych przypadkach (w szczególności dotyczy Klientów mających status Klienta strategicznego lub Klienta VIP) - pocztą elektroniczną, a na życzenie Klienta zaliczonego do jednej z ww. kategorii lub zgodnie z decyzją DM, także w formie drukowanej. Klienci mający status Klientów strategicznych oraz Klientów VIP otrzymujący produkty analityczne w sposób wskazany w lit. c powyżej, mogą zażądać, aby DM przekazywał im:
    - jedynie niektóre rodzaje produktów analitycznych określonych w ust. 7,
    - jedynie produkty analityczne wybrane według wskazanego przez Klienta kryterium dotyczącego w szczególności: sytuacji finansowej emitenta, kapitalizacji emitenta, płynności akcji emitenta, przynależności akcji emitenta do wybranego indeksu giełdowego, charakteru działalności emitenta.
22. DM może postanowić, że określone grupy Klientów, w szczególności wskazane w ust.5 powyżej, będą uzyskiwać dostęp do produktów analitycznych w różnych terminach, a mianowicie:
- a) dla analiz nieperiodycznych, kwartalnych prognoz wyników finansowych oraz raportów miesięcznych

Grupa Klientów	Moment udostępnienia
Klienci strategiczni	Dzień D
Klienci VIP, Aktywni	Nie później niż dzień D+1
Pozostali Klienci	Nie później niż dzień D+2, po godz. 16.15

(wskazane liczby dni odnoszą się do dni roboczych, a „Dzień D” oznacza datę pierwszego udostępnienia produktu analitycznego),

- b) pozostałe materiały udostępniane są równocześnie wszystkim grupom Klientów (Dzień D).
DM zastrzega sobie prawo przekazania wszystkich produktów analitycznych, nie wcześniej niż w terminie D + 4 po godz. 16.15, do wiadomości publicznej oraz prawo przekazania wybranych produktów analitycznych do publicznej wiadomości w dniu ich powstania.
DM może zmienić wskazane powyżej terminy udostępniania produktów analitycznych, informując o tym Klientów, w szczególności poprzez zamieszczenie stosownej informacji na Stronie DM.
Z uwzględnieniem powyższych terminów, Klienci mogą być również informowani ustnie przez pracowników DM o treści przeznaczonych do dystrybucji produktów analitycznych, z zastrzeżeniem, że w takim przypadku Klient powinien zostać poinformowany o miejscu udostępnienia integralnej wersji produktu analitycznego (System Inwestora, Strona DM).

Na Stronie DM znajduje się zestawienie aktualnych rekomendacji. Zestawienie zawiera informację o nazwie spółki, kierunku rekomendacji, cenie docelowej, cenie bieżącej, cenie w dniu wydania rekomendacji, dacie wydania rekomendacji oraz wartość wskaźnika P/E dla ceny bieżącej w oparciu o zyski bieżącego roku. Ponadto na Stronie DM udostępniane jest zestawienie wszystkich sporządzonych dla Klientów rekomendacji.

W przypadku, gdy z klientem profesjonalnym, klientem będącym uprawnionym kontrahentem lub klientem detalicznym zawierającym umowę w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą, zostanie zawarta umowa, o której mowa w §3 ust. 6 regulaminu, umowa taka nie może przewidywać, że terminy uzyskiwania dostępu do produktów analitycznych będą ukształtowane inaczej niż to wynika z niniejszego ustępu.

23. DM działa z należytą starannością oraz rzetelnością przy sporządzaniu produktów analitycznych, jednakże DM nie odpowiada w przypadku niedokładności ani niekompletności sporządzonego produktu analitycznego (w szczególności w przypadku, gdyby informacje, na których oparto się przy jego sporządzaniu, okazały się niedokładne, niekompletne lub nie w pełni odzwierciedlały stan faktyczny), jeżeli ww. niedokładność lub niekompletność produktu analitycznego była wynikiem okoliczności, za które DM nie ponosi odpowiedzialności, w szczególności gdy przy zachowaniu należytej staranności nie można było ich przewidzieć w momencie sporządzania produktu analitycznego.
24. Produkty analityczne nie są przygotowywane w oparciu o potrzeby i sytuację konkretnego Klienta ani grupy Klientów i nie stanowią doradztwa inwestycyjnego w rozumieniu Ustawy. Klient samodzielnie dokonuje oceny, czy zawarte w otrzymanych materiałach rekomendacje są dla Klienta odpowiednie. DM nie ponosi odpowiedzialności za decyzje inwestycyjne podjęte przez Klienta lub jakikolwiek inny podmiot na podstawie produktu analitycznego, ani za szkody poniesione w wyniku decyzji inwestycyjnych podjętych na podstawie produktu analitycznego.

VII. Przyjmowanie zleceń i zapisów w ramach ofert publicznych

§45

1. DM pośrednicząc w oferowaniu instrumentów finansowych przyjmuje zlecenia i zapisy na instrumenty finansowe, zgodnie z warunkami oferty zawartymi w prospekcie emisyjnym lub innym dokumencie ofertowym.
2. Wpłaty pieniężne z tytułu zleceń i zapisów na instrumenty finansowe przyjmowane są przez DM w wysokości i na warunkach określonych w ofercie.
3. Zapisanie instrumentów finansowych nabytych w wyniku oferowania na rachunku inwestycyjnym Klienta prowadzonym w DM, następuje niezwłocznie po złożeniu przez Klienta odpowiedniego wniosku (dyspozycji deponowania), chyba że warunki oferty przewidują inny termin. Powyższą zasadę stosuje się również do zapisu na rachunku papierów wartościowych Klienta, który nabył instrumenty finansowe od Klienta, któremu te instrumenty przydzielono.

VIII. Składanie zleceń i innych dyspozycji za pomocą telefonu oraz innych urządzeń technicznych

§46

1. O ile przewiduje to Umowa lub inna umowa z DM, Klient może składać zlecenia telefoniczne dotyczące kupna i sprzedaży papierów wartościowych oraz anulowania i modyfikowania zleceń a także składać telefonicznie inne dyspozycje określone zgodnie z ust.2.
2. W przypadku, o którym mowa w ust.1, Klient może telefonicznie składać dyspozycje dotyczące:
  - a) składania zleceń i zapisów w związku z oferowaniem instrumentów finansowych,
  - b) przelewów środków pieniężnych, przy czym dyspozycje takie mogą być składane wyłącznie na rachunki Klienta prowadzone przez DM oraz na pisemnie lub w inny określony przez DM sposób uprzednio zdefiniowane rachunki Klienta, w szczególności na rachunki zdefiniowane dla przelewów składanych za pośrednictwem Systemu Inwestora,
  - c) zarejestrowania woli Klienta uczestnictwa w walnym zgromadzeniu spółki,
  - d) inne dyspozycje dopuszczane przez DM.
3. Do zleceń składanych telefonicznie stosuje się odpowiednio postanowienia rozdziału V.

§47

1. Klient może składać zlecenia i dyspozycje (dalej łącznie „zlecenia”) telefoniczne w DM, a także w innych jednostkach, których lista dostępna jest na Stronie DM.
2. Warunkiem przyjmowania dyspozycji telefonicznych Klienta jest udzielenie DM pełnomocnictwa do działania w imieniu Klienta zgodnie ze składanymi telefonicznie dyspozycjami oraz pisemne uzgodnienie przez DM i Klienta sposobu identyfikacji Klienta przy telefonicznym składaniu zleceń. W szczególności Klient może określić hasło identyfikacyjne i odzew podawane odpowiednio przez Klienta i DM przed przyjęciem zlecenia.

§48

1. Przyjmowanie zlecenia składanego telefonicznie rozpoczyna się od wzajemnej identyfikacji, która jest rejestrowana przez DM. W przypadku gdy Klient określił hasło identyfikacyjne DM uznaje Klienta lub inną osobę składającą zlecenie za zidentyfikowaną, jeśli prawidłowo podała ona – odpowiednio – swoje imię, nazwisko, numer rachunku oraz imię i nazwisko (nazwę, firmę) Klienta, a także hasło, z zastrzeżeniem ust. 6.
2. Osoba składająca zlecenie telefonicznie powinna być upoważniona do jednoosobowego dysponowania rachunkiem Klienta w tym zakresie.
3. Jeżeli osoba składająca zlecenie telefonicznie, w celu identyfikacji, podała imię i nazwisko lub firmę (nazwę) Klienta oraz numer jego rachunku i/lub spełniła ewentualne inne wymagane warunki identyfikacji, DM uznaje zlecenie za złożone przez Klienta.
4. Dla celów dowodowych DM rejestruje każde złożone telefonicznie zlecenie.
5. Po uznaniu Klienta za zidentyfikowanego i przekazaniu przez Klienta treści zlecenia, DM uznaje zlecenie za przyjęte po jego potwierdzeniu przez Klienta.
6. Klient może pisemnie uzgodnić z DM inny niż wyżej opisany tryb identyfikacji Klienta.

§49

DM nie ponosi odpowiedzialności za wykonanie zlecenia złożonego przez osobę trzecią inną niż Klient lub prawidłowo umocowany pełnomocnik Klienta, jeżeli spełnione zostały warunki przyjęcia zlecenia, a osoba trzecia podała prawidłowo imię i nazwisko osoby uprawnionej do dysponowania rachunkiem Klienta.

§50

Klient może składać zlecenia za pomocą innych urządzeń telekomunikacyjnych (telefax, modem), jeśli przewiduje to Umowa lub odrębna umowa zawarta z DM, określająca zasady przyjmowania zleceń w wykonaniu Umowy, przy czym postanowienia §46-49 stosuje się odpowiednio.

IX. Składanie zleceń za pomocą elektronicznych nośników informacji

§51

1. Na zasadach określonych w niniejszym regulaminie Klient może za pośrednictwem Systemu Inwestora, w szczególności poprzez sieć Internet lub przez inną sieć teleinformatyczną dopuszczalną przez DM, składać zlecenia i dyspozycje (dalej łącznie: „zlecenia”) w zakresie usług, o których mowa w ust.2.
2. Aktualny zakres usług świadczonych za pośrednictwem Systemu Inwestora a także wymagania techniczne niezbędne dla korzystania z Systemu Inwestora, określa DM, informując o nich na Stronie DM. Na Stronie DM zamieszczane są także szczegółowe informacje dotyczące składania zleceń za pośrednictwem Systemu Inwestora, w szczególności dotyczące wymogów technicznych oraz godzin przyjmowania dyspozycji. W przypadku zmiany adresu Strony DM, DM poinformuje Klientów zamieszczając informację na Stronie DM co najmniej 14 dni przed zmianą.
3. Klient może za pośrednictwem Systemu Inwestora składać dyspozycje przelewu środków pieniężnych na piśmie lub w inny określony przez DM sposób, uprzednio wskazane przez Klienta rachunki. Przelew środków pieniężnych może być także wykonany na rachunek zabezpieczający zobowiązania Klienta wynikające z derywatów, o ile jest on prowadzony dla Klienta w ramach rachunku pieniężnego Klienta, a także na inny rachunek pieniężny Klienta prowadzony przez DM.
4. DM może określić rodzaje i parametry zleceń, których nie przyjmuje za pośrednictwem Systemu Inwestora. O sytuacji, o której mowa w niniejszym ustępie, DM poinformuje na Stronie DM z dwutygodniowym wyprzedzeniem, chyba że zachowanie powyższego terminu będzie niemożliwe z przyczyn, za które DM odpowiedzialności nie ponosi.
5. Do zleceń składanych za pośrednictwem Systemu Inwestora stosuje się odpowiednio postanowienia rozdziału V.

§52

1. W celu uzyskania możliwości korzystania z usług świadczonych przez DM za pośrednictwem Systemu Inwestora Klient powinien:
  - a) określić wybrany przez Klienta sposób identyfikacji, o którym mowa w §53ust. 1 i ust. 2,
  - b) złożyć wymagane oświadczenia dotyczące zobowiązań Klienta w związku z korzystaniem z Systemu Inwestora,
  - c) udzielić DM pełnomocnictwa do działania w imieniu Klienta zgodnie z dyspozycjami składanymi za pośrednictwem Systemu Inwestora. Ponadto w związku z korzystaniem z usług świadczonych za pośrednictwem Systemu Inwestora, Klient może:
    - wskazać rachunki, na które mogą być wykonywane przelewy środków pieniężnych na podstawie dyspozycji składanych za pośrednictwem Systemu Inwestora,
    - wyrazić ewentualną zgodę na udostępnienie Systemu Inwestora pełnomocnikom Klienta, o których mowa w §54 ust.2.
2. Zabronione jest dostarczanie treści bezprawnych przez Klienta z wykorzystywaniem Systemu Inwestora.

§53

1. W celu nadania Klientowi dostępu do Systemu Inwestora DM przekazuje Klientowi identyfikator i hasło dostępu służące do identyfikacji Klienta.
2. DM może zaproponować Klientowi inne niż określone w ust. 1 zabezpieczenie dostępu do Systemu Inwestora (określane dalej jako „Zabezpieczenie”), przekazywane Klientowi na zasadach określonych przez DM.
3. Klient zobowiązany jest do nieudostępniania hasła oraz Zabezpieczenia (o ile Zabezpieczenie zostało Klientowi przekazane) osobom trzecim.
4. O każdym przypadku zagubienia lub zniszczenia identyfikatora lub hasła dostępu lub Zabezpieczenia, Klient zobowiązany jest niezwłocznie poinformować DM.
5. DM zobowiązuje się zablokować przyjmowanie wszelkich zleceń za pośrednictwem Systemu Inwestora niezwłocznie po otrzymaniu informacji, o której mowa w ust. 4, przy czym w przypadku zgłoszenia dokonanego poza godzinami pracy DM, DM podejmie czynności, o których mowa powyżej w następnym dniu roboczym, w godzinach pracy. W takiej sytuacji Klient może otrzymać ponownie dostęp do Systemu Inwestora na warunkach uzgodnionych z DM. DM nie odpowiada za skutki zleceń składanych przez osobę nieuprawnioną ani za inne szkody spowodowane posługiwaniem się przez osobę nieuprawnioną identyfikatorem lub hasłem dostępu Klienta w okresie przed otrzymaniem przez DM informacji, o której mowa w ust. 4 – z zastrzeżeniem postanowień niniejszego ustępu.

§54

1. Identyfikacja (zalogowanie do Systemu Inwestora) Klienta następuje na podstawie identyfikatora i hasła dostępu, otrzymanych przez Klienta, lub odpowiednio - na podstawie identyfikatora oraz kodu generowanego przez Zabezpieczenie. Podstawą rozstrzygnięcia sporów w zakresie treści dyspozycji i identyfikacji osoby składającej dyspozycję będzie odpowiednio weryfikacja identyfikatora i hasła dostępu Klienta lub weryfikacja identyfikatora i kodu wygenerowanego przez Zabezpieczenie.
2. Zasady dostępu do Systemu Inwestora i identyfikacji opisane w §53 oraz w ust.1 powyżej, stosuje się odpowiednio do pełnomocników Klienta. Pełnomocnik Klienta może składać dyspozycje za pośrednictwem Systemu Inwestora wyłącznie w przypadku, gdy Klient złożył DM pisemne oświadczenie, w którym wyraził zgodę na składanie przez pełnomocników zleceń za pośrednictwem Systemu Inwestora.
3. Każda osoba uprawniona do składania zleceń z wykorzystaniem Systemu Inwestora zobowiązana jest posługiwać się własnym identyfikatorem i odpowiednio hasłem dostępu lub Zabezpieczeniem otrzymanymi od DM.

§55

1. DM poprzez System Inwestora lub na Stronie DM udostępni Klientowi wybrane serwisy informacyjne rynku regulowanego, w tym m.in. notowania giełdowego rynku regulowanego (dalej „serwisy”).
2. Serwisy nieopóźnione są udostępniane przez DM w możliwie najkrótszym czasie od ich udostępnienia DM przez odpowiednich dystrybutorów danych. W przypadku gdy serwisy te będą udostępniane przez DM z opóźnieniem, DM ogłosi na Stronie DM komunikat w tej sprawie. DM nie odpowiada za treść serwisów, w tym serwisów nieopóźnionych. DM zobowiązuje się do dołożenia należytej staranności, aby serwisy, w tym serwisy nieopóźnione, udostępniane były bez zbędnej zwłoki. DM nie gwarantuje, że udostępnianie będzie nieprzerwane i wolne od błędów, jeżeli takie przerwy lub błędy są wynikiem okoliczności,

- za które DM odpowiedzialności nie ponosi.
3. Udostępnienie przez DM serwisów nieopóźnionych wymaga złożenia przez Klienta oświadczenia, zawierającego zobowiązanie Klienta dotyczące przestrzegania ograniczeń w wykorzystywaniu serwisów, zgodę na wgląd do treści oświadczenia w zakresie serwisów nieopóźnionych podmiotom prowadzącym rynek regulowany lub ASO i dystrybutorom danych oraz na przekazywanie przez DM tym podmiotom, na ich żądanie, danych Klienta oraz informacji o naruszeniu przez Klienta zobowiązania, o którym mowa powyżej. Zaprzestanie lub wznowienie korzystania z serwisu nieopóźnionego wymaga złożenia pisemnej dyspozycji lub przesłania takiej dyspozycji pocztą elektroniczną na adres e-mailowy DM, lub przekazania takiej dyspozycji DM za pośrednictwem Systemu Inwestora. Postanowienia niniejszego ustępu stosuje się odpowiednio do innych serwisów płatnych udostępnianych przez DM.
  4. W przypadku niekorzystania przez Klienta z udostępnionych przez DM serwisów nieopóźnionych przez okres pełnego roku kalendarzowego, DM może – po upływie ww. terminu - zaprzestać udostępniania takich serwisów Klientowi, informując o tym Klienta za pośrednictwem Systemu Inwestora. Ponowne udostępnienie Klientowi serwisów nieopóźnionych wymaga złożenia przez Klienta odpowiedniego wniosku. Złożone wcześniej oświadczenia, o których mowa w ust. 3 pozostają w mocy.
  5. W przypadku ujemnego salda na rachunku pieniężnym Klienta DM może zaprzestać udostępniania Klientowi serwisów nieopóźnionych. Ponowne udostępnienie Klientowi serwisów nieopóźnionych może nastąpić po pokryciu ujemnego salda oraz wymaga złożenia przez Klienta odpowiedniego wniosku. Złożone wcześniej oświadczenia, o których mowa w ust. 3 pozostają w mocy.

§56

DM może na czas oznaczony lub nieoznaczony:

- a) z ważnych powodów zawiesić przyjmowanie zleceń i dyspozycji za pośrednictwem Systemu Inwestora, w szczególności w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa i zachowania poufności obrotu,
- b) w sytuacji awarii technicznej Systemu Inwestora lub z innej ważnej przyczyny, okresowo zawiesić dostęp, ograniczyć lub zmienić zakres usług dostępnych za pośrednictwem Systemu Inwestora,
- c) zawiesić przyjmowanie zleceń i dyspozycji Klienta za pośrednictwem Systemu Inwestora, w przypadku naruszenia przez Klienta postanowień Umowy lub regulaminu lub nie wywiązania się przez Klienta z innych zobowiązań wobec DM,
- d) z ważnych powodów zawiesić albo zaprzestać ze skutkiem natychmiastowym udostępniania Klientowi serwisów (w tym serwisów nieopóźnionych), w szczególności jeżeli żądanie takie zgłosi podmiot prowadzący dany rynek regulowany lub dystrybutor danych albo jeżeli zostanie stwierdzone, że dane te są wykorzystywane w sposób niezgodny z regulaminem lub oświadczeniem Klienta, o którym mowa w §55 ust.3.

§57

DM nie ponosi odpowiedzialności za skutki wynikające z:

- a) wykonania zlecenia na rzecz Klienta, o ile zostało ono wykonane zgodnie z przekazanym DM zleceniem lub dyspozycją, jak również za brak realizacji zlecenia Klienta, spowodowany okolicznościami, za które DM nie ponosi odpowiedzialności (a w szczególności spowodowany błędami powstałymi w wyniku nieprawidłowego połączenia, braku połączenia lub czasowej niedostępności połączenia z Systemem Inwestora, za które DM odpowiedzialności nie ponosi),
- b) odmowy lub niemożności wykonania zlecenia w przypadku zajścia którejkolwiek z sytuacji, o której mowa w §56, jeżeli odmowa lub niemożność wykonania zlecenia jest wynikiem okoliczności, za które DM odpowiedzialności nie ponosi, a w szczególności w przypadku zajścia zdarzenia o charakterze siły wyższej,
- c) wykonania zlecenia zgodnie z dyspozycją osoby nieuprawnionej, jeżeli spełnione zostały warunki przyjęcia zlecenia,
- d) błędów (w tym błędnych informacji zawartych w serwisach) w działaniu serwisów (w tym serwisów nieopóźnionych), przerw w ich udostępnianiu, a także zawieszenia dostępu do serwisów, jeżeli błędy, przerwy lub zawieszenie dostępu są wynikiem okoliczności, za które DM nie ponosi odpowiedzialności.

§58

1. Klient może zrezygnować z dostępu do usług świadczonych za pośrednictwem Systemu Inwestora, składając DM stosowne oświadczenie w formie pisemnej pod rygorem nieważności. Złożenie ww. oświadczenia odnosi skutek również wobec pełnomocników Klienta.
2. DM może dochodzić od Klienta zwrotu kosztów i naprawienia szkód poniesionych przez DM na skutek wykorzystywania przez Klienta danych zawartych w serwisach niezgodnie z Umową, regulaminem i oświadczeniem, o którym mowa w §55 ust. 3.
3. Klient traci dostęp do Systemu Inwestora w terminie wygaśnięcia (rozwiązania) Umowy.

§59

1. Klient może składać zlecenia lub inne dyspozycje za pomocą elektronicznych nośników informacji w sposób inny niż za pośrednictwem Systemu Inwestora (poprzez interfejs), o ile przewiduje to Umowa lub inna umowa zawarta z DM, określająca w szczególności tryb i warunki składania zleceń lub innych dyspozycji w wykonaniu Umowy, w tym sposób identyfikacji osoby składającej zlecenia lub inne dyspozycje.
2. DM może umożliwiać Klientom przekazywanie zleceń do systemów informatycznych DM z wykorzystaniem własnych aplikacji Klienta, przy czym w takim przypadku - o ile nie jest to określone w Umowie lub innej umowie pomiędzy DM a Klientem - DM może określić zasady i warunki przyjmowania takich zleceń.

X. Instrumenty finansowe obciążone ograniczonymi prawami rzeczowymi lub których zbywalność jest ograniczona

§60

DM podejmuje czynności związane z ustanowieniem zabezpieczenia wiarytelności na instrumentach finansowych wyłącznie po stwierdzeniu, że zachodzą okoliczności określone w Rozporządzeniu. Istnienie tych okoliczności może być stwierdzone na podstawie oświadczenia Klienta o treści zaakceptowanej przez DM. DM może zażądać od Klienta okazania dokumentów, z których wynika zabezpieczona wiarytelność.

§61

1. W przypadku obciążenia instrumentów finansowych Klienta zastawem ustanowionym na podstawie przepisów kodeksu cywilnego, DM dokonuje blokady zastawionych instrumentów finansowych na podstawie umowy zastawu zawartej w formie pisemnej z datą pewną i dyspozycji blokady zastawionych instrumentów finansowych złożonej przez Klienta.
2. W przypadku obciążenia instrumentów finansowych Klienta (zastawcy) zastawem rejestrowym, DM dokonuje blokady zastawionych instrumentów finansowych na podstawie umowy zastawu i dyspozycji blokady zastawionych instrumentów finansowych złożonej przez Klienta oraz odpisu z rejestru zastawów.
3. Na warunkach określonych w Rozporządzeniu oraz w umowie o ustanowieniu zastawu finansowego w rozumieniu ustawy o niektórych zabezpieczeniach finansowych, DM po otrzymaniu ww. umowy oraz dyspozycji blokady zastawionych instrumentów finansowych złożonej przez zastawcę, dokonuje ich blokady.
4. O ile co innego nie wynika z obowiązujących przepisów prawa, akcje obciążone zastawem do chwili jego wygaśnięcia nie mogą być przedmiotem obrotu, z wyjątkiem przypadku, gdy nabycie tych akcji następuje w wykonaniu umowy o ustanowienie zabezpieczenia finansowego zawartej zgodnie z właściwymi przepisami.
5. Zaspokojenie zastawnika następuje zgodnie z przepisami właściwymi dla danego rodzaju zastawu, z uwzględnieniem postanowień umowy zastawu.

§62

1. Po dokonaniu blokady DM - na żądanie zastawcy - wystawia mu imienne świadectwo depozytowe zawierające informację o ustanowieniu blokady instrumentów finansowych w związku z ich obciążeniem zastawem.
2. W przypadku gdy dłużnik z instrumentów finansowych obciążonych zastawem przekazuje DM świadczenie główne, do którego jest obowiązany z tych instrumentów, DM dokonuje blokady na rachunku pieniężnym zastawcy otrzymanych z tego tytułu środków pieniężnych. Środki pieniężne podlegają blokadzie do czasu wykonania uprawnień przysługujących zastawcy lub zastawnikowi.
3. Postanowienia ust.2 stosuje się odpowiednio w przypadku innych niż określone w ust.2 świadczeń i pożytków z instrumentów finansowych obciążonych zastawem, chyba że umowa zastawu stanowi inaczej.
4. DM znosi blokadę zastawionych instrumentów finansowych niezwłocznie po otrzymaniu dokumentów potwierdzających wygaśnięcie zastawu.
5. Postanowienia §60-62 stosuje się odpowiednio w przypadku :
  - a) ustanowienia zastawu (zastawu rejestrowego) na prawach do otrzymania instrumentów finansowych zastawcy,
  - b) ustanowienia innych niż zastaw ograniczonych praw rzeczowych na instrumentach finansowych.

XI. Zabezpieczenie wierzytelności na instrumentach finansowych inne niż ustanowienie ograniczonego prawa rzeczowego

§63

1. Z zastrzeżeniem §60, DM może podjąć czynności związane z ustanowieniem zabezpieczenia wierzytelności na instrumentach finansowych (prawach do otrzymania instrumentów finansowych) Klienta, jeżeli zabezpieczenia dokonano w formie:
  - a) blokady instrumentów finansowych lub blokady rachunku inwestycyjnego - po otrzymaniu umowy o ustanowienie blokady (lub umowy o podobnym charakterze, której przedmiotem jest zablokowanie instrumentów finansowych) i złożeniu przez Klienta pisemnej dyspozycji blokady instrumentów finansowych (lub odpowiednio – rachunku inwestycyjnego),
  - b) przewłaszczenia na zabezpieczenie - po otrzymaniu umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie, a także innych dokumentów, jeżeli wymagane są przez DM lub obowiązek taki wynika z odrębnych przepisów lub tej umowy,
  - c) blokady finansowej lub zabezpieczenia finansowego w formie przeniesienia na wierzyciela instrumentów finansowych będących przedmiotem zabezpieczenia - na warunkach określonych w Rozporządzeniu oraz w umowie o ustanowieniu danego rodzaju zabezpieczenia zgodnie z ustawą o niektórych zabezpieczeniach finansowych.
2. Z zastrzeżeniem postanowień ust. 5, DM utrzymuje blokady, o których mowa w ust.1 :
  - a) do dnia ustalonego w umowie, lub
  - b) do momentu otrzymania dyspozycji zniesienia blokady, dopuszczalnej zgodnie z umową, lub
  - c) do momentu otrzymania od wierzyciela zlecenia sprzedaży na podstawie pełnomocnictwa do sprzedaży udzielonego zgodnie z umową, przy czym gdy część lub wszystkie instrumenty finansowe będące przedmiotem zlecenia nie zostaną sprzedane – pozostają one zablokowane na dotychczasowych zasadach.
3. W okresie obowiązywania blokady instrumentów finansowych, Klient może składać DM dyspozycje dotyczące zabezpieczenia dopuszczalne zgodnie z Rozporządzeniem oraz umową.
4. W przypadku blokady rachunku inwestycyjnego, o której mowa w ust.1 lit. a), o ile w umowie blokady inaczej nie postanowiono, Klient może składać zlecenia kupna i sprzedaży instrumentów finansowych (praw do otrzymania instrumentów finansowych) zapisanych na rachunku, bez możliwości dokonania wypłaty lub przelewu środków pieniężnych oraz bez możliwości dokonywania transferu papierów wartościowych na inny rachunek, chyba że wierzyciel wyrazi na to zgodę.
5. W umowie o ustanowieniu blokady instrumentów finansowych, wierzyciel może wyrazić zgodę na dokonywanie przez Klienta sprzedaży części lub całości instrumentów finansowych (praw do otrzymania instrumentów finansowych) w ramach jednej lub większej liczby transakcji, o ile środki uzyskane ze sprzedaży tych instrumentów (zgodnie z umową, z której wynika zabezpieczona wierzytelność oraz umową o ustanowieniu blokady, a także zgodnie ze złożonymi DM dyspozycjami) przeznaczone zostaną na spłatę wierzytelności, zastrzegając jednocześnie, iż w przypadku niezrealizowania zlecenia sprzedaży złożonego przez Klienta instrumenty finansowe zostaną ponownie zablokowane. W takim przypadku, po złożeniu przez Klienta zgodnych z umową o ustanowieniu blokady: zlecenia sprzedaży instrumentów finansowych oraz spełniającej wymogi Rozporządzenia, nieodwołalnej dyspozycji przelewu środków uzyskanych ze sprzedaży, DM przekazuje zlecenie Klienta do realizacji. W przypadku zrealizowania zlecenia, DM przekazuje środki uzyskane ze sprzedaży zgodnie ze złożoną dyspozycją. W przypadku, gdy w wyniku wykonania takiego zlecenia zostanie sprzedana część instrumentów finansowych – pozostałe instrumenty pozostają nadal zablokowane na dotychczasowych zasadach. Powyższą regulację stosuje się również w przypadku, gdy pomimo złożenia zlecenia żadne instrumenty finansowe nie zostaną sprzedane.

§64

O ile umowa o ustanowieniu blokady nie stanowi inaczej, DM przekazuje do dyspozycji Klienta pożyczki z zablokowanych instrumentów finansowych, w szczególności dywidendy, odsetki lub inne świadczenia pieniężne spełniane na rzecz Klienta przez dłużnika z instrumentów finansowych – z zastrzeżeniem, że w przypadku wpływu na rachunek inwestycyjny należności głównej z zablokowanych instrumentów finansowych – kwota ta zostaje zablokowana do dnia upływu terminu blokady lub do dnia zwolnienia blokady zgodnie z umową blokady.

XII. Zamknięcie rachunku inwestycyjnego

§65

1. Wypowiedzenie Umowy powoduje po upływie okresu wypowiedzenia zamknięcie rachunku inwestycyjnego Klienta.
2. Złożenie przez Klienta dyspozycji zamknięcia rachunku równoznaczne jest z wypowiedzeniem Umowy.

§66

Klient może wypowiedzieć Umowę w każdym czasie, z zachowaniem 14-dniowego okresu wypowiedzenia.

§67

1. DM może wypowiedzieć Umowę z ważnych powodów w każdym czasie, a w szczególności w przypadku naruszenia przez Klienta warunków Umowy lub regulaminu, a także w sytuacji utrzymywania się na rachunku papierów wartościowych i rachunku pieniężnym Klienta przez okres 6 kolejnych miesięcy zerowego salda papierów wartościowych i zerowego albo ujemnego salda gotówkowego, z zastrzeżeniem ust. 3.
2. Wypowiedzenie Umowy dokonywane jest przez DM z zachowaniem 14-dniowego okresu wypowiedzenia. W przypadku niezawiadomienia DM o zmianie adresu podanego w Umowie skuteczne jest zawiadomienie o wypowiedzeniu Umowy wysłane na adres wskazany w Umowie.
3. W przypadku ujemnego salda na rachunku Klienta oraz braku jakichkolwiek aktywów na rachunku Klienta, DM może wezwać Klienta do pokrycia ujemnego salda, wyznaczając w tym celu stosowny, nie krótszy niż 14-dniowy termin i pouczając o skutkach niezastosowania się do wezwania. Po bezskutecznym upływie ww. terminu DM może – według własnego wyboru – wypowiedzieć Umowę zgodnie z ust. 1 lub zawiesić wykonywanie Umowy, na podstawie której prowadzony jest ten rachunek inwestycyjny, do czasu uregulowania przez Klienta zobowiązań wobec DM. O podjętej decyzji DM informuje Klienta.

§68

1. Umowa wygasa w przypadku otrzymania przez DM wiarygodnej, pisemnej informacji o śmierci Klienta (w szczególności w przypadku okazania DM aktu zgonu Klienta). W takim przypadku zapisane na jego rachunku inwestycyjnym papiery wartościowe i środki pieniężne są blokowane, a wszelkie dyspozycje ich dotyczące DM przyjmuje tylko od osób uprawnionych (spadkobierców) wskazanych w postanowieniu sądu o stwierdzeniu nabycia spadku lub w akcie poświadczenia dziedziczenia sporządzonym przez notariusza. W przypadku, gdy z postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku (lub z aktu poświadczenia dziedziczenia) wynika, że spadkobierców jest więcej niż jeden, DM może przyjąć pisemną dyspozycję od wszystkich spadkobierców lub od jednego ze spadkobierców, o ile działa on również w imieniu pozostałych spadkobierców na podstawie odpowiednich pełnomocnictw. W przypadku braku takiej dyspozycji lub takich pełnomocnictw, DM przyjmuje dyspozycje na podstawie postanowienia sądu o działu spadku lub umowy o dział spadku. Jeżeli przepisy prawa (w szczególności prawa podatkowego) nakładają dodatkowe warunki realizacji dyspozycji, DM realizuje dyspozycje po spełnieniu przez spadkobierców tych warunków.
2. Niezależnie od postanowień ust. 1 Umowa, na podstawie której prowadzony jest rachunek małżeński, wygasa bez potrzeby jej wypowiedzenia z chwilą otrzymania przez DM:
  - a) pisemnego odwołania zgody, o której mowa w §4 ust. 2 lit. b) przez jednego lub oboje małżonków, lub
  - b) pisemnej informacji o ustaniu małżeństwa lub ustaniu wspólności majątkowej w czasie trwania małżeństwa.W przypadku wygaśnięcia ww. umowy rachunku małżeńskiego, przepisy §69 stosuje się odpowiednio.

§69

1. Jeżeli w momencie wypowiedzenia Umowy przez DM na rachunku inwestycyjnym Klienta znajdują się środki pieniężne i/lub zapisane są papiery wartościowe, do oświadczenia o wypowiedzeniu Umowy DM załącza wezwanie Klienta do podjęcia w okresie wypowiedzenia środków pieniężnych i/lub sprzedaży papierów wartościowych, bądź złożenia dyspozycji przelewu środków pieniężnych i/lub papierów wartościowych na inny rachunek Klienta.
2. Jeżeli w momencie wypowiedzenia Umowy przez Klienta, na rachunku inwestycyjnym Klienta znajdują się środki pieniężne i/lub papiery wartościowe, Klient zobowiązany jest do podjęcia w okresie wypowiedzenia środków pieniężnych i/lub sprzedaży papierów wartościowych, bądź złożenia dyspozycji przelewu środków pieniężnych i/lub papierów wartościowych na inny rachunek Klienta.
3. Przed wypłatą lub przelewem środków pieniężnych, o których mowa w ust. 1 i ust. 2, DM zaspokaja z nich swoje roszczenia.
4. Jeżeli w momencie wygaśnięcia Umowy, w szczególności w związku z wypowiedzeniem Umowy przez Klienta lub DM, na rachunku inwestycyjnym Klienta nadal znajdują się środki pieniężne i/lub papiery wartościowe, DM wg swojego uznania:
  - a) w przypadku gdy Klient posiada w DM inny rachunek inwestycyjny – może przenieść środki pieniężne i/lub papiery wartościowe na ten rachunek inwestycyjny Klienta, lub
  - b) pozostawia środki pieniężne na wydzielonym nieoprocentowanym rachunku oraz dokonuje sprzedaży papierów wartościowych składając w tym celu zlecenie(-a) sprzedaży papierów wartościowych bez limitu ceny, przy czym na sesje na danym rynku, na których nie są przyjmowane zlecenia bez limitu ceny, a także w innych szczególnych przypadkach, zlecenie(-a) sprzedaży wystawiane są z limitem ceny, który w ocenie DM daje największe prawdopodobieństwo realizacji zlecenia; uzyskane ze sprzedaży środki pieniężne DM pozostawia na wydzielonym nieoprocentowanym rachunku, a ich podjęcie lub przelanie na inny rachunek może nastąpić po otrzymaniu przez DM odpowiedniej dyspozycji Klienta.

XIII. Postanowienia szczególne dotyczące prowadzenia indywidualnych kont emerytalnych

§70

1. Niniejszy Rozdział określa szczególne zasady świadczenia usług w ramach indywidualnych kont emerytalnych, a także szczególny tryb oraz warunki zawierania i rozwiązywania umowy o ich prowadzenie.
2. Użyte w Rozdziale określenia oznaczają:
  - 1) **IKE** – rachunek inwestycyjny otwarty na podstawie Umowy o prowadzenie IKE,
  - 2) **Ustawa o IKE** – Ustawa o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego z dnia 20 kwietnia 2004 r. lub akt prawny zastępujący Ustawę o IKE,
  - 3) **środki** – środki pieniężne oraz zdematerializowane papiery wartościowe zapisane na IKE,
  - 4) **Klient** – osobę fizyczną, która gromadzi środki na IKE (oszczędzający),
  - 5) **Umowa o prowadzenie IKE** – umowę zawieraną przez Klienta z DM, określającą zasady gromadzenia przez Klienta oszczędności na IKE,
  - 6) **gromadzenie oszczędności na IKE** – dokonywanie wpłat, wypłat transferowych oraz przyjmowanie wypłat transferowych, a także inwestowanie środków znajdujących się na IKE,
  - 7) **wpłata** – wpłatę środków pieniężnych dokonywaną przez Klienta na IKE,
  - 8) **instytucja finansowa** – prowadzący IKE: fundusz inwestycyjny, podmiot prowadzący działalność maklerską, zakład ubezpieczeń, bank lub dobrowolny fundusz emerytalny,
  - 9) **program emerytalny** – pracowniczy program emerytalny w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych lub w rozumieniu aktu prawnego zastępującego wyżej wymienioną ustawę – w przypadku jej uchylecia,
  - 10) **osoby uprawnione** – osoby wskazane przez Klienta w umowie o IKE, które otrzymają środki z IKE w przypadku jego śmierci, oraz spadkobierców Klienta,
  - 11) **wypłata** – jednorazowa lub w ratach wypłata środków zgromadzonych na IKE dokonywana na rzecz:
    - a) Klienta, po spełnieniu warunków określonych w Ustawie o IKE, albo
    - b) osób uprawnionych, w przypadku śmierci Klienta,
  - 12) **wypłata transferowa** – przeniesienie środków zgromadzonych przez Klienta na IKE do innej instytucji finansowej prowadzącej IKE albo przeniesienie środków z IKE zmarłego na IKE osoby uprawnionej, albo przeniesienie środków zgromadzonych na IKE do programu emerytalnego,
  - 13) **zwrot** – wycofanie całości środków zgromadzonych na IKE, jeżeli nie zachodzą przesłanki do wypłaty bądź wypłaty transferowej,
  - 14) **częściowy zwrot** – wycofanie części środków zgromadzonych na IKE, jeżeli nie zachodzą przesłanki do wypłaty bądź wypłaty transferowej,
  - 15) **dane osobowe** – pierwsze imię, nazwisko, datę urodzenia, adres zamieszkania, obywatelstwo, oraz numer ewidencyjny PESEL lub numer paszportu bądź innego dokumentu potwierdzającego tożsamość w przypadku osób nie posiadających obywatelstwa polskiego.

§71

1. Umowa o prowadzenie IKE może zostać zawarta wyłącznie z jedną osobą fizyczną, która ukończyła 16 lat. Umowa o prowadzenie IKE nie może być zawierana z osobą fizyczną – przedsiębiorcą, w ramach prowadzonej przez tę osobę działalności gospodarczej.
2. Umowa o prowadzenie IKE zawierana jest według wzoru określonego przez DM.
3. Przed zawarciem Umowy o prowadzenie IKE, Klient zobowiązany jest złożyć wymagane prawem oświadczenia, w szczególności, że został pouczony przez DM o odpowiedzialności za złożenie fałszywego zeznania oraz że:
  - 1) nie gromadzi środków na IKE w innej instytucji finansowej i w danym roku kalendarzowym nie dokonał wypłaty transferowej z uprzednio posiadanego IKE do programu emerytalnego albo
  - 2) gromadzi środki na IKE w innej instytucji finansowej podając równocześnie nazwę tej instytucji i potwierdzając, że dokona ona wypłaty transferowej na IKE w DM,według wzoru przedstawionego przez DM.
4. Przed złożeniem oświadczeń, o których mowa w ust 3, DM poucza Klienta, że w przypadku podania nieprawdy lub zatajenia prawdy, podlega on odpowiedzialności przewidzianej w art. 233 kodeksu karnego.
5. Na żądanie DM, Klient zobowiązany jest również do złożenia oświadczenia o zapoznaniu się z konsekwencjami wypłaty lub zwrotu środków - według wzoru przedstawionego przez DM.
6. W przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt. 1, jeżeli Klient osiągnął wiek 55 lat, w oświadczeniu swoim Klient potwierdza również, że nie dokonał w przeszłości wypłaty środków zgromadzonych na indywidualnym koncie emerytalnym.
7. W Umowie o prowadzenie IKE Klient może wskazać jedną lub więcej osób, którym zostaną wypłacone środki zgromadzone na IKE w przypadku jego śmierci.
8. W przypadku przyjęcia oświadczenia, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, DM wydaje Klientowi potwierdzenie zawarcia Umowy o prowadzenie IKE według wzoru obowiązującego w DM. Potwierdzenie zawiera dane osobowe Klienta oraz wskazanie DM jako podmiotu z którym Klient zawarł Umowę o prowadzenie IKE i numer rachunku, na który należy dokonać wypłaty transferowej.

§72

1. Umowa o prowadzenie IKE zawierana jest osobiście przez Klienta lub przez pełnomocnika Klienta, który posiada pełnomocnictwo szczególne umocowującego do zawarcia z DM Umowy o prowadzenie IKE.
2. Oświadczenia, o których mowa w § 71 ust. 3-5 i w § 76 ust. 2 Regulaminu – jako oświadczenia wiedzy Klienta - nie mogą zostać złożone przez pełnomocnika Klienta, są składane przez Klienta.
3. Pełnomocnik Klienta umocowany do zawarcia Umowy o prowadzenie IKE, złożenia dyspozycji wypłaty, wypłaty transferowej, częściowego zwrotu, zwrotu albo do złożenia wypowiedzenia Umowy o prowadzenie IKE - powinien posiadać pełnomocnictwo szczególne, umocowujące go do dokonania wskazanej w treści pełnomocnictwa czynności prawnej w imieniu i na rzecz Klienta.
4. Pełnomocnictwo do wskazania w imieniu Klienta jednej lub więcej osób, którym zostaną wypłacone środki zgromadzone na IKE w przypadku śmierci Klienta lub zmiany tego wskazania niezależnie od innych wymogów zawartych w Regulaminie, powinno ponadto zawierać wskazanie z imienia i nazwiska osoby lub osób, którym zostaną wypłacone środki zgromadzone na IKE w przypadku śmierci Klienta.

§73

1. Wpłaty na IKE mogą być dokonywane wyłącznie w środkach pieniężnych. DM odmówi zapisania na IKE papierów wartościowych (instrumentów finansowych) transferowanych z innego rachunku papierów wartościowych, chyba że Klient dokonuje transferu papierów wartościowych w ramach wypłaty transferowej.

2. Wpłaty dokonywane na IKE w roku kalendarzowym nie mogą przekroczyć maksymalnej kwoty określonej w przepisach prawa dotyczących IKE. DM zobowiązany jest na żądanie Klienta do udzielania informacji o aktualnej wysokości tej kwoty.
3. W przypadku przekroczenia kwoty, o której mowa w ust. 2, DM przekazuje nadpłaconą kwotę w sposób określony w Umowie o prowadzenie IKE.
4. Wpłaty na IKE prowadzone na rzecz małoletniego mogą być dokonywane tylko w roku kalendarzowym, w którym małoletni uzyskuje dochody z pracy wykonywanej na podstawie umowy o pracę. W przypadku wpłat dokonywanych na IKE przez małoletniego, DM żąda okazania dokumentów potwierdzających wysokość uzyskiwanych przez małoletniego dochodów z tytułu umowy o pracę.
5. W przypadku dokonania wypłaty transferowej z indywidualnego konta emerytalnego prowadzonego przez inną instytucję, Klient może dokonywać wpłat dopiero po wpływie środków z tytułu tej wypłaty.
6. Klient, który dokonał wypłaty jednorazowej albo wypłaty pierwszej raty, nie może ponownie założyć IKE, ani też nie może dokonywać wpłat na IKE.

§74

1. Wypłata środków zgromadzonych na IKE następuje wyłącznie w przypadkach określonych w Ustawie o IKE.
2. Wypłata środków zgromadzonych na IKE następuje na wniosek Klienta lub osoby uprawnionej, po otrzymaniu przez DM dokumentów i informacji wymaganych przepisami Ustawy o IKE. Wypłata jednorazowa oraz pierwsza rata (w przypadku wypłaty w ratach) powinny być dokonane w terminie nie dłuższym niż 14 dni od złożenia przez Klienta wniosku o dokonanie wypłaty, lub od złożenia przez osobę uprawnioną dokumentów i informacji wymaganych przepisami prawa.
3. Wypłata może być jednorazowa lub w ratach.
4. Z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie o IKE, wypłata, wypłata transferowa oraz zwrot środków zgromadzonych na IKE są dokonywane wyłącznie w formie pieniężnej.
5. W przypadku, gdy zgodnie z ustawą o IKE, wypłata, wypłata transferowa lub zwrot środków zgromadzonych na IKE może nastąpić tylko w formie pieniężnej, w celu umożliwienia DM dokonania wypłaty, Klient lub osoba uprawniona jest zobowiązana do uprzedniej sprzedaży:
  - a) części papierów wartościowych zgromadzonych na IKE w liczbie wystarczającej do żądanej kwoty wypłaty – w przypadku wypłaty w ratach albo
  - b) wszystkich papierów wartościowych – w przypadku zwrotu, wypłaty jednorazowej lub wypłaty transferowej.

§75

1. Klient ma prawo do zmiany instytucji finansowej prowadzącej jego IKE, dokonując wypłaty transferowej, po spełnieniu warunków dokonania wypłaty transferowej, na podstawie dyspozycji Klienta, w sposób określony w Ustawie o IKE. Wypłaty transferowej Klient może dokonać również w innych przypadkach określonych w Ustawie o IKE.
2. W przypadku śmierci Klienta, wypłata transferowa może być dokonywana z IKE zmarłego Klienta na IKE osoby uprawnionej, po spełnieniu warunków dokonania wypłaty transferowej, na podstawie dyspozycji osoby uprawnionej, w sposób określony w Ustawie o IKE.

§76

1. Zwrot środków zgromadzonych na IKE następuje - na warunkach określonych w Ustawie o IKE - wyłącznie w razie wypowiedzenia Umowy o prowadzenie IKE przez Klienta lub przez DM, jeżeli nie zachodzą przesłanki do wypłaty lub wypłaty transferowej.
2. Warunkiem przyjęcia dyspozycji Klienta dotyczącej zwrotu jest złożenie wypowiedzenia Umowy o prowadzenie IKE, które zawierać będzie oświadczenie, że Klient zapoznał się z konsekwencjami zwrotu środków z IKE, w szczególności:
  - a) obowiązku DM pomniejszenia zwracanych środków o należny podatek,
  - b) obowiązku DM pomniejszenia zwracanych środków o określoną w Ustawie o IKE kwotę, którą DM ma obowiązek przekazać na rachunek bankowy wskazany przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych - w przypadku, gdy na IKE Klienta przyjęto wypłatę transferową z programu emerytalnego.
3. Zwrot lub częściowy zwrot środków zgromadzonych na IKE następuje na warunkach określonych w Ustawie o IKE, w szczególności po potrąceniu należności przewidzianych w przepisach.
4. W przypadku, gdy częściowy zwrot środków z IKE może nastąpić tylko w formie pieniężnej, w celu umożliwienia DM częściowego zwrotu środków, Klient jest zobowiązany do uprzedniej sprzedaży papierów wartościowych zgromadzonych na IKE w liczbie wystarczającej do żądanej kwoty zwrotu.
5. W celu częściowego zwrotu środków zgromadzonych na IKE, Klient zobowiązany jest do złożenia DM dyspozycji zwrotu środków zgromadzonych na IKE z podaniem sposobu zadysponowania tymi środkami, w szczególności poprzez podanie numeru rachunku.
6. Na równi ze zwrotem, w tym także dla celów podatkowych, traktuje się pozostawienie środków zgromadzonych na IKE, jeżeli umowa o prowadzenie IKE wygasła, a nie zachodzą przesłanki do wypłaty lub wypłaty transferowej.

§77

1. Umowa o prowadzenie IKE ulega rozwiązaniu z chwilą dokonania wypłaty.
2. Umowa o prowadzenie IKE ulega rozwiązaniu z chwilą przekazania wypłaty transferowej do innej instytucji uprawnionej do prowadzenia IKE.

§78

1. DM może z ważnych powodów wypowiedzieć Umowę o prowadzenie IKE. Wypowiadając Umowę o prowadzenie IKE, DM informuje Klienta o możliwości dokonania wypłaty transferowej.
2. Klient może wypowiedzieć Umowę o prowadzenie IKE.
3. Umowa o prowadzenie IKE może zostać wypowiedziana z zachowaniem terminu wypowiedzenia określonego w Umowie o prowadzenie IKE.

§79

1. Wypowiedzenie Umowy o prowadzenie IKE przez Klienta wywołuje skutki prawne (jest skuteczne) z chwilą złożenia DM przez Klienta:
  - a) dyspozycji zwrotu środków zgromadzonych na IKE z podaniem sposobu zadysponowania tymi środkami, w szczególności poprzez podanie numeru rachunku bankowego, oraz
  - b) oświadczenia o zapoznaniu się z określonymi w Ustawie o IKE konsekwencjami zwrotu środków, o których mowa w § 76 ust. 2 lit. a i b.
2. W przypadku, gdy - zgodnie z ustawą o IKE, - zwrot środków z IKE może nastąpić tylko w formie pieniężnej, Klient jest zobowiązany do sprzedaży papierów wartościowych zgromadzonych na IKE przed upływem okresu wypowiedzenia.

3. W przypadku, gdy w ostatnim dniu obowiązywania Umowy o prowadzenie IKE, sprzedaż papierów wartościowych nie nastąpiła lub nie została rozliczona, termin wypowiedzenia Umowy o prowadzenie IKE ulega przedłużeniu – bez konieczności składania odrębnych oświadczeń - do dnia, w którym będzie możliwy zwrot środków z IKE w formie pieniężnej.

§80

1. W przypadku wypowiedzenia Umowy o prowadzenie IKE przez DM, DM wzywa Klienta do złożenia w terminie 14 dni od otrzymania przez Klienta wypowiedzenia, dyspozycji co do środków zgromadzonych na IKE.
2. W przypadku bezskutecznego upływu terminu, o którym mowa w ust. 1, środki pieniężne zgromadzone na dotychczasowym IKE DM przekazuje na rachunek bankowy Klienta wskazany w Umowie o prowadzenie IKE, zaś papiery wartościowe zgromadzone na dotychczasowym IKE, DM sprzedaje według własnego uznania, a następnie przekazuje pozyskane środki pieniężne na rachunek bankowy Klienta wskazany w Umowie o prowadzenie IKE.
3. W przypadku braku możliwości przekazania środków, o których mowa w ust. 2 na rachunek bankowy Klienta wskazany w Umowie o prowadzenie IKE, środki pieniężne pozostają nieoprocenowane i są przechowywane na rachunku DM.

§81

1. DM pobiera opłaty za prowadzenie IKE w wysokości i w sposób określony w Umowie o prowadzenie IKE, a także pobiera opłaty i prowizje określone w Taryfie.
2. DM ma prawo do pobierania ze środków Klienta zgromadzonych na IKE prowizji i opłat, o których mowa w ust.1.
3. Dokonując wypłaty transferowej środków zgromadzonych na IKE, DM pobierze od Klienta opłatę z tytułu przeniesienia papierów wartościowych (jeśli transfer taki jest dopuszczalny zgodnie z ustawą o IKE) i środków pieniężnych, jednak nie wyższą niż odpowiednia opłata pobierana od DM przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych Spółka Akcyjna.

§82

W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale do prowadzenia rachunków IKE stosuje się przepisy Ustawy o IKE oraz odpowiednio postanowienia regulaminu (w szczególności dotyczące sposobu składania zleceń oraz ich wykonywania oraz opłat i prowizji), z wyłączeniem postanowień rozdziału XV.

XIV. Postanowienia szczególne dotyczące prowadzenia indywidualnych kont zabezpieczenia emerytalnego

§83

1. Niniejszy Rozdział określa szczególne zasady prowadzenia indywidualnych kont zabezpieczenia emerytalnego, a także szczególny tryb oraz warunki zawierania i rozwiązywania umowy o ich prowadzenie.
2. Użyte w niniejszym Rozdziale określenia oznaczają:
  - 1) **IKZE** – rachunek inwestycyjny otwarty na podstawie umowy o prowadzenie IKZE,
  - 2) **Ustawa o IKZE** – Ustawa o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego z dnia 20 kwietnia 2004 r. lub akt prawny zastępujący Ustawę o IKZE,
  - 3) **środki** – środki pieniężne oraz zdematerializowane papiery wartościowe zapisane na IKZE,
  - 4) **Klient** – osobę fizyczną, która gromadzi środki na IKZE (oszczędzając),
  - 5) **Umowa o prowadzenie IKZE** – umowę zawieraną przez Klienta z DM, określającą zasady gromadzenia przez Klienta oszczędności na IKZE,
  - 6) **gromadzenie oszczędności na IKZE** – dokonywanie wpłat, wypłat transferowych oraz przyjmowanie wypłat transferowych, a także inwestowanie środków znajdujących się na IKZE,
  - 7) **wpłata** – wpłatę środków pieniężnych dokonywaną przez Klienta na IKZE,
  - 8) **instytucja finansowa** – prowadzący IKZE: fundusz inwestycyjny, podmiot prowadzący działalność maklerską, zakład ubezpieczeń, bank lub dobrowolny fundusz emerytalny,
  - 9) **program emerytalny** – pracowniczy program emerytalny w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych lub w rozumieniu aktu prawnego zastępującego wyżej wymienioną ustawę – w przypadku jej uchylecia,
  - 10) **osoby uprawnione** – osoby wskazane przez Klienta w umowie o IKZE, które otrzymują środki z IKZE w przypadku jego śmierci, oraz spadkobierców Klienta,
  - 11) **wypłata** – jednorazowa lub w ratach wypłata środków zgromadzonych na IKZE dokonywana na rzecz:
    - a) Klienta, po spełnieniu warunków określonych w Ustawie o IKZE, albo
    - b) osób uprawnionych, w przypadku śmierci Klienta,
  - 12) **wypłata transferowa** – przeniesienie środków zgromadzonych przez Klienta na IKZE do innej instytucji finansowej prowadzącej IKZE lub przeniesienie środków z IKZE zmarłego na IKZE osoby uprawnionej,
  - 13) **zwrot** – wycofanie całości środków zgromadzonych na IKZE, jeżeli nie zachodzą przesłanki do wypłaty bądź wypłaty transferowej,
  - 14) **dane osobowe** – pierwsze imię, nazwisko, datę urodzenia, adres zamieszkania, obywatelstwo, oraz numer ewidencyjny PESEL lub numer paszportu bądź innego dokumentu potwierdzającego tożsamość w przypadku osób nie posiadających obywatelstwa polskiego.

§84

1. Umowa o prowadzenie IKZE może zostać zawarta wyłącznie z jedną osobą fizyczną, która ukończyła 16 lat. Umowa o prowadzenie IKZE nie może być zawierana z osobą fizyczną – przedsiębiorcą, w ramach prowadzonej przez tę osobę działalności gospodarczej.
2. Umowa o prowadzenie IKZE zawierana jest według wzoru określonego przez DM.
3. Przed zawarciem Umowy o prowadzenie IKZE Klient zobowiązany jest złożyć wymagane prawem oświadczenia, w szczególności, że został pouczone przez DM o odpowiedzialności za złożenie fałszywego zeznania oraz że:
  - 1) nie gromadzi środków na IKZE w innej instytucji finansowej, albo
  - 2) gromadzi środki na IKZE w innej instytucji finansowej podając równocześnie nazwę tej instytucji i potwierdzając, że dokona ona wypłaty transferowej na IKZE w DM, według wzoru przedstawionego przez DM.

4. Przed złożeniem oświadczenia, o którym mowa w ust 3, DM poucza Klienta, że w przypadku podania nieprawdy lub zatajenia prawdy, podlega on odpowiedzialności przewidziane w art. 233 kodeksu karnego.
5. Na żądanie DM, Klient zobowiązany jest również do złożenia oświadczenia o zapoznaniu się z konsekwencjami wypłaty lub zwrotu środków - według wzoru przedstawionego przez DM.
6. W Umowie o prowadzenie IKZE Klient może wskazać jedną lub więcej osób, którym zostaną wypłacone środki zgromadzone na IKZE w przypadku jego śmierci.
7. W przypadku przyjęcia oświadczenia, o którym mowa ust. 3 pkt 2, DM wydaje Klientowi potwierdzenie zawarcia Umowy o prowadzenie IKZE według wzoru obowiązującego w DM. Potwierdzenie zawiera dane osobowe Klienta oraz wskazanie DM jako podmiotu z którym Klient zawarł Umowę o prowadzenie IKZE i numer rachunku, na który należy dokonać wypłaty transferowej.

§85

1. Umowa o prowadzenie IKZE zawierana jest osobiście przez Klienta lub przez pełnomocnika Klienta, który posiada pełnomocnictwo szczególne umocowującego do zawarcia z DM Umowy o prowadzenie IKZE.
2. Oświadczenia, o których mowa w § 84 ust. 3-5 i w § 89 ust. 2 Regulaminu – jako oświadczenia wiedzy Klienta - nie mogą zostać złożone przez pełnomocnika Klienta, są składane przez Klienta.
3. Pełnomocnik Klienta umocowany do zawarcia Umowy o prowadzenie IKZE, złożenia dyspozycji wypłaty, wypłaty transferowej, zwrotu albo do złożenia wypowiedzenia Umowy o prowadzenie IKZE - powinien posiadać pełnomocnictwo szczególne, umocowujące go do dokonania wskazanej w treści pełnomocnictwa czynności prawnej w imieniu i na rzecz Klienta.
4. Pełnomocnictwo do wskazania w imieniu Klienta jednej lub więcej osób, którym zostaną wypłacone środki zgromadzone na IKZE w przypadku śmierci Klienta lub zmiany tego wskazania niezależnie od innych wymogów zawartych w Regulaminie, powinno ponadto zawierać wskazanie z imienia i nazwiska osoby lub osób, którym zostaną wypłacone środki zgromadzone na IKZE w przypadku śmierci Klienta.

§86

1. Wpłaty na IKZE mogą być dokonywane wyłącznie w środkach pieniężnych. DM odmówi zapisania na IKZE papierów wartościowych (instrumentów finansowych) transferowanych z innego rachunku papierów wartościowych, chyba że Klient dokonuje transferu papierów wartościowych w ramach wypłaty transferowej.
2. Wpłaty dokonywane na IKZE w roku kalendarzowym nie mogą przekroczyć maksymalnej kwoty określonej w przepisach prawa dotyczących IKZE. DM zobowiązany jest na żądanie Klienta do udzielania informacji, o aktualnej wysokości tej kwoty.
3. W przypadku przekroczenia kwoty, o której mowa w ust. 2, DM przekazuje nadpłaconą kwotę w sposób określony w Umowie o prowadzenie IKZE.
4. Wpłaty na IKZE prowadzone na rzecz małoletniego mogą być dokonywane tylko w roku kalendarzowym, w którym małoletni uzyskuje dochody z pracy wykonywanej na podstawie umowy o pracę. W przypadku wpłat dokonywanych na IKZE przez małoletniego, DM żąda okazania dokumentów potwierdzających wysokość uzyskiwanych przez małoletniego dochodów z tytułu umowy o pracę.
5. W przypadku dokonania wypłaty transferowej z indywidualnego konta zabezpieczenia emerytalnego prowadzonego przez inną instytucję, Klient może dokonywać wpłat dopiero po wpływie środków z tytułu tej wypłaty.
6. Klient, który dokonał wypłaty jednorazowej albo wypłaty pierwszej raty, nie może ponownie rozpocząć gromadzenia oszczędności na IKZE, ani też nie może dokonywać wpłat na IKZE.

§87

1. Wypłata środków zgromadzonych na IKZE następuje wyłącznie w przypadkach określonych w Ustawie o IKZE.
2. Wypłata środków zgromadzonych na IKZE następuje na wniosek Klienta lub osoby uprawnionej, po otrzymaniu przez DM dokumentów i informacji wymaganych przepisami Ustawy o IKZE. Wypłata jednorazowa oraz pierwsza rata (w przypadku wypłaty w ratach) powinny być dokonane w terminie nie dłuższym niż 14 dni od złożenia przez Klienta wniosku o dokonanie wypłaty, lub od złożenia przez osobę uprawnioną dokumentów i informacji wymaganych przepisami prawa.
3. Wypłata może być jednorazowa lub w ratach. Wypłata w ratach środków zgromadzonych przez Klienta następuje przez co najmniej 10 lat. Jeżeli wpłaty na IKZE były dokonywane przez mniej niż 10 lat, wypłata w ratach może być rozłożona na okres równy okresowi, w jakim dokonywane były wpłaty.
4. Z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie o IKZE, wypłata, wypłata transferowa oraz zwrot środków zgromadzonych na IKZE są dokonywane wyłącznie w formie pieniężnej.
5. W przypadku, gdy zgodnie z ustawą o IKZE, wypłata, wypłata transferowa lub zwrot środków zgromadzonych na IKZE może nastąpić tylko w formie pieniężnej, w celu umożliwienia DM dokonania wypłaty, Klient lub osoba uprawniona są zobowiązani do uprzedniej sprzedaży:
  - a) części papierów wartościowych zgromadzonych na IKZE w liczbie wystarczającej do żądanej kwoty wypłaty – w przypadku wypłaty w ratach albo
  - b) wszystkich papierów wartościowych – w przypadku zwrotu, wypłaty jednorazowej lub wypłaty transferowej.
6. Na równi ze zwrotem, w tym także dla celów podatkowych, traktuje się pozostawienie środków zgromadzonych na IKZE, jeżeli umowa o prowadzenie IKZE wygasła, a nie zachodzą przesłanki do wypłaty lub wypłaty transferowej.

§88

1. Klient ma prawo do zmiany instytucji finansowej prowadzącej jego IKZE, dokonując wypłaty transferowej, po spełnieniu warunków dokonania wypłaty transferowej, na podstawie dyspozycji Klienta, w sposób określony w Ustawie o IKZE. Wypłaty transferowej Klient może dokonać również w innych przypadkach określonych w Ustawie o IKZE.
2. W przypadku śmierci Klienta, wypłata transferowa może być dokonywana z IKZE zmarłego Klienta na IKZE osoby uprawnionej, po spełnieniu warunków dokonania wypłaty transferowej, na podstawie dyspozycji osoby uprawnionej, w sposób określony w Ustawie o IKZE.

§89

1. Zwrot środków zgromadzonych na IKZE następuje - na warunkach określonych w Ustawie o IKZE - wyłącznie w razie wypowiedzenia Umowy o prowadzenie IKZE przez Klienta lub przez DM, jeżeli nie zachodzą przesłanki do wypłaty lub wypłaty transferowej. Zwrot częściowy nie jest możliwy.
2. DM może uzależnić przyjęcie dyspozycji Klienta dotyczącej zwrotu lub wypłaty środków od złożenia przez Klienta oświadczenia, że Klient jest świadomy konsekwencji zwrotu środków z IKZE.

§90

1. Umowa o prowadzenie IKZE ulega rozwiązaniu z chwilą dokonania wypłaty.
2. Umowa o prowadzenie IKZE ulega rozwiązaniu z chwilą przekazania wypłaty transferowej do innej instytucji uprawnionej do prowadzenia IKZE.

§91

1. DM może z ważnych powodów wypowiedzieć Umowę o prowadzenie IKZE. Wypowiadając Umowę o prowadzenie IKZE, DM informuje Klienta o możliwości dokonania wypłaty transferowej.
2. Klient może wypowiedzieć Umowę o prowadzenie IKZE.
3. Umowa o prowadzenie IKZE może zostać wypowiedziana z zachowaniem terminu wypowiedzenia określonego w Umowie o prowadzenie IKZE.

§92

1. Wypowiedzenie Umowy o prowadzenie IKZE przez Klienta wywołuje skutki prawne (jest skuteczne) z chwilą złożenia DM przez Klienta dyspozycji zwrotu środków zgromadzonych na IKZE z podaniem sposobu zadysponowania tymi środkami, w szczególności poprzez podanie numeru rachunku bankowego.
2. W przypadku, gdy - zgodnie z ustawą o IKZE, - zwrot środków z IKZE może nastąpić tylko w formie pieniężnej, Klient jest zobowiązany do sprzedaży papierów wartościowych zgromadzonych na IKZE przed upływem okresu wypowiedzenia.
3. W przypadku, gdy w ostatnim dniu obowiązywania Umowy o prowadzenie IKZE, sprzedaż papierów wartościowych nie nastąpiła lub nie została rozliczona, termin wypowiedzenia Umowy o prowadzenie IKZE ulega przedłużeniu – bez konieczności składania odrębnych oświadczeń - do dnia, w którym będzie możliwy zwrot środków z IKZE w formie pieniężnej.

§93

1. W przypadku wypowiedzenia Umowy o prowadzenie IKZE przez DM, DM wzywa Klienta do złożenia w terminie 14 dni od otrzymania przez Klienta wypowiedzenia, dyspozycji co do środków zgromadzonych na IKZE.
2. W przypadku bezskutecznego upływu terminu, o którym mowa w ust. 1, środki pieniężne zgromadzone na dotychczasowym IKZE DM przekazuje na rachunek bankowy Klienta wskazany w Umowie o prowadzenie IKZE, zaś środki stanowiące papiery wartościowe zgromadzone na dotychczasowym IKZE, DM sprzedaje według własnego uznania, a następnie przekazuje pozyskane środki pieniężne na rachunek bankowy Klienta wskazany w Umowie o prowadzenie IKZE.
3. W przypadku braku możliwości przekazania środków, o których mowa w ust. 2 na rachunek bankowy Klienta wskazany w Umowie o prowadzenie IKZE, środki pieniężne pozostają nieoprocenowane i są przechowywane na rachunku DM.

§94

1. DM pobiera opłaty za prowadzenie IKZE w wysokości i w sposób określony w Umowie o prowadzenie IKZE, a także pobiera opłaty i prowizje określone w Taryfie.
2. DM ma prawo do pobierania ze środków Klienta zgromadzonych na IKZE prowizji i opłat, o których mowa w ust. 1.
3. Dokonując wypłaty transferowej środków zgromadzonych na IKZE, DM pobierze od Klienta opłatę z tytułu przeniesienia papierów wartościowych (jeśli transfer taki jest dopuszczalny zgodnie z ustawą o IKZE) i środków pieniężnych, jednak nie wyższą niż odpowiednia opłata pobierana od DM przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych Spółka Akcyjna.

§95

W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale do prowadzenia rachunków IKE stosuje się przepisy Ustawy o IKZE oraz odpowiednio postanowienia regulaminu, (w szczególności dotyczące sposobu składania zleceń oraz ich wykonywania oraz opłat i prowizji), z wyłączeniem postanowień rozdziału XV.

XV. Postanowienia szczególne dotyczące świadczenia usług w obrocie zorganizowanym derywatami

§96

1. Niniejszy Rozdział określa szczególne zasady i warunki wykonywania zleceń kupna lub sprzedaży oraz innych dyspozycji dotyczących derywatów, a także zasady i tryb wnoszenia depozytów zabezpieczających w związku z dokonywanym przez Klientów obrotem derywatami, w tym:
  - a) warunki i tryb otwierania rachunków zabezpieczających realizację zobowiązań wynikających z derywatów,
  - b) warunki i tryb przyjmowania zleceń kupna i sprzedaży derywatów,
  - c) warunki i tryb ustanawiania zabezpieczeń realizacji zobowiązań wynikających z derywatów,
  - d) sposób realizacji codziennych rozliczeń,
  - e) sposób dokonywania zmian wielkości depozytów zabezpieczających,
  - f) wzajemne obowiązki informacyjne Klienta i DM.
2. Użyte w niniejszym Rozdziale określenia oznaczają:
  - 1) **umowa derywatów** – umowę zawieraną przez Klienta z DM, określającą zasady świadczenia przez DM usług maklerskich w obrocie zorganizowanym derywatami,
  - 2) **derywat** – instrumenty pochodne dopuszczone do obrotu zorganizowanego, w zakresie których wykonywanie zleceń związane jest z obowiązkiem wnoszenia depozytu zabezpieczającego,
  - 3) **rachunek zabezpieczający** – rachunek prowadzony dla Klienta przez DM, na którym ewidencjonowany jest depozyt zabezpieczający i wstępny depozyt zabezpieczający,
  - 4) **seria derywatów** – derywaty oparte na tym samym instrumencie bazowym, z tą samą datą wygaśnięcia,
  - 5) **otwarcie pozycji** – powstanie praw i zobowiązań związanych z nabyciem lub zbyciem derywatów,
  - 6) **zamknięcie pozycji** – ustanie praw i zobowiązań związanych z nabyciem lub zbyciem derywatów, odpowiednio wskutek zbycia lub nabycia derywatu tej samej serii co derywat zamykany,

- 7) **otwarcie pozycji skorelowanej** – otwarcie pozycji przeciwstawnej do pozycji zajmowanej w innej serii derywatów opartych na tym samym instrumencie bazowym,
- 8) **depozyt zabezpieczający** – środki pieniężne i instrumenty finansowe na rachunku zabezpieczającym, stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Klienta wynikających z zapisanych na rachunku Klienta derywatów,
- 9) **wstępny depozyt zabezpieczający** – środki pieniężne i instrumenty finansowe na rachunku zabezpieczającym, stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Klienta, które mogą powstać w wyniku realizacji zlecenia kupna lub sprzedaży derywatów,
- 10) **NKK** – Numer Klasyfikacyjny Klienta nadany Klientowi przez izbę rozrachunkową,
- 11) **Warunki Obrotu** - dokument sporządzany, zatwierdzany i udostępniany do publicznej wiadomości, stanowiący podstawę dopuszczenia derywatów do obrotu zorganizowanego,
- 12) **limit zaangażowania** – maksymalna pozycja Klienta w derywatach, która może być także określona jako maksymalna wartość łącznie depozytu zabezpieczającego i wstępnego depozytu zabezpieczającego na rachunku zabezpieczającym prowadzonym dla Klienta,
- 13) **rachunek derywatów** – rachunek, na którym rejestrowane są derywaty.

§97

1. Podstawą świadczenia usług w zakresie obrotu zorganizowanego derywatami jest umowa derywatów, zawierana według wzoru określonego przez DM.
2. Zawarcie umowy derywatów może nastąpić, o ile obowiązuje Umowa zawarta z DM przez Klienta, po nadaniu Klientowi przez izbę rozrachunkową NKK, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4.
3. DM może uzależnić zawarcie umowy derywatów lub pośredniczenie w obrocie poszczególnymi rodzajami derywatów od spełnienia przez Klienta dodatkowych warunków.
4. Umowa derywatów może być zawarta z Klientem, który nie posiada NKK. W takim przypadku umowa derywatów wchodzi w życie po nadaniu Klientowi NKK.
5. Umowa derywatów określa limit zaangażowania Klienta.
6. DM może uzależnić wielkość limitu zaangażowania Klienta od określonej w umowie derywatów wielkości depozytu zabezpieczającego.

§98

1. Z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, do zawarcia umowy derywatów stosuje się odpowiednio postanowienia regulaminu dotyczące warunków i trybu zawierania Umowy.
2. Umowa derywatów może być zawarta wyłącznie z osobą posiadającą pełną zdolność do czynności prawnych, chyba że DM, w przypadkach uzasadnionych szczególnymi okolicznościami, odstąpi od powyższego ograniczenia.
3. Przed zawarciem umowy derywatów Klient zobowiązany jest złożyć wniosek o nadanie numeru NKK lub poinformować o nadanym mu wcześniej NKK. DM poinformuje Klienta o NKK nadanym Klientowi przez izbę rozrachunkową na wniosek DM.

§99

1. Na podstawie umowy derywatów DM otwiera Klientowi rachunek derywatów oraz rachunek zabezpieczający, prowadzone w ramach rachunku inwestycyjnego Klienta.
2. Rachunek zabezpieczający stanowią wyodrębnione konta rachunku inwestycyjnego Klienta.
3. W ramach jednego rachunku inwestycyjnego Klienta derywaty należące do Klienta mogą być rejestrowane na więcej niż jednym rachunku derywatów („portfelu”), po nadaniu przez izbę rozrachunkową odrębnych oznaczeń poszczególnych portfeli oraz otwarciu przez DM rachunków zabezpieczających dla poszczególnych portfeli.
4. Postanowienia niniejszego Rozdziału dotyczące zabezpieczania realizacji zobowiązań Klientów wynikających z derywatów, stosuje się odrębnie w stosunku do poszczególnych portfeli Klienta, o których mowa w ust. 3.
5. W przypadku gdy w ramach rachunku inwestycyjnego Klienta prowadzony jest więcej niż jeden portfel, określony w umowie derywatów limit zaangażowania Klienta oznacza łączny limit dla wszystkich portfeli prowadzonych w ramach jednego rachunku inwestycyjnego.

§100

1. Warunkiem rozpoczęcia przez DM obrotu derywatami na rzecz Klienta jest otwarcie przez izbę rozrachunkową kont indywidualnych Klienta.
2. Przedmiotem zlecenia może być w szczególności kupno lub sprzedaż derywatów w obrocie zorganizowanym, a także zmiana lub anulowanie wcześniej złożonych zleceń.
3. Zlecenia kupna lub sprzedaży derywatów przyjmowane są przy odpowiednim zastosowaniu postanowień regulaminu, z tym że zlecenie powinno zawierać dodatkowo numer NKK, oznaczenie portfela oraz inne elementy, jeśli są wymagane zgodnie z Rozporządzeniem lub Warunkami Obrotu lub przez podmiot prowadzący obrót derywatami.

§101

1. Z zastrzeżeniem ust.3 oraz §102, warunkiem przyjęcia i przekazania do realizacji zlecenia kupna lub sprzedaży derywatów, jest posiadanie przez Klienta na rachunku zabezpieczającym wstępnego depozytu zabezpieczającego, w wysokości nie niższej niż określona w zawartej z Klientem umowie derywatów oraz – o ile DM nie odstąpi od tego wymogu – posiadanie środków na opłacenie prowizji należnej DM.
2. Przed przekazaniem zlecenia do realizacji DM, bez odrębnej dyspozycji Klienta, przenosi środki stanowiące wstępny depozyt zabezpieczający na rachunek zabezpieczający.
3. Jeżeli w wyniku realizacji zlecenia Klienta ma nastąpić zamknięcie otwartej wcześniej pozycji lub otwarcie pozycji skorelowanej do posiadanych przez Klienta derywatów (zmiany stanu posiadania derywatów powodujące zmniejszenie wymaganego depozytu zabezpieczającego) DM może:
  - przyjąć i zrealizować zlecenie bez konieczności posiadania przez Klienta wstępnego depozytu zabezpieczającego, a także może
  - odstąpić od wymogu posiadania przez Klienta, w chwili składania zlecenia, środków na rachunku pieniężnym na opłacenie prowizji należnej DM, chyba że w wyniku realizacji zlecenia zamknięcia pozycji powstanie brak zabezpieczenia pozycji uprzednio skorelowanej.
4. Na żądanie Klienta DM informuje o wysokości depozytów zabezpieczających wymaganych przez izbę rozrachunkową od DM jako uczestnika rozliczającego.

§102

- DM może odmówić przyjęcia zlecenia, jeżeli:
  - w wyniku jego realizacji przekroczony zostałby:
    - limit zaangażowania określony w umowie derywatów,
    - jakikolwiek limit określony dla DM lub Klienta przez izbę rozrachunkową lub inny uprawniony podmiot,
  - zlecenie nie zawiera wszystkich wymaganych elementów,
  - zlecenie jest niezgodne z Warunkami Obrotu,a także w innych sytuacjach określonych przepisami, o których mowa w §123 ust. 2.
- W przypadku przekroczenia któregokolwiek z limitów określonych w ust. 1 lit.a), DM może zamknąć odpowiednią ilość wybranych przez siebie, otwartych pozycji Klienta w taki sposób, aby po zamknięciu pozycji limity nie były przekroczone.

§103

- Klient zobowiązany jest wnieść i posiadać na rachunku zabezpieczającym depozyt zabezpieczający wymagany zgodnie z umową derywatów.
- Z chwilą realizacji zlecenia wstępny depozyt zabezpieczający staje się depozytem zabezpieczającym.
- Do określenia depozytu zabezpieczającego lub wstępnego depozytu zabezpieczającego DM może uwzględniać także korelacje pomiędzy różnymi derywatami. Informacje o uwzględnianych przez DM korelacjach dostępne są na Stronie DM.
- Wstępny depozyt zabezpieczający i depozyt zabezpieczający powinny stanowić środki pieniężne Klienta, chyba że DM postanowi inaczej.

§104

- Na podstawie dokumentów z izby rozrachunkowej DM dokonuje codziennych rozliczeń z Klientem, odpowiednio uznając lub obciążając rachunek zabezpieczający Klienta.
- W przypadku, gdy z codziennych rozliczeń wynika zobowiązanie Klienta do wniesienia kwoty rozliczenia, kwota ta pomniejsza stan depozytu zabezpieczającego na rachunku zabezpieczającym Klienta.
- W przypadku, gdy z codziennych rozliczeń wynika należność dla Klienta, kwota rozliczenia powiększa stan depozytu zabezpieczającego na rachunku zabezpieczającym Klienta.
- Jeżeli wartość depozytu zabezpieczającego Klienta jest niższa niż wymagana zgodnie z zawartą z Klientem umową derywatów, w szczególności wskutek niekorzystnej dla Klienta sytuacji rynkowej, Klient zobowiązany jest uzupełnić depozyt zabezpieczający do wartości określonej w umowie derywatów dla wstępnego depozytu zabezpieczającego, z zastrzeżeniem ust. 2.
- O ile umowa derywatów nie stanowi inaczej, w sytuacji, o której mowa w ust. 4, DM, w dniu w którym nastąpił spadek wartości depozytu poniżej wartości wymaganej zgodnie z umową derywatów, uzupełni depozyt zabezpieczający wykorzystując w tym celu środki pieniężne dostępne na rachunku inwestycyjnym Klienta, w ramach którego prowadzony jest rachunek zabezpieczający wymagający uzupełnienia depozytu, z zastrzeżeniem ust.6. DM dokona uzupełnienia depozytu do wartości, o której mowa w ust. 4, bez odrębnej dyspozycji Klienta oraz bez konieczności powiadomienia o tym Klienta.
- W sytuacji, gdy środki dostępne na rachunku Klienta nie wystarczają na uzupełnienie depozytu zabezpieczającego do wymaganej wysokości, DM uzupełni depozyt kwotą dostępną na rachunku Klienta środków oraz, o ile umowa derywatów nie stanowi inaczej, przekaże Klientowi żądanie uzupełnienia depozytu zabezpieczającego. Dla brakującej części depozytu stosuje się odpowiednio ust. 4, 8, 9. Niezależnie od powyższego DM może uzupełnić depozyt zabezpieczający z wykorzystaniem środków dostępnych na rachunku Klienta także po dniu, w którym wystąpił spadek wartości depozytu poniżej wymaganej wartości.
- W umowie derywatów Klient i DM określają sposób przekazywania przez DM żądania uzupełnienia depozytu zabezpieczającego, który może w szczególności zakładać przekazywanie żądania poprzez System Inwestora.
- Uzupełnienie depozytu zabezpieczającego powinno być dokonane nie później niż następnego dnia roboczego, do godziny umożliwiającej DM spełnienie obowiązków DM - jako uczestnika rozliczającego izby rozrachunkowej - w zakresie utrzymania właściwej wysokości depozytów zabezpieczających, wynikających z regulacji obowiązujących w tym zakresie. Informacje na temat godziny, do której należy uzupełnić depozyt zabezpieczający, dostępne są na Stronie DM.
- Jeżeli depozyt zabezpieczający nie zostanie uzupełniony do wartości wymaganej, DM w wybrany przez siebie sposób, zamknie wybrane przez DM otwarte pozycje Klienta, w takiej ilości, aby aktualna wartość depozytu zabezpieczającego nie była mniejsza niż wartość wymagana dla zabezpieczenia otwartych pozycji Klienta, wyliczona według wielkości określonej w umowie derywatów dla wstępnego depozytu zabezpieczającego. W szczególnych przypadkach DM może odstąpić od zamknięcia otwartych pozycji Klienta.
- W dniu wygasania serii derywatów DM może zażądać uzupełnienia depozytu zabezpieczającego skorelowane pozycje Klienta do wartości wymaganej dla pozycji, które pozostaną po wygaśnięciu tej serii, wskazując jednocześnie termin (godzinę), do której depozyt powinien zostać uzupełniony. Jeżeli depozyt zabezpieczający nie zostanie uzupełniony we wskazanym terminie, DM może zamknąć wybrane pozycje Klienta.

§105

Jeżeli w wyniku zawarcia transakcji aktualna wartość depozytu zabezpieczającego otwarte pozycje Klienta jest większa niż wartość wymagana wyliczona według wielkości określonej w umowie derywatów dla wstępnego depozytu zabezpieczającego, DM po uwzględnieniu zobowiązań Klienta z tytułu zawartych w tym dniu transakcji, przekaże powstałą w ten sposób nadwyżkę depozytu zabezpieczającego do dyspozycji Klienta.

§106

- Warunkiem zarejestrowania derywatów na rachunku derywatów Klienta, w szczególności w związku z dokonanym transferem portfela, jest posiadanie na rachunku zabezpieczającym depozytu zabezpieczającego zobowiązania wynikające z tych derywatów, w wysokości wymaganej zgodnie z umową derywatów.
- W przypadku złożenia przez Klienta dyspozycji przeniesienia derywatów i środków pieniężnych znajdujących się na rachunku zabezpieczającym na inny rachunek derywatów i rachunek zabezpieczający, stosuje się odpowiednio postanowienia regulaminu dotyczące trybu postępowania w przypadku złożenia przez Klienta dyspozycji przeniesienia papierów wartościowych na inny rachunek papierów wartościowych.

§107

Wykonanie derywatów następuje zgodnie z Warunkami Obrotu.

§108

1. Postanowienia regulaminu dotyczące trybu postępowania DM w przypadku otrzymania przez DM wiarygodnej informacji o śmierci Klienta stosuje się odpowiednio, z zastrzeżeniem że w takim przypadku DM niezwłocznie po otrzymaniu informacji zamknie otwarte pozycje Klienta.
2. W przypadku zajęcia lub blokady rachunku inwestycyjnego lub jego części, a także innych czynności ograniczających możliwość dysponowania aktywami na tym rachunku dokonanych przez uprawnione podmioty (w szczególności przez komornika, organy skarbowe lub Generalnego Inspektora Informacji Finansowej), DM może odstąpić od stosowania postanowień §104 ust.5.

§109

1. Z zastrzeżeniem ust. 2-4 do wypowiedzenia i rozwiązania umowy derywatów stosuje się odpowiednio postanowienia regulaminu dotyczące wypowiedzenia i rozwiązania Umowy.
2. Jeżeli w ocenie DM Klient nie daje rękojmi wykonywania obowiązków wynikających z umowy derywatów lub nie wywiązuje się z obowiązków określonych w umowie derywatów, DM może wypowiedzieć umowę derywatów ze skutkiem natychmiastowym.
3. Z zastrzeżeniem § 110, wypowiedzenie umowy derywatów powoduje zamknięcie po upływie okresu wypowiedzenia rachunku derywatów i rachunku zabezpieczającego.
4. Umowa derywatów wygasa w każdym przypadku wygaśnięcia Umowy.

§110

Jeżeli po upływie okresu wypowiedzenia saldo derywatów na rachunku derywatów i saldo na rachunku zabezpieczającym Klienta nie jest zerowe, DM może zamknąć otwarte pozycje Klienta, a pozostałe środki pieniężne przekazać na rachunek pieniężny Klienta prowadzony w DM, a w przypadku braku takiej możliwości - na wydzielony, nieoprocentowany rachunek w DM.

§111

1. Wypowiedzenie i rozwiązanie umowy derywatów nie powoduje wygaśnięcia wymagalnych roszczeń DM w stosunku do Klienta, powstających w związku z wykonywaniem umowy derywatów.
2. Dla zabezpieczenia wymagalnych roszczeń DM związanych z umową derywatów, w szczególności roszczeń o zlikwidowanie ujemnego salda na rachunku zabezpieczającym Klienta i związanych z tym odsetek należnych DM, art. 773 kodeksu cywilnego stosuje się odpowiednio, przy czym DM w celu zabezpieczenia swoich wymagalnych roszczeń może w szczególności dokonać blokady transferu posiadanych w DM aktywów Klienta oraz blokady wypłat środków pieniężnych Klienta do momentu zaspokojenia tych roszczeń.
3. W celu zabezpieczenia interesów DM, w przypadku naruszenia przez Klienta warunków umowy derywatów, Klient w umowie derywatów udziela DM pełnomocnictwa do:
  - a) zaspokojenia roszczeń, o których mowa w ust. 2 z wszelkich aktywów Klienta, zgodnie z § 42,
  - b) zamknięcia wybranych przez DM otwartych pozycji Klienta w sytuacjach przewidzianych w niniejszym regulaminie lub umowie derywatów.
4. W przypadku wystąpienia, zawnionego przez Klienta, ujemnego salda na rachunku zabezpieczającym, Klient jest zobowiązany do zapłacenia za okres trwania ujemnego salda, odsetek w wysokości określonej w regulaminie dla przypadku wystąpienia ujemnego salda na rachunku pieniężnym.

XVI. Postanowienia szczególne dotyczące świadczenia usług w obrocie instrumentami zagranicznymi (postanowienia niniejszego rozdziału wchodzi w życie po ogłoszeniu na Stronie DM)

§112

1. Niniejszy Rozdział określa szczególne zasady świadczenia przez DM usług w zakresie przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia Instrumentów Zagranicznych oraz prowadzenia Rachunków i Rejestrów związanych z tymi usługami.
2. Użyte w niniejszym Rozdziale określenia oznaczają:
  - 1) **Instrumenty Zagraniczne** – instrumenty finansowe dopuszczone do obrotu na zagranicznym rynku regulowanym (z wyłączeniem instrumentów wymagających wnoszenia depozytów zabezpieczających), które mogą być przedmiotem przyjmowanych przez DM zleceń,
  - 2) **Depozytariusz** – instytucja finansowa uprawniona, według prawa miejsca jej siedziby, do przechowywania Instrumentów Zagranicznych, zapewniająca w ocenie DM bezpieczeństwo przechowywania aktywów Klientów – z którą DM zawarł umowę o przechowywanie ww. aktywów,
  - 3) **Broker** – zagraniczna instytucja finansowa, uprawniona według prawa miejsca jej siedziby, do wykonywania zleceń nabycia lub zbycia Instrumentów Zagranicznych, z którą DM zawarł umowę o pośredniczenie (wykonywanie zleceń) w obrocie Instrumentami Zagranicznymi,
  - 4) **Katalog Rynków Zagranicznych** – wykaz zagranicznych rynków regulowanych, na które DM przyjmuje zlecenia od Klientów,
  - 5) **Klient** – osoba, która zawarła z DM Umowę i korzysta z usług DM w zakresie przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia Instrumentów Zagranicznych,
  - 6) **Rejestr Instrumentów Zagranicznych** – rejestr obejmujący Instrumenty Zagraniczne należące do Klienta, zapisane na rachunku DM prowadzonym przez Depozytariusza,
  - 7) **Rejestr Praw** – należy przez to rozumieć rejestr nabytych, ale nierozliczonych Instrumentów Zagranicznych, które mogą być uwzględniane jako pokrycie zleceń sprzedaży.
3. Na Stronie DM dostępne są informacje o:
  - a) Katalogu Rynków Zagranicznych,
  - b) Wykazie Instrumentów Zagranicznych,
  - c) Depozytariuszu,
  - d) Brokerze.

§113

1. DM na podstawie Umowy świadczy usługi w zakresie przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia Instrumentów Zagranicznych określonych w Katalogu Rynków Zagranicznych.
2. Dla Klienta korzystającego z usług DM w zakresie przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia Instrumentów Zagranicznych DM prowadzi Rejestr Instrumentów Zagranicznych oraz Rejestr Praw.

§114

1. Rozliczenia zawartych transakcji dokonywane są przez DM na podstawie odpowiednich informacji i potwierdzeń otrzymywanych od Brokera i Depozytariusza, niezwłocznie po ich otrzymaniu.
2. Rozliczenia finansowe transakcji dokonywane są w walucie polskiej, wg kursów walut obowiązujących u Brokera.
3. DM prowadzi zapisy w rejestrach, o których mowa w § 112 ust. 2 pkt 6 i 7 w sposób umożliwiający w każdej chwili identyfikację należących do Klienta Instrumentów Zagranicznych i praw do Instrumentów Zagranicznych.

§115

1. Instrumenty Zagraniczne są ewidencjonowane w Rejestrze Instrumentów Zagranicznych Klienta niezwłocznie po otrzymaniu potwierdzenia rozliczenia transakcji na Rynku Zagranicznym, na którym zostały nabyte, zgodnie zobowiązującymi na danym Rynku Zagranicznym przepisami i regulacjami lub po otrzymaniu dokumentów potwierdzających wpływ Instrumentów Zagranicznych na rachunek DM prowadzony przez Depozytariusza.
2. Prawa do Instrumentów Zagranicznych rejestrowane są w Rejestrze Praw niezwłocznie po otrzymaniu potwierdzenia zawarcia transakcji, chyba że przepisy obowiązujące na danym Rynku Zagranicznym stanowią inaczej.
3. Klientowi przysługuje prawo do:
  - a) złożenia zlecenia sprzedaży Instrumentów Zagranicznych,
  - b) złożenia dyspozycji blokady Instrumentów Zagranicznych, a także obciążenia lub innego rozporządzenia Zagranicznymi Instrumentami Finansowymi z tytułów zgodnych z przepisami prawa państwa, w którym przechowywane są Zagraniczne Instrumenty Finansowe,
  - c) złożenia dyspozycji transferu Zagranicznych Instrumentów Finansowych na inny rachunek prowadzony przez instytucję uprawnioną do przechowywania danego rodzaju Zagranicznych Instrumentów Finansowych,
  - d) otrzymania wszelkich pożytków z Instrumentów Zagranicznych.
4. W sprawach dotyczących prowadzenia Rejestru Instrumentów Zagranicznych stosuje się odpowiednio postanowienia regulaminu w zakresie rachunków papierów wartościowych.
5. Instrumenty Zagraniczne Klientów przechowywane są na rachunku DM prowadzonym przez Depozytariusza.
6. Akceptując niniejszy regulamin Klient wyraża zgodę na przechowywanie przez DM Instrumentów Zagranicznych Klienta na rachunku zbiorczym prowadzonym dla DM przez Depozytariusza oraz na konsekwencje z tym związane, w szczególności na brak możliwości wyodrębnienia Instrumentów Zagranicznych Klienta przechowywanych u Depozytariusza.

§116

1. DM przyjmuje i przekazuje do realizacji przez Brokera zlecenia nabycia lub zbycia Instrumentów Zagranicznych, zgodnie ze zleceniem złożonym przez Klienta.
2. Z zastrzeżeniem ust. 3 do zleceń kupna lub sprzedaży Instrumentów Zagranicznych stosuje się odpowiednio postanowienia regulaminu dotyczące przyjmowania zleceń w ramach usługi wykonywania zleceń, w szczególności określone w Rozdziale V „Wykonywanie zleceń”.
3. Cena w zleceniu kupna lub sprzedaży Instrumentów Zagranicznych powinna być określona w walucie w której notowany jest Instrument Zagraniczny będący przedmiotem zlecenia.

§117

1. Z zastrzeżeniem ust. 2 Klient zobowiązany jest posiadać w momencie przyjmowania zlecenia kupna przez DM pełne pokrycie zlecenia, tj. pełne pokrycie wartości zlecenia i przewidywanej prowizji dla DM w środkach pieniężnych na rachunku pieniężnym.
2. Pełne pokrycie wartości zlecenia obliczane jest jako iloczyn ilości Instrumentów Zagranicznych będących przedmiotem zlecenia i ceny określonej w zleceniu, przeliczony na walutę polską wg średniego kursu NBP z ostatniego notowania i powiększony o określony zgodnie z ust. 3 współczynnik z tytułu zabezpieczenia ryzyka zmiany kursu waluty w której notowany jest Instrument Zagraniczny będący przedmiotem zlecenia.
3. DM określa i publikuje na Stronie DM wielkość współczynnika, o który zwiększana jest wartość pokrycia zlecenia z tytułu zabezpieczenia ryzyka zmiany kursu waluty w której notowany jest Instrument Zagraniczny będący przedmiotem zlecenia, przy czym wartość tego współczynnika nie może być wyższa niż 5%.
4. Klient zobowiązany jest posiadać w momencie przyjmowania zlecenia sprzedaży przez DM pełne pokrycie zlecenia, w Instrumentach Zagranicznych zapisanych w Rejestrze Instrumentów Zagranicznych lub w Prawach do Instrumentów Zagranicznych zapisanych w Rejestrze Praw.

§118

1. Pokryciem zlecenia sprzedaży Instrumentów Zagranicznych mogą być tylko Instrumenty Zagraniczne lub prawa do Instrumentów Zagranicznych, zapisane i nie zablokowane w momencie przyjęcia zlecenia, odpowiednio w Rejestrze Instrumentów Zagranicznych lub w Rejestrze Praw.
2. Pokryciem zlecenia kupna Instrumentów Zagranicznych mogą być tylko środki pieniężne, zapisane i nie zablokowane w momencie przyjęcia zlecenia na rachunku pieniężnym, w tym należności zapisane w rejestrze należności Klienta.
3. Podstawą sprawdzania pokrycia zlecenia kupna Instrumentów Zagranicznych jest saldo dostępnych należności, powiększone o saldo środków dostępnych na rachunku pieniężnym.
4. W przypadku stwierdzenia niepełnego pokrycia, DM realizuje zlecenie sprzedaży do wysokości posiadanego przez Klienta pokrycia.

§119

1. Środki pieniężne, Instrumenty Zagraniczne i Prawa do Instrumentów Zagranicznych stanowiące pokrycie zleceń Klienta są blokowane na odpowiednich rachunkach i/lub w rejestrach.
2. Jeżeli w wyniku realizacji zlecenia kupna, jego rzeczywiste koszty okażą się większe niż zablokowane pokrycie zlecenia – w szczególności w wyniku realizacji zlecenia bez limitu ceny lub w wyniku zmiany kursu waluty w której notowany jest Instrument Zagraniczny będący przedmiotem zlecenia - DM dokona niezwłocznie obciążenia rachunku pieniężnego Klienta dodatkowymi kosztami realizacji zlecenia.

§120

1. W zakresie nieuregulowanym w niniejszym Rozdziale do przyjmowania i przekazywania zleceń na Rynki Zagraniczne stosuje się odpowiednio postanowienia regulaminu dotyczące zleceń, w szczególności Rozdziału V „Wykonywanie zleceń”, Rozdziału VIII „Składanie zleceń i innych dyspozycji za pomocą telefonu oraz innych urządzeń technicznych” oraz Rozdziału IX „Składanie zleceń za pomocą elektronicznych nośników informacji”.
2. DM może czasowo zawiesić lub ograniczyć świadczenie usług w obrocie Instrumentami Zagranicznymi w przypadku wprowadzenia przez właściwe władze publiczne ograniczeń w tym zakresie, w szczególności dotyczących obrotu dewizowego.

XVII. Postanowienia końcowe i przejściowe

§121

1. Środki zgromadzone na rachunku pieniężnym są nieoprocentowane, o ile DM nie postanowi inaczej. Klient i DM mogą uzgodnić pisemnie, że ww. środki będą oprocentowane.
2. Odsetki z tytułu ujemnego salda na rachunku pieniężnym Klienta naliczane są za okres utrzymywania się ujemnego salda, kwartalnie, w ostatnim dniu kwartału kalendarzowego. W przypadku zamknięcia rachunku inwestycyjnego przed upływem kwartału kalendarzowego wysokość odsetek jest naliczana na dzień poprzedzający zamknięcie.
3. Wysokość odsetek o których mowa w ust. 2 wynosi czterokrotność wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego, chyba że DM określi niższą wysokość tych odsetek.

§122

DM może nagrywać rozmowy telefoniczne z Klientami również w sytuacjach innych niż określone w §46. Nagrania te mogą posłużyć w szczególności jako dowód w przypadku sporu sądowego między DM a Klientem.

§123

1. Umowy zawierane z Klientami podlegają prawu polskiemu i jurysdykcji sądów polskich. Właściwość sądu określana jest zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. W sprawach nieuregulowanych regulaminem stosuje się:
  - a) przepisy prawa obowiązujące na terytorium Polski, w tym przepisy Ustawy i Rozporządzenia, przepisy regulujące oferowanie i obrót instrumentami finansowymi, przepisy kodeksu cywilnego, oraz
  - b) regulaminy i wszelkie inne regulacje obowiązujące w zorganizowanym obrocie instrumentami finansowymi, na rynku regulowanym lub w alternatywnym systemie obrotu, w tym regulaminy GPW, regulamin obrotu na rynku pozagiełdowym, regulaminy izby rozrachunkowej oraz regulacje wydane na ich podstawie.
3. Niezależnie od wskazanego w Umowie sposobu rozstrzygania sporów DM i Klient mogą zdecydować o rozstrzygnięciu sporu na drodze pozasądowej.

§124

1. Za świadczone usługi DM pobiera z rachunku pieniężnego Klienta, bez odrębnej dyspozycji Klienta, prowizje i opłaty. Terminy i wysokości pobieranych prowizji i opłat określa obowiązująca Taryfa. Na potrzeby określonych usług DM może wprowadzić odrębną taryfę opłat i prowizji.
2. DM może oferować Klientom spełniającym kryteria określone przez DM, w szczególności w Taryfie (np. Klientom posiadającym status studenta lub członka Stowarzyszenia Inwestorów Indywidualnych), pakiety usług zróżnicowanych w zakresie opłat i prowizji, z zachowaniem zasad przewidzianych w regulaminie, przy czym usługi świadczone są na podstawie Umowy.
3. DM może okresowo zawiesić pobieranie prowizji i/lub opłat lub obniżyć ich wysokość, przy czym zawieszenie dotyczyć może jednej, kilku lub wszystkich prowizji i/lub opłat, a także określonych Klientów.
4. W szczególnych przypadkach DM może odstąpić od pobrania poszczególnych opłat i/lub prowizji lub obniżyć wysokość tych opłat i prowizji.
5. Dla zabezpieczenia roszczeń o zapłatę prowizji i opłat, o których mowa w ust.1, a także innych wymagalnych roszczeń DM związanych z Umową i zleceniami Klienta, w szczególności roszczeń wynikających z ujemnego salda na rachunku pieniężnym Klienta i związanych z tym odsetek, art.773 kodeksu cywilnego stosuje się odpowiednio, przy czym DM może ustanawiać zabezpieczenia swoich wymagalnych roszczeń do ich wysokości i w tym celu może w szczególności dokonać blokady papierów wartościowych i/lub środków pieniężnych Klienta, w tym także należności uzyskanych ze sprzedaży instrumentów finansowych, do momentu zaspokojenia swoich roszczeń. DM może odmówić wykonania dyspozycji Klienta w przypadku ujemnego salda na rachunku pieniężnym lub w przypadku, gdy na rachunku pieniężnym brak jest środków na pokrycie opłaty wynikającej z realizacji dyspozycji.
6. W przypadku ujemnego salda utrzymującego się na rachunku pieniężnym Klienta dłużej niż przez okres 6 miesięcy DM, po uprzednim bezskutecznym wezwaniu Klienta do spłaty zadłużenia wobec DM i wyznaczeniu w tym celu terminu (nie krótszego niż czterynastodniowy), jest upoważniony do dokonania, w imieniu Klienta, sprzedaży wybranych przez DM papierów wartościowych (lub innych instrumentów finansowych) Klienta, w ilości wystarczającej na pokrycie ujemnego salda wraz z należnymi DM odsetkami. O dokonanej sprzedaży papierów wartościowych oraz o zaspokojeniu roszczeń DM zobowiązany jest zawiadomić Klienta.
7. W przypadku, gdy świadczenie usług dla Klienta związane jest z koniecznością spełnienia szczególnych wymagań przepisów prawa obcego, DM zastrzega sobie możliwość obciążenia Klienta kosztami poniesionymi w celu spełnienia tych wymagań, po uprzednim poinformowaniu Klienta.
8. Środki pieniężne Klientów deponowane na rachunkach pieniężnych prowadzonych przez DM są przechowywane w bankach, na rachunkach bankowych prowadzonych dla DM lub na lokatach. DM otrzymuje z tego tytułu pożytki. Na żądanie Klienta DM udziela dodatkowych informacji o wysokości tych pożytków.

§125

1. Zmiany Regulaminu i Taryfy, a także (w przypadku Klientów detalicznych) – informacje o istotnych zmianach polityki wykonywania zleceń (lub odpowiednio – polityki działania w najlepiej pojętym interesie Klienta lub innych wymaganych prawem informacji), będą przekazywane Klientom co najmniej na 30 dni przed terminem wejścia zmian w życie.
2. Klient nie wyrażający zgody na wprowadzenie zmian do Regulaminu lub Taryfy może, w ciągu 14 dni od dnia doręczenia zmian w Regulaminie lub Taryfie, rozwiązać Umowę z zachowaniem okresu wypowiedzenia. Do upływu terminu rozwiązania Umowy stosuje się odpowiednio dotychczasowy Regulamin lub Taryfę.
3. Niezależnie od zasad określonych powyżej Klienci będą informowani o zmianach Regulaminu i Taryfy w siedzibie DM oraz na Stronie DM.